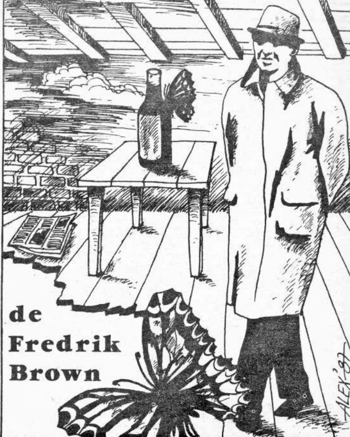
Detectiv fără voie

de
Fredrik
Brown

1

Sînt chiar în mijlocul lui Oak Street. E o noapte întunecoasă. Doar razele palide ale lunii fac să sclipească sabia uriașă pe care o învîrt deasupra capului în timp ce monstrul Jabberwock se tîrăște spre mine. Alunecă pe pavaj, își flutură aripile și-și încordează mușchii pentru asaltul final: ghearele lui zgîrie pietrele și fac același zgomot ca și claviatura unui linotip. Deodată, spre marea mea uimire, îmi vorbește:

- Doc! Hei, Doc! Trezește-te!

O mînă - și nu aceea a unui Jabberwock - îmi scutură umărul.

Și nu mai e o noapte întunecoasă ci un amurg blînd și mă trezesc pe fotoliu în fața biroului meu privind la Pete care se uită la rîndul lui la mine rîzînd cu gura pînă la urechi.

- Gata, Doc, îmi zice el. Mai trebuie să tai două rînduri din articolul ăsta și închidem ediția. De data asta chiar la ora la care trebuie.

Îmi trîntește în față un șpalt și, cu un creion albastru, îi rad două rînduri care, din întîmplare, formează o frază completă.

Pete se duce la linotip și îl scoate din priză.

Mă ridic încă amețit după somnul pe care l-am tras în timp ce Pete lucra la ultima pagină; sînt însă în plină formă. Pentru prima oară, *Carmel City Clarion* e gata la timp și chiar mai înainte de ora la care trebuie. Ce-i drept, e drept, nu prea ai ce să citești în el, dar așa ceva e în fiecare joi cînd se trage.

E ora șase și jumătate și întunericul încă nu s-a lăsat. Am terminat cu trei ore mai înainte față de grafic. Așa ceva ar merita cu prisosință sărbătorit. Pe trotuarul din față, Miles Harrison face pași prin fața barului lui Smiley ca și cum ar fi tentat de o bere rece. Parcă îl aud cum își zice în sinea lui: „Nu, eu sînt ajutor de șerif al orașului Carmel, am de lucru în seara asta și nu beau niciodată atunci cînd sînt de serviciu. Berea poate să mai aștepte." Îl privesc cu admirație cum se îndepărtează: eu n-aș putea rezista niciodată ispitei.

În spatele meu Pete se luptă cu pagina întîi.

- O.K., Doc, am terminat.

- Dă drumul la tipar!

Asta-i o vorbă în vînt. De-abia mîine dimineață tipărim. *Clarion* e un săptămînal care apare vinerea; îl terminăm joi seara și Pete îl dă prin rotativă vineri dimineața. Și nu-i trebuie mult timp pentru asta.

- Mergi la Smiley? mă întreabă el.

E o întrebare prostească: întotdeauna mă duc la Smiley joi seara. În general, după ce am terminat cu .otul, Pete vine și el acolo măcar pentru cîteva clipe.

- Desigur, îi răspund eu.

- Am să-ți aduc pagina întîi acolo.

Pete face mereu așa, cu toate că de cele mai multe ori nu-i arunc decît o privire în treacăt. Pete este un prea bun linotipist ca să facă greșeli de tipar grosolane iar pe cele mici cei din Carmel City nici nu le bagă în seamă.

Îl văd pe Miles Harrison cum se oprește și face cale-ntoarsă. „E-n regulă, îmi zic, n-o să beau singur." Plec din dreptul ferestrei, îmi pun haina și-mi iau pălăria.

- Te-aștept, Pete, zic eu, și cobor în goană treptele ca să ies în aerul călduț al serii.

L-am judecat greșit pe Miles Harrison; deja iese de la Smiley, mult prea devreme ca să fi avut timp să dea peste cap măcar un țap. Mă zărește, îmi face semn cu mîna și își aprinde o țigară în fața barului pe cînd eu trec strada.

- Hai să luăm una mică, Miles, îi propun.

Dă din cap cu vădit regret:

- Cu mare plăcere, Doc, dar sînt ocupat: trebuie să-l însoțesc pe Ralph Bonney la Neilsville ca să ia banii pentru plata salariilor.

Știu asta: într-un orășel se știe totul.

Ralph Bonney este proprietarul lui Bonney Fireworks Company, aflată la marginea tîrgului. Acolo se fabrică jocuri de artificii care se vînd în toată țara. Și în toți anii, timp de cîteva luni, primăvara se fac ore suplimentare ca să se poată răspunde la marile cereri cu ocazia zilei naționale de la 4 iulie. Știu ca toți ceilalți că Ralph Bonney nu se prea înțelege cu Clyde Andrews, președintele băncii din Carmel City, și de aceea își depune banii la o bancă din Neilsville. Se duce acolo în fiecare joi seara, destul de tîrziu, și banca e deschisă special pentru el ca să i se dea banii pentru plata schimbului său de noapte. Miles îl însoțește în calitatea lui de ajutor de șerif. Întotdeauna chestia asta mi s-a părut o stupiditate: plata schimbului de noapte nu însemnează decît cîteva mii de dolari. Bonney i-ar fi putut lua foarte bine în același timp cu banii destinați pentru plata schimbului care lucra ziua și i-ar fi putut păstra în biroul său, dar își avea tabieturile lui din care nu putea fi scos.

- Sigur că da, Miles, îi zic, dar n-o să pleci decît peste cîteva ore. Și un păhărel n-are ce să-ți cauzeze.

Îmi zîmbește cu părere de rău:

- O știu prea bine, numai că probabil o să mai iau un păhărel, tocmai pentru că primul nu mi-a făcut rău. Așa că mai bine nu m-ating de nici unul pînă cînd nu ies din serviciu. Altfel o încurc. În orice caz, îți mulțumesc, Doc.

- Înțeleg, Miles. Ce-ți mai fac băieții?

- Foarte bine. Vino într-o zi pe la noi.

- E-n regulă, îi răspund și intru la Smiley.

Marele Smiley Wheeler, chel ca un pietroi, e singur. Mă întîmpină cu un surîs larg:

- Salutare, Doc, ce face marea presă?

Izbucnește în hohote de rîs, ca și cum ar fi zis ceva teribil de amuzant.

- Smiley, mă calci pe nervi.

Nu riști nimic cu Smiley dacă-l iei repede.

- E nemaipomenit că ai venit așa devreme, Doc. În seara asta e al naibii de liniște.

- E totdeauna liniște în Carmel City. Și să fiu al dracului dacă nu-mi place asta. Dar îți jur că dacă s-ar întîmpla ceva neobișnuit într-o joi seara aș fi nebun de bucurie. Măcar o singură dată în lunga mea carieră de ziarist aș vrea să am o știre senzațională pe care să o prezint unor cititori însetați să-și smulgă ziarul din mînă.

- Haida de, Doc, nimeni nu așteaptă știri senzaționale de la un săptămînal dintr-un tîrgușor.

- Știu asta prea bine. Tocmai de aceea aș vrea să dau o singură dată lovitura. Sînt douăzeci și trei de ani de cînd conduc ziarul pre titlul său, *Clarion*. Ar fi prea mult să public și eu o chestie de senzație?

- Ziarul totuși se cumpără, Doc. Fiecare își caută numele, dacă a participat la vreo sărbătoare religioasă, sau citește anunțurile de la mica publicitate, ca să-și ia o mașină de spălat rufe de ocazie... Bei ceva?

- Era de mult timpul să ne gîndim și la lucruri mai serioase.

Îmi toarnă un whisky și, ca să nu mă lase să beau singur, își pune și lui puțin într-un păhărel. Dăm noroc și eu îl întreb:

- Oare Carl trece pe-aici în seara asta?

E vorba de avocatul Carl Trenholm, cel mai bun prieten al meu din Carmel City și unul dintre puținii

indivizi cu care poţi să joci şah şi să discuţi şi altceva decît despre recoltă sau politică. Carl trece deseori pe la Smiley joia seara, ştiind că după ce închid ediţia vin să iau cîteva păhărele bine dozate.
- Nu cred, îmi răspunde Smiley. Carl a stat cam mult timp în după amiaza asta aici, ca să-şi sărbătorească un cîştig de cauză pe care l-a obţinut la tribunal. Acum e în refacere la el acasă.
- Drace! Nu putea să aştepte pînă seara? L-aş fi ajutat... Dar stai puţin, Smiley, zici că a obţinut cîştig de cauză? Dacă nu cumva vorbim de două lucruri diferite, eu ştiu precis că a pierdut. Nu e vorba de procesul de divorţ al lui Bonney?
- Ba da.
- Atunci Carl reprezenta interesele lui Ralph Bonney şi nevasta lui a cîştigat.
- Aşa prezinţi tu lucrurile în ziarul tău, Doc?
- Bineînţeles.
Asta era singurul articol mai acătării din numărul pe care-l scot.
Smiley dă din cap:
- Carl spera că n-ai să scrii despre asta sau cel mult o să publici două-trei rînduri în care să anunţi pur şi simplu divorţul soţilor Bonney.
- Nu înţeleg, Smiley. De ce? Fiindcă pînă la urmă Carl n-a pierdut?
Smiley îşi pune coatele pe tejghea şi se apleacă spre mine ca să-mi şoptească la ureche, deşi sîntem în continuare singuri:
- Uite ce s-a petrecut, Doc. Bonney dorea să divorţeze. Nevasta lui era o tîrîtură. Dar el n-avea nici o probă pe care s-o prezinte în faţa unui tribunal. Atunci... ei bine, a fost nevoit să-şi cumpere libertatea. I-a dat bani ca să ceară ea divorţul şi el a recunoscut toate faptele inventate contra lui. Dar cine ţi-a vorbit despre proces?
- Judecătorul.
- Pe legea mea, ăsta n-a văzut decît aparenţele. Carl spune că Bonney e un tip de treabă şi că toate acuzaţiile pe care i le-a adus nevastă-sa sînt nişte aiureli. Niciodată n-a ridicat mîna asupra ei. Dar femeia asta e o otreapă şi Bonney a trebuit să recunoască orice i s-a pus în cîrcă numai ca să scape de ea. Şi pe deasupra i-a mai dat şi bani. Carl e neliniştit fiindcă îşi dă seama că n-ai cum să publici adevărul, şi îşi zicea că ar fi bine să anunţi doar ştirea divorţului, fără să dai amănunte.
Mă gîndesc în viteză la această singură ştire importantă din ziarul meu şi la grija cu care am enumerat capetele de acuzare formulate de doamna Bonney contra soţului ei şi gem la gîndul că trebuie s-o rescriu sau chiar să nu mai public nimic. Dar acum, din moment ce cunosc adevărul, trebuie să procedez în consecinţă.
- Lua-l-ar naiba pe Carl! Putea să vină să-mi povestească totul mai înainte de a scrie articolul şi de a închide ediţia.
- S-a gîndit, Doc. Dar pe urmă şi-a zis că n-ar fi bine să profite de prietenia ta şi să te influenţeze în legătură cu felul în care o să prezinţi ştirea.
- Lua-l-ar naiba! Îi era destul să treacă strada. Acum trebuie să scriu altfel articolul. Nu pot prezenta toate acuzaţiile ca false, dar le pot trece sub tăcere.
- Ar fi grozav din partea ta.
- Mda. Mai toarnă-mi un pahar, Smiley, şi pe urmă mă duc la redacţie mai înainte ca Pete să plece. Mai beau un pahar, spunîndu-mi în sinea mea că sînt un tîmpit din moment ce-mi ratez singurul articol mai de doamne-ajută din acest număr, dar ştiind totodată că n-am ce face. Cu Bonney doar mă salut pe stradă, dar Carl Trenholm e un prieten prea bun pentru ca să nu fiu sigur de ceea ce susţine. Iar pe Smiley îl cunosc prea bine ca să nu fiu sigur că n-a minţit în legătură cu cele spuse de Carl.
Trec într-o formă proastă strada în sens invers şi urc la redacţie. Pete tocmai face un chenar la pagina întîi.
Îl ocolesc şi încep să-mi citesc articolul despre divorţul lui Bonney. Primul paragraf e bun şi constituie esenţialul. Îi spun lui Pete să arunce restul zaţului. Apoi culeg un titlu cu litere mai mici. I-l întind lui Pete.
- Mai rămîne un spaţiu de douăzeci de rînduri, observă el. Cu ce-l umplem?
Şi trag un suspin care poate sfîşia inima oricui.
- Caută în regal. Trebuie să fie ceva. Chiar dacă nu merge în pagina întîi, putem găsi ceva în a patra de adus în faţă. Iar în a patra ai să pui ceva din portofoliu.
În prima pagină ar merge un articol despre Clyde Andrews, bancherul din Carmel City şi liderul bisericii baptiste locale, care îmi anunţase o mare vînzare în scopuri de binefacere pentru marţea viitoare.
La drept vorbind nu-i o ştire care să-ţi rupă gura, dar se potriveşte în locul rămas liber dacă se mai strînge puţin materia.
Cînd terminăm, îl aud pe Pete propunînd să coborîm împreună la Smiley.
Simt cu adevărat nevoia unui carburant.
Pete vrea să-mi dea o „perie", dar îi zic să nu se obosească. Marele public o să citească poate prima pagină, dar eu nu simt nici o dorinţă. Dacă ar fi pe ea un titlu cu capul în jos sau rînduri albe, ar fi cu siguranţă mai interesant.
Pete se spală pe mîini şi iese apoi împreună cu mine; încui uşa cu cheia. E încă devreme pentru o joi seara şi ar trebui să mă bucur dacă am fi scos un ziar bun. Dar mă întreb dacă numărul pe care l-am terminat o să trăiască măcar pînă cînd o să-l tipărim.
Ajunşi la Smiley, umplu urgent paharele dintr-o sticlă de Old Henderson pe care o iau de la bar.
- S-a mai dus o săptămînă, Doc. Cînd ţi-e lumea mai dragă, e joi.
Mă întreb de cîte ori a spus asta de zece ani de cînd lucrează pentru mine...
- Cît fac 52 ori 23, Pete?
- Cum? O, grozav de mult. De ce?
Calculez singur în minte.
- 52 ori 23 fac... 1196... Pete, de 1196 de ori am închis pînă acum ediţia joia seara şi niciodată n-a fost în ziar o ştire cu adevărat senzaţională.
- Aici nu-i Chicago, Doc. Despre ce-ai vrea să scrii, despre o crimă?
- Ar fi grozav!
Ceea ce-mi zice mă lasă cu gura căscată:
- Dar dacă ar fi omorît unul dintre prietenii tăi? Să zicem, cel mai bun prieten al tău, Carl Trenholm. Ai vrea să fie omorît numai ca să ai ce scrie în *Clarion*?
- Bineînţeles că nu! Mi-ar plăcea să fie vorba de un necunoscut... dacă poţi să găseşti un necunoscut în Carmel City. Să zicem... Yehudi.
- Cine-i Yehudi?
Mă uit la Pete ca să văd dacă nu cumva îşi bate joc de mine şi apoi îi explic:
- Omuleţul care nu e acolo unde-l vezi. Nu-ţi aminteşti cîntecelul?
„Am văzut un om pe trotuar,
Un omuleţ care nu era acolo"...
Pete izbucneşte în rîs.
- Pe onoarea mea, Doc, ai să te ţicneşti de-a binelea. Asta nu-i cumva din *Alice în Ţara minunilor*,

ca toate chestiile pe care le reciți după ce-ai luat-o pe ulei?
- De data asta, nu. Dar de ce spui că dau citate din Lewis Carrol numai atunci cînd am băut? Pot să ți-l spun pe dinafară și după ce-am dat peste cap două pahare.
- Să nu cumva să-ncepi să mi-l reciți pe *Jabberwock* din *Alice de partea cealaltă a oglinzii*. Mi-ai spus chestia asta de-atîtea ori încît pînă la urmă am s-o știu și eu pe de rost. Acum însă trebuie să-ți mulțumesc pentru tratație, Doc.
- O.K., Pete. Și nu uita un lucru!
- Ce?
„Fii atent la Jabberwock, fiule!
Are gură care mușcă, are gheare care sfîșie.
Fii atent la pasărea Jubjub și fugi de ea..."
Smiley mă strigă de la capătul tejghelei și-mi aduc brusc aminte că am auzit telefonul sunînd mai înainte cu cîteva clipe.
- Te caută cineva, Doc!
Mă ridic și mă duc la aparat spunîndu-i în trecere bună seara lui Pete, care s-a ridicat să plece.
- Aici e Clyde Andrews, Doc. Îmi dau seama că e o crimă, dar asta e.
Pete tocmai iese pe ușă.
- O clipă, Clyde.
Pe urmă astup cu mîna microfonul receptorului și urlu:
- Pete!
Se întoarce spre mine.
- Nu pleca! îi strig eu din fundul barului. Ne-a căzut o crimă în brațe.
O liniște grea se așterne în bar. Discuțiile încetează și toți se întorc spre mine ca să mă privească. Din ușă, Pete se uită lung la mine. Smiley a încremenit cu o sticlă în mînă.
- Zi-i, Clyde, te ascult!

2

- Ai încheiat ediția, Doc, nu-i așa? îmi zice Clyde. Cu siguranță, fiindcă te-am sunat mai întîi la redacție și pe urmă cineva de la centrală mi-a spus că dacă nu răspunzi acolo ești probabil la Smiley. Cu siguranță, numărul e gata...
- Nu-i nimic. Zi-i mai departe!
- Îmi dau seama că-i o crimă, Doc, ca să-ți cer să scoți un articol tocmai acum cînd ziarul e gata de tipar și pe deasupra ai mai și plecat din redacție... Ei bine, în legătură cu vînzarea în scopuri de binefacere de marți... N-o să mai aibă loc. Poți să scoți articolul? Altfel, o grămadă de oameni or să-l citească și vor veni la biserică marți seara și vor fi dezamăgiți.
- Se face, Clyde, se face. Imediat.
Pun receptorul în furcă. Mă duc la masă și mă așez. Îmi torn un pahar de whisky și cînd Pete vine lîngă mine îi pun și lui unul.
Mă întreabă despre ce-i vorba și-i dau marea știre. Smiley și ceilalți clienți mă privesc fix, dar nu spun nici un cuvînt. Smiley îmi strigă pînă la urmă:
- Ce s-a întîmplat, Doc? Vorbeai de-o crimă.
- Glumeam, Smiley.
Ride din toată inima. Îmi golesc paharul. Pete mormăie:
- N-a fost bine că am terminat mai repede în seara asta. Acum iar avem un gol de douăzeci de rînduri în pagina întîi. Ce punem acolo?
- Naiba știe. Dar pe ziua de azi îmi ajunge. O să vin mîine de dimineață și o să găsesc ceva.
- Așa spui acum, Doc. Dar dacă nu vii la ora opt, ce mă fac cu spațiul ăsta?
- N-ai încredere în mine? Vin mîine în zori!
- Și dacă nu vii?
Îi trag un suspin capabil să înmoaie și-o inimă de piatră.
- Faci ce vrei.
Pete se ridică și pleacă. Îl urmăresc din ochi cu invidie. Pete Corvey e un bun tipograf și îl plătesc cam cît cîștig eu însumi.
Ceilalți clienți ai lui Smiley își iau și ei tălpășița și, cum nu-mi place să stau singur la masă, duc sticla și paharul pe tejgheaua barului.
- Smiley, nu vrei să cumperi un ziar?
- Ce? pufnește el. Glumești, Doc? De-abia mîine la prînz iese de sub teasc.
- Sigur, sigur. Să nu-l pierzi cumva, Smiley. E senzațional. Dar nu asta voiam să-ți spun.
- A, voiai să spui dacă nu cumva vrei să-ți cumpăr ziarul? Pe onoarea mea, nu. Nu sînt în stare să conduc un ziar. Mai întîi, fac greșeli de ortografie. Pe urmă, parcă mi-ai spus că-l interesează pe Clyde Andrews să-l cumpere. De ce nu i-l vinzi?
- Cine naiba ți-a spus că vreau să-l vînd? Te întrebam doar dacă n-ai chef să-l cumperi.
Smiley rămîne uluit.
- Doc, niciodată nu știu cînd glumești și cînd vorbești serios. Chiar vrei să-l vinzi?
Mi-am pus și eu întrebarea asta. Îi răspund încet:
- Nu știu, Smiley. În clipa asta tare aș vrea să scap de el. Dar mi-ar părea rău. Aș vrea mai întîi să scot un număr bun. Doar unul singur în douăzeci și trei de ani.
- Și dacă-l vinzi, ce-ai să faci?
- O să-mi petrec restul zilelor avînd grijă să nu fiu nevoit să tipăresc vreun ziar.
Ușa se deschide și Al Grainger își face apariția. Îi fac semn cu sticla și vine la bar. Smiley îi pune în față un pahar.
Al Grainger e un tînerel de douăzeci și doi, douăzeci și trei de ani, dar e unul dintre puținii jucători de șah din orașul nostru și unul dintre puținii indivizi care îmi înțeleg pasiunea pentru Lewis Carrol. În plus, el este, mai mult sau mai puțin, Omul Misterului din Carmel City, adică dintr-un loc unde nu trebuie să faci mare lucru ca să obții un astfel de titlu.
- Salutare, Doc, îmi zice. Cînd facem o partidă?
- Chiar acum.
Smiley are o tablă de șah și piese pentru clienți ca mine, Al Grainger și Carl Trenholm. Ni le aduce de fiecare dată cînd i le cerem, cu o grijă de parcă ar fi gata să-i explodeze în nas.
Al dă din cap:
- N-am timp, din păcate.
Îi torn whisky în pahar și dau puțin pe alături încercînd să i-l umplu ochi.
- Cavalerul Alb merge de-a lungul vătraiului. Nu-și poate ține echilibrul.
- Sînt în căsuța a doua, îi răspund eu, dar următoarea mutare va fi minunată. Nu uita, într-a patra căsuță o să ajung cu trenul.
- Nu mai întîrzia, Doc. Numai un singur fum merită o mie de lire.
Privirea lui Smiley se mută de la mine la Al și înapoi fără să priceapă nimic.
Al Grainger îmi surîde:
- Care-ți sînt planurile în seara asta, Doc? Poate facem o partidă mai tîrziu. Te duci acasă să te culci?
- Tocmai îmi făceam curaj ca să mă duc pe jos acasă. O să citesc puțin. O să mai beau un pahar sau două. Dacă ajungi înainte de ora douăsprezece, ai să mă găsești încă lucid.
- Dacă nu sînt pînă la ora zece, zece și jumătate, nu mă mai aștepta.
Iese și îl văd prin fereastra barului cum se urcă în

mașina lui sport decapotabilă. Îmi face un semn cu mîna înainte de-a porni.
Smiley arată cu degetul spre ușă.
- Nu-mi place tipul, Doc.

- Al? De ce? E încă tînăr. Fără îndoială îi porți puțin pică fiindcă nu știi de unde face rost de bani. Poate are o tipografie și-i imprimă singur. La urma urmei, dacă mă gîndesc bine, și eu am una și ar trebui să-mi încerc norocul.
- Haide, Doc, nu-i vorba de asta. Nu mă privește cum își cîștigă oamenii banii. Mă enervează felul în care vorbește. Și tu îmi spui chestii trăsnite, care însă m-amuză. El însă îi zice ca și cum aș fi cel mai mare cretin din lume. Poate așa și e, și totuși... Mi se face deodată rușine de tot ce i-am povestit lui Smiley de-a lungul timpului știind că nu mă poate înțelege.
- Nu-i vorba aici de inteligență, Smiley. Ci doar de cultură literară. Hai să bem împreună un pahar și pe urmă ar trebui să cam spăl putina.
Îi umplu paharul iar mie mi-l pune de data asta doar pe jumătate.
- Ești un tip de treabă, Smiley, îi zic eu fără nici un motiv.
- Și tu, Doc, răspunde el rizînd. Chiar dacă ai cultură literară, tot ești un pic țicnit, dar om de treabă. Sîntem amîndoi rușinați de mărturisirile pe care ni le-am făcut. Eu încep să fixez cu privirea calendarul din dosul barului, unde se zărește într-o reclamă o superbă femeie mai mult goală.
- Smiley, ar trebui să scoți calendarul ăsta. Femei ca asta nu există.
Se-ntoarce și-i aruncă și el o privire.
- Poate că ai dreptate, Doc. Dar n-avem voie să visăm?
- Smiley, dacă nu este primul panseu pe care îl faci, cu siguranță că este cel mai adînc. Și pe deasupra mai ai și dreptate. Îți dau voie să lași calendarul pe perete.
Izbucnește în rîs și termină de șters paharele, în timp ce eu mă întreb de ce nu mă întorc la mine acasă. E încă devreme; abia trecut de ora opt.
Plătesc ce-am băut și mai cumpăr o sticlă pentru acasă, pe care Smiley mi-o ambalează.
- Salutare, Smiley.
- Salutare, Doc, îmi răspunde el nonșalant.
Trec prin fața poștei și intru. Ghișeele sînt închise, desigur, la ora asta, dar anticamera rămîne întotdeauna seara la dispoziția celor care au cutii la post restant ca să-și poată ridica scrisorile.
Pe adresa mea nu-i nimic important, așa că mă opresc, potrivit obiceiului meu, în dreptul unui panou, ca să văd cine mai e căutat de poliție.
Sînt vreo doi sau trei bandiți la ale căror mutre mă zgîiesc cu toată atenția. Mă pricep destul de bine la fizionomii; întotdeauna am sperat ca într-o zi să-l întîlnesc pe vreunul în Carmel City și să trîntesc un articol grozav și, dacă se poate, să înșfac și o recompensă.
Puțin mai încolo trec prin fața băncii și asta îmi aduce aminte de președintele ei, Clyde Andrews, care ține morțiș să-mi cumpere ziarul. Bineînțeles, n-ar vrea să se ocupe el însuși de scoaterea lui: are un frate prin Ohio care s-a ocupat de ziaristică și acesta ar face toată treaba dacă m-aș hotărî să vînd ziarul.
Ceea ce-mi displace cel mai mult în această afacere e faptul că Andrews face politică și că, dacă el ar controla ziarul, *Clarion* ar deveni purtătorul de cuvînt al partidului său. Sub conducerea mea gazeta acoperă cu noroi în egală măsură ambele partide atunci cînd o merită - ceea ce se întîmplă foarte des - sau cu flori - în cazuri cu mult mai rare. Un ziar trebuie să fie imparțial, mai ales atunci cînd e singurul dintr-un oraș. Ce-i drept, nu așa se face avere. Și în legătură cu obținerea de informații o duc prost. Cea mai bună sursă e biroul șerifului, dar în clipa de față șeriful Rance Kates este cel mai mare dușman al meu. E cinstit dar e prost, grosolan și rasist. Iar rasismul este ceea ce detest cel mai mult pe lume, chiar dacă în Carmel City nu e o chestiune arzătoare la ordinea zilei. Nu l-am iertat deloc pe Kates în editorialele mele iar acum de-abia mă mai salută pe stradă.
Trec prin dreptul magazinului universal și al unui magazin de instrumente muzicale unde mi-am cumpărat odată o vioară uitînd să iau și un manual ca să învăț s-o folosesc.
Ajung în cele din urmă în colțul străzii mele.
Merg drept spre casă. Spre casa unde am fost conceput și unde m-am născut.
N-am locuit aici toți acești 53 de ani de cînd sînt pe lume. Cînd aveam nouă ani și s-a născut sora mea - care acum trăiește în Florida - părinții au vîndut casa și au cumpărat o alta mai mare. Casa părintească am cumpărat-o mai tîrziu, cu un preț rezonabil. Nu are decît trei camere și nu-i prea mare pentru un om care iubește ca mine singurătatea.
O, desigur, îmi plac oamenii. Îmi place destul de mult ca un prieten să treacă pe neașteptate pe la mine ca să bea un pahar sau să trăncănim sau să jucăm o partidă de șah. Îmi place să trec și pe la Smiley o oră sau două, sau prin oricare alt bistrou. Dar cel mai mult îmi place să-mi petrec serile în preajma cărților. Doi pereți din salonul meu sînt tapisați cu volume. Și sînt cărți bune, trebuie s-o recunosc. Datorită lor nu mă simt niciodată singur. Cum aș putea să mă simt singur cînd am o sticlă de whisky plină iar alături pe bunii mei prieteni? A citi o carte e aproape la fel de pasionant ca atunci cînd îl asculți pe cel care-a scris-o. E încă și mai grozav, fiindcă nu trebuie să fii politicos. Poți să-l faci să tacă atunci cînd vrei, închizînd cartea și luînd alta. Poți să-ți scoți și pantofii și să-ți pui picioarele pe masă ca să te simți mai comod.
E o seară de iunie, răcoroasă, și aerul nopții a risipit efectul alcoolului băut la Smiley.
Zăresc lumină la fereastra de la camera de zi și grăbesc pasul oarecum uimit. Știu precis că n-am lăsat-o aprinsă cînd am plecat dimineață de-acasă. Și chiar dacă am uitat-o aprinsă, doamna Carr, menajera mea, care vine două ore în fiecare după amiază ca să facă ordine, cu siguranță că ar fi stins-o. Doamna Carr e în casă. Tocmai își pune pălăria.
- Plec, domnule Stoeger. N-am putut să vin după amiază, așa că am făcut curat acuma, seara.
- Foarte bine... Bei un strop cu mine?
- Mulțumesc, domnule Stoeger, nu pot să refuz. Am avut o zi grea și puțin alcool o să-mi dea puteri.
Aduc imediat pahare.
Îmi pun pălăria în cuier și mă duc după ea în bucătărie.
- O zi grea? Sper că nu s-a întîmplat nimic!
- Nu prea. Soțul meu, care lucrează la fabrica lui Bonney, a avut un mic accident azi și a fost adus acasă. Nu-i ceva grav, dar am stat cu el pînă cînd a mîncat și a adormit. Am dat apoi fuga aici.
- Sper ca soțul dumitale să se refacă repede. Dacă vrei să nu vii cîteva zile...
- O, nici vorbă. Mulțumesc.
Ciocnim și eu îmi golesc paharul dintr-o sorbitură, în timp ce ea bea jumătate din al său.
- A, uitasem, a dat cineva telefon acum vreo oră.
- Cine?

- Un domn care n-a vrut să-și spună numele. A zis că nu-i nimic important.
Clatin din cap cu tristețe:
- Asta-i un exemplu flagrant de cea mai gravă iluzie a spiritului omenesc: ideea că lucrurile pot fi împărțite în mod arbitrar în importante și neimportante. Cum poți să știi dacă un fapt e important sau nu, dacă nu-i cunoști toate datele?
Îmi surîde cu timiditate, așa că mă hotărăsc să fiu mai limpede:
- După părerea dumitale, ce este important?
Își înclină capul și îmi ia în serios întrebarea:
- Munca e importantă, nu-i așa?
- În nici un caz, o asigur eu. Munca nu-i decît un mijloc în vederea unui scop. Muncim ca să ne putem permite să facem lucrurile importante din viață, acelea pe care dorim să le facem. A face ce dorești, aceea e important.
- Poate c-aveți dreptate. În sfîrșit, domnul acela a spus că va mai telefona sau că va trece pe aici. I-am spus că vă veți întoarce după ora nouă.
Își termină de băut paharul și refuză să mai ia unul. O însoțesc pînă la ușă și-i spun că aș duce-o cu mare drag cu mașina, dar am două roți pe geantă. Am descoperit asta dimineața, cînd am vrut să plec la redacție. Aș fi avut timp să schimb o roată, dar două mi s-a părut prea mult. Am lăsat reparatul pentru sîmbătă după amiaza.
- N-am de mers decît un sfert de oră, domnule Stoeger. Noapte bună!
- O clipă, doamnă Carr. În ce secție lucrează soțul dumitale?
- La secția de jocuri de artificii.
- Secția de jocuri de artificii! Ce sintagmă admirabilă! O ador. Dacă vînd ziarul, naiba să mă ia dacă de-a doua zi nu mă duc să mă angajez la Bonney. Aș adora să lucrez la secția de jocuri de artificii. Soțul dumitale are noroc.
- Glumiți, domnule Stoeger! Dar chiar vreți să vindeți ziarul?
- Pe onoarea mea, mă cam gîndesc, murmur eu și deodată revin cu picioarele pe pămînt. N-am primit nici o informație despre acest accident. Nici măcar n-am auzit vorbindu-se. Am mare nevoie de un articol pentru pagina întîi. Ce s-a petrecut acolo? Au fost și alți răniți?
Se întoarce în grabă spre mine:
- Vă rog, nu scrieți nimic la ziar! Nu-i ceva important. Soțul meu e singurul rănit și e mai mult din vina lui. Iar domnului Bonney nu i-ar plăcea să se răspîndească vestea: și așa a găsit cu mare greutate personal temporar. Dacă scrieți ceva la gazetă, soțul meu va fi cu siguranță concediat.
Suspin și-i promit că n-am să scriu nimic. Iar dacă domnul Carr este singurul rănit nici n-aș avea cu ce umple douăzeci de rînduri.
Totuși, mi-ar fi plăcut să public această sintagmă superbă: secția de jocuri de artificii.
Intru în casă și închid ușa. Mă fac comod și pe urmă pun sticla de whisky și paharul pe o măsuță joasă din fața divanului.
Nu-mi scot cravata încă și nici pantofii: e mult mai plăcut să faci lucrurile astea în mod treptat, ca să le guști mai bine.
Îmi aleg cîteva cărți, le pun la îndemînă, îmi torn de băut și deschid un volum.
Se aude la ușă soneria.
Îmi spun că Al Grainger a sosit tocmai cînd trebuie. Deschid. În prag e un bărbat care tocmai ridică mîna ca să mai apese odată pe butonul soneriei. Dar nu e Al. E cineva pe care nu l-am văzut niciodată.

3

Nu e prea înalt, cam de talia mea, dar pare mai mic fiindcă e mai plin. Primul lucru pe care îl remarci la el este nasul, lung, subțire, într-un contrast grotesc cu trupul său gras. Ochii îi strălucesc ca ai unei pisici. Totuși, n-are nimic sinistru. Un bonom îndesat și cu burtică n-are niciodată un aer fioros, oricum i-ar străluci ochii.
- Doctorul Stoeger? întreabă el.
- Doc Stoeger, îl corectez eu. Dar nu doctor în medicină. Dacă aveți nevoie de un medic, îl puteți găsi patru case mai încolo.
Îmi surîde cu bunătate:
- Știu foarte bine că nu sînteți medic, doctore. Sînteți absolvent al lui Bourgoyne College. În 1922, dacă nu mă înșel. Autorul lucrărilor *Lewis Carrol în spatele oglinzii* și *Regina Roșie, Regina Albă*.
Simt că mă sufoc. Nu pentru că știe unde mi-am făcut studiile și în ce an am terminat. Nu. Din pricina celorlalte amănunte. *Lewis Carrol în spatele oglinzii* e o monografie publicată cu vreo optsprezece ani mai înainte și din care s-au vîndut vreo sută de exemplare. Dacă mai există vreunul pe undeva, în afară de biblioteca mea, aș fi nespus de uimit. Iar în ceea ce privește *Regina Roșie, Regina Albă*, asta e un articol apărut în urmă cu vreo doisprezece ani într-o revistă și pe-atunci destul de obscură și care pînă la urmă a căzut într-o uitare deplină.
- Da, mă bîlbîii eu, dar nu înțeleg cum de cunoașteți aceste lucrări, domnule...?
- Smith, zice el cu gravitate. Pe urmă începe să rîdă. Iar prenumele meu e Yehudi.
- Nu! exclam eu.
- Ba da. Vedeți, doctore Stoeger, am fost botezat în urmă cu patruzeci de ani, pe vremea cînd prenumele de Yehudi, cu toate că era destul de banal, nu avea în nici un caz accepția comică de azi. Părinții mei nu aveau cum să știe că acest prenume va deveni subiect de glume și că va fi cu atît mai ridicol cu cît e atașat la numele de Smith. Dacă ar fi știut ei ce greutăți o să am ca să-i conving pe oameni că așa mă cheamă... De aceea port întotdeauna cărți de vizită la mine.
Îmi întinde una. Nu e decît numele lui, Yehudi Smith, fără nici o adresă sau altă indicație. O vîr mașinal în buzunar.
- Mai sînt oameni care se numesc Yehudi, îmi zice el. Violonistul Menuhin, de exemplu...
- Vă rog! Faceți lucrurile prea plauzibile. Prefer ciudățeniile.
- Prin urmare, nu m-am înșelat în privința dumneavoastră, doctore, îmi zice, zîmbind larg.
- Intrați, vă rog. Am o sticlă de whisky. Mi-e urît să beau singur.
Îi fac loc să intre.
- Așezați-vă unde doriți. Mă duc după un pahar.
I-l umplu și i-l întind. S-a trîntit într-un mare fotoliu capitonat.
Mă așez și eu pe divan și ridic paharul:
- Închin pentru Charles Lutwidge Dodgson, mai cunoscut în Țara minunilor sub numele de Lewis Carrol.
- Sînteți sigur, doctore?
- De ce?
- De ceea ce spuneți. Eu aș toasta alt fel: în sănătatea lui Lewis Carrol, care trecea drept Charles Lutwidge Dodgson, profesor la Oxford.
Își bea paharul dintr-o înghițitură. Niciodată n-am văzut pe cineva bînd în felul ăsta. A dus paharul pînă la vreo șase centimetri de gură și de-acolo pur și simplu a zvîrlit lichidul pe gît fără ca măcar o picătură să se verse.

Imi beau și eu paharul, într-un mod mai prozaic, spunîndu-mi în gînd că o să încerc și eu sistemul ăsta, de preferință într-un moment cînd o să am la îndemînă un prosop sau o batistă și nimeni nu poate să mă vadă.
Umplu din nou paharele și îl întreb:
– Și acum? O să vorbim despre identitatea lui Lewis Carrol?
– Să mergem mai departe. De fapt, să uităm acest amănunt pînă cînd o să pot să vă aduc o probă despre ceea ce noi credem, sau, mai bine zis, despre ceea ce sîntem siguri.
– Noi?
– Noi. Admiratorii lui Lewis Carrol. Constituiți într-o organizație. Încă nu prea numeroasă. Noi deținem un secret.
– În ceea ce privește identitatea lui Lewis Carrol? Vreți să spuneți că dumneavoastră credeți – cum alții cred, sau mai bine zis credeau, că piesele lui Shakespeare au fost scrise de Francis Bacon – că un altul decît Charles Lutwidge Dodgson a scris aventurile Alicei?
– Nu, zice el. Noi credem că Dodgson însuși... În definitiv, ce știți despre el, doctore?
– S-a născut în 1832 și a murit înainte de sfîrșitul secolului, în 98 sau 99. Era profesor la Oxford, matematician. A scris mai multe tratate de matematică. Îi plăceau acrostihurile, enigmele și de aceea a compus o sumedenie. Nu s-a căsătorit niciodată, dar adora copiii și operele lui cele mai valoroase sînt acelea pe care le-a scris pentru ei. De fapt, sînt modele de cea mai bună literatură.
– Să bem pentru ele.
Zis și făcut.
– Mai departe, îmi spune el.
– Nu. Pot să vorbesc așa ore în șir. Știu foarte multe lucruri despre Lewis Carrol, dar am impresia că informațiile dumneavoastră sînt mai puțin banale.
Umplu din nou paharele.
– Exact, doctore. Informațiile noastre sînt extrem de originale. Cred că aveți și cultura și starea de spirit ca să le înțelegeți și să le credeți atunci cînd o să ne cunoașteți dovezile. Pentru oricine altcineva totul ar fi o pură fantezie.
– Continuați, vă rog!
– Foarte bine. Dar înainte de a merge mai departe trebuie să vă atrag atenția: aceste informații sînt extrem de periculoase pentru cel care le deține.
– E minunat!
Se joacă un moment cu paharul – al treilea, încă plin – fără să mă privească. Mă uit la el. Are un chip interesant. Acest nas subțire, atît de nefiresc pentru un om atît de durduliu, pare fals. Iar acum, cînd îl văd în plină lumină, remarc ridurile profunde din jurul gurii mari. La prima vedere i-aș fi dat treizeci de ani în loc de patruzeci cît a mărturisit că are, dar acum înțeleg că nu m-a mințit.
Are o expresie gravă, foarte gravă și nu pare deloc nebun. Dar îmi zice un lucru care mi se pare dintr-o dată lipsit de sens:
– Doctore, nu v-a trecut niciodată prin cap ideea că... fantasmele lui Lewis Carrol ar putea foarte bine să nu fie fantasme?
– Vreți să spuneți că deseori fantezia este mai apropiată de adevărul fundamental decît ar fi ficțiunea realistă?
– Nu. Vreau să spun că nu e vorba de ficțiune, ci mai curînd de reportaj.
Fac ochii mari.
– Dacă asta credeți, atunci cine e Lewis Carrol, după părerea dumneavoastră? Cine... sau ce?

Zîmbește:
– Dacă țineți să aflați și dacă nu vă e teamă, puteți afla în seara asta. Avem o întrunire prin împrejurimi. Vreți să veniți?
– Pot să vorbesc deschis?
– Sigur că da.
– Totul mi se pare o aiureală, dar nimic în lume nu mă poate reține să particip la întrunire.
– În ciuda faptului că poate e primejdios?
– Cam despre ce primejdie e vorba?
Șovăie o clipă, pe urmă își scoate portofelul din care ia un articol tăiat dintr-un ziar.
Îl iau și cunosc după felul cum e imprimat din ce gazetă a fost decupat: *Bridgeport Argus*. Și îmi aduc aminte că am citit articolul în urmă cu vreo două săptămîni. Am dorit chiar să-l reiau în ziarul meu, dar pe urmă am renunțat, în ciuda titlului care mi-a atras atenția: *O victimă a unei fiare necunoscute*.
Amănuntele erau puține și foarte simple. Un bărbat cu numele de Colin Hawks, care trăia ca un pustnic în împrejurimile lui Bridgeport, a fost găsit mort pe o cărare, în pădure. Poliția susținea că fusese atacat de un cîine uriaș și feroce. Dar autorul articolului nu excludea eventualitatea ca un lup sau o panteră scăpată de la grădina zoologică să-l fi atacat pe Colin.
Împăturesc articolul și i-l dau înapoi lui Smith. Asta nu înseamnă mare lucru. Oricînd poți să dai peste astfel de lucruri dacă te străduiești să le cauți.
Totuși, ceva mi-a stîrnit interesul.
Mai mult titlul, decît articolul. Dacă ar fi fost intitulat: o victimă a unui cîine atroce sau a unui leu, a unui crocodil sau a oricărui alt animal, oricît de feroce ar fi fost, asta n-ar fi avut nimic înspăimîntător în mod special.
Dar „o fiară necunoscută" ...pe legea mea, atunci cînd ai o imaginație bogată, te cam trec fiorii.
Îmi ridic ochii, spre Smith, tocmai la timp ca să-l văd cum face să dispară whiskyul din pahar prin aceeași scamatorie. Umplu din nou paharele.
– Interesant, zic eu. Dar unde-i legătura?
– Ultima noastră întrunire a avut loc la Bridgeport. E tot ce pot să vă spun. V-ați interesat în legătură cu pericolul care v-ar paște: de aceea v-am arătat articolul. Nu e prea tîrziu ca să refuzați să veniți cu mine. Nu va fi tîrziu nici atunci cînd vom ajunge acolo.
– Unde acolo?
– La cîțiva kilometri de-aici. Am primit instrucțiuni, mi s-a spus cum s-ajung la o casă veche, pe un drum care se cheamă Daytown Pike. Sînt cu mașina.
– Și eu am mașină, dar două roți sînt pe geantă. Dar nu trebuie să mergem, din întîmplare, la casa Wentworth?
– Într-adevăr, acolo. O știți?
– Trebuie să luăm lumînări sau lanterne. Casa asta e părăsită de cînd o știu, din copilărie. Noi îi spunem casa cu stafii. Dar poate că tocmai de aceea ați ales-o?
– Desigur.
– Și în seara asta are loc acolo întrunire?
– Da. La ora unu, ca să fiu mai precis. Sînteți sigur că nu vă e frică?
– Ba bine că nu! Dar nimic nu mă poate împiedica să vă însoțesc. E însă o problemă, domnule Smith. Unul dintre prietenii mei trebuie să vină să joace șah cu mine. N-ar putea să ne însoțească, dacă ar vrea?
– E înzestrat pentru așa ceva?
– Depinde ce înțelegeți prin înzestrare. În orice caz

e un admirator fanatic al lui Lewis Carrol.
- Cîți ani are?
- Aproape douăzeci și trei. Proaspăt absolvent de facultate. Are o solidă cultură literară. Îl cheamă Al Grainger.
- Oare va dori să vină cu noi?
- Sincer să fiu, nu știu.
- Să sperăm că va dori, din moment ce e un pasionat de Carrol. Mi-ar face plăcere să-l cunosc. Dar îmi este imposibil să invit din proprie inițiativă pe cineva la o întrunire atît de importantă cum este cea din această seară. Dumneavoastră sînteți invitat fiindcă știm destule lucruri în ceea ce vă privește. Am plăcerea să v-anunț că ați fost ales în unanimitate. Dar vorbiți-mi puțin despre el. Cu ce se ocupă? Nu e o întrebare prea ușoară.
- Ei bine, scrie piese de teatru. Dar nu-mi vine-a crede că trăiește din asta. Știu precis că nu i s-a jucat nimic pînă acum. În Carmel City se vorbește despre el ca despre un om misterios. A locuit aici tot timpul - cu excepția anilor petrecuți la universitate. Nimeni nu știe de unde are bani. Are o mașină sport, o casă unde a trăit împreună cu mama lui pînă acum cîțiva ani, cînd ea a murit. Nimeni nu știe cum se descurcă, fiindcă de cheltuit cheltuiește fără să se sinchisească.
- Nu cumva a primit o moștenire?
- Puțin probabil. Mama lui a muncit toată viața, ca modistă, fără să ajungă să aibă măcar propriul ei magazin. În oraș toți s-au întrebat cum de-a reușit să-și cumpere casa și să-și trimită băiatul la universitate, cu puținul pe care-l cîștiga. Poate că femeia o fi avut cîștiguri obținute din plasarea unor bani de către tatăl lui, și Al ar putea să fi moștenit acest capital. Și dacă nu-i place să vorbească despre afacerile lui e pentru că vrea să se-nconjoare de mister.
- Tatăl lui era bogat?
- A murit înainte ca Al să se nască și mai înainte ca doamna Grainger să se stabilească în Carmel City. Nimeni nu l-a cunoscut. E cam tot ce pot să vă spun de Al, în afară de faptul că mă bate la șah cam de fiecare dată cînd joc cu el.
Se aude cum sună telefonul. Mă scuz și mă duc să răspund.
- Doc, aici e Clyde Andrews.
- După ce-ai sabotat numărul ăsta scoțîndu-mi un articol din pagina întîi, ce minunății mai vrei să faci?
- Îmi pare rău, Doc...
- Sigur că da. Despre ce mai e vorba?
- Vreau să știu dacă te-ai hotărît să vinzi ziarul sau nu.
Simt cum mă cuprinde furia.
- Doamne Dumnezeule, Clyde, întrerupi singura discuție cu adevărat interesantă pe care o port, în sfîrșit, după ani de zile, ca să-mi pui întrebarea asta! Nu știu! Poate da, poate nu...
- Iartă-mă, Doc, dar am primit o scrisoare expres de la fratele meu din Ohio. Are o ofertă în next. Ar vrea să vină la Carmel City, bineînțeles, dacă ai de gînd să vinzi ziarul. Trebuie să dea un răspuns imediat. Aș vrea să știu ce ai de gînd să faci. Nu în seara asta, desigur, dar mîine, așa că am vrut să te anunț ca să ai timp să te gîndești.
- Înțeleg, Clyde. Iartă-mi ieșirea. O să iau o hotărîre mîine. Și am să-ți dau de veste. E bine?
- Perfect. Ah, era să uit, e o știre, nu-mi dau seama dacă poți s-o mai prinzi în ziarul de mîine. Dar poate că deja ești la curent cu ea?
- Despre ce-i vorba?
- A fugit cineva de la casa de nebuni. Nu știu amănunte, dar unul dintre prietenii mei tocmai s-a întors din Neilsville și zice că poliția oprește mașinile și supraveghează drumurile. Dacă dai un telefon, o să afli mai multe.
- Mulțumesc, Clyde.
Pun receptorul la loc în furcă și-i arunc o privire lui Yehudi Smith. Mă întreb de ce, după toate balivernele pe care mi le-a îndrugat, nu am ghicit de îndată cu cine am de-a face.

4

Mă simt dezamăgit în modul cel mai penibil. Sigur, n-am crezut cu totul în poveștile lui cu organizația secretă, cu casa bîntuită de stafii unde ar fi trebuit chemat Jabberwock sau nu știu cine.
Dar e atîtător numai gîndindu-te la așa ceva, așa cum te ațîță o partidă de șah chiar dacă știi prea bine că regii și reginele nu există în realitate și că atunci cînd un nebun atacă un cal nu curge nici o picătură de sînge. La fel simțisem și eu ascultînd făgăduielile lui Yehudi Smith. Ca atunci cînd citești un roman pasionant, a cărui acțiune o crezi reală atîta vreme cît ține lectura.
Acum nu-mi mai rămîne nimic din toate astea. N-am în fața mea decît un individ scăpat de la casa de nebuni.
Cel mai ciudat e că totuși îmi place. E un bonom simpatic, care m-a făcut să petrec o jumătate de oră fascinantă. Îmi pare rău să-l dau pe mîna paznicilor ca să-l ducă înapoi.
Cel puțin, îmi zic ca să mă consolez, o să pot umple cele douăzeci de rînduri din pagina întîi a ziarului meu.
- Telefonul pe care l-ați primit vă schimbă cumva planurile, doctore?
Telefonul pe care l-am primit a schimbat alte lucruri, dar nu pot să i le zic, așa cum n-am putut să-i cer lui Clyde Andrews, în prezența lui Smith, să anunțe casa de nebuni că individul pe care-l caută de zor se află la mine.
Mă ridic. Fără doar și poate, sînt mai amețit decît credeam, fiindcă sînt gata să-mi pierd echilibrul. Mă simt perfect lucid, dar, firește, ce poate fi mai limpede și mai cristalin decît o prismă care deformează totul!
- Nu, dar o să ne întîrzie puțin. Trebuie să transmit un mesaj vecinului. Iertați-mă o clipă... Și mai turnați-vă whisky...
Trec prin bucătărie și ies în întunericul nopții. E lumină la ambii mei vecini. Mă întreb pe care dintre ei să-l deranjez. Dar, la urma urmei, de ce să mă grăbesc în asemenea hal?
Omul care se pretinde a fi Yehudi Smith nu-i cîtuși de puțin periculos. Și, nebun sau nu, e cea mai interesantă ființă pe care am întîlnit-o în ultima vreme. Pare să cunoască foarte bine opera lui Lewis Carrol. Și îmi mai aduc aminte cu ce dezinvoltură a pomenit de obscura mea broșură și de articolul meu dintr-o revistă tot obscură.
Dacă stau și mă gîndesc bine, de ce să nu mai aștept o oră sau două înainte de a da acel telefon și să nu mă destind profitînd de o situație amuzantă? Dacă acum știu că e nebun, de ce discuția cu el n-ar fi la fel de interesantă?
Interesantă într-alt fel, bineînțeles. Îmi aduc aminte de cîte ori mi-am propus să discut cu un ins apucat de paranoia, fără a-l contrazice, numai pentru a ghici ce se petrece în capul lui.
Și pe deasupra mai e și devreme: nu poate fi mai mult de opt și jumătate, deci vecinii mei n-or să se culce decît peste o oră sau două.
Aștept o clipă pe micul peron din fața casei privind cerul fără lună, dar presărat de stele, și mă întreb ce poate fi dincolo de ele și de ce nebunii sînt ne-

buni. Spunîndu-mi, desigur, că ar fi nespus de ciudat dacă unul dintre ei ar fi de fapt normal iar toți ceilalți ieșiți din țîțîni.
Intru din nou în casă și, într-un moment de lașitate, fac un lucru ridicol. Din bucătărie urc direct în dormitor și deschid dulapul de haine. Pe etajera de sus este o cutie de pantofi în care se află un pistol de calibrul 38 cu țeava scurtă. Nu m-am servit niciodată de el și speram să nu am nevoie niciodată s-o fac: de altfel, nu mă simt în stare să nimeresc la mai puțin de doi metri o țintă mai mică de un elefant. Mi-e chiar groază de armele de foc. Pe asta n-am cumpărat-o; un tip mi-a cerut împrumut douăzeci de dolari și a ținut să-mi lase pistolul în gaj. Mai tîrziu a mai avut nevoie de cinci dolari și mi-a spus că dacă îi dau banii o să-mi lase arma de tot. N-aveam nici o dorință s-o păstrez, dar fiindcă avea neapărată nevoie de banii aceia am acceptat.
Pistolul e încărcat, așa cum era pe timpul tranzacției de acum patru sau cinci ani, și nu știu dacă arma funcționează încă sau nu, dar o vîr în buzunarul pantalonului. Îmi promit să n-o folosesc decît în caz de necesitate absolută, și chiar și atunci sînt sigur că nu mi-aș nimeri ținta. Dar faptul că sînt înarmat face discuția mai palpitantă.
Cobor în salon: e tot acolo. Nu și-a mai pus nimic în pahar, așa că torn din nou și mă așez iarăși pe divan.
Îl admir din nou cum își execută scamatoria: ... o mișcare de la încheietura mîinii, o înclinare a paharului, lichidul aruncat drept pe gît. Îmi beau whiskyul într-o manieră mai puțin spectaculoasă și îi zic:
– Îmi pare rău că n-am o cameră de filmat. Mi-ar plăcea să vă filmez cum beți și să vă studiez apoi din filmul cu încetinitorul.
Izbucnește în rîs:
– Pe vremuri am fost jongleur.
– Și acum?
– Student. Îl studiez pe Lewis Carrol... și matematica.
Șovăie o clipă:
– Iertați-mă, dar îmi dați voie să nu vă spun totul despre mine înainte de a afla... ceea ce veți afla la întrunirea din această seară?
Firește, nu e vorba de nici o întrunire: acum o știu. Dar îi răspund:
– Cu siguranță. Dar v-ar deranja dacă am vorbi totuși de Carrol pînă la întrunire?
Sper să-mi dea un răspuns bun: așa îl voi putea face să vorbească despre mania lui.
– Cîtuși de puțin. De fapt, e chiar bine să vorbim despre el. Sînt unele fapte despre care vreau să vă spun și care vă pot permite să înțelegeți mai bine lucrurile. Desigur, pe unele le cunoașteți, dar am să vi le aduc aminte. De exemplu, să luăm datele. Știți cînd a scris Alice și celelalte lucrări? Cronologia e foarte importantă.
– Nu prea bine, mărturisesc eu. Cred că a scris *Alice în Țara minunilor* cînd era încă tînăr, pe la treizeci de ani.
– Avea treizeci și doi de ani. *Alice în Țara minunilor* a fost publicată în 1863, dar cu mult înainte de asta se afla pe o astfel de cale. Știți ce-a publicat mai înainte?
– Nu.
– Două lucrări. În 1860 a scris și a publicat *Schiță de geometrie plană* și în anul următor *Formulă de geometrie plană*. Le-ați citit?
– Nu sînt prea tare la matematică. Nu i-am citit decît lucrările literare.
Îmi zîmbește:
– N-a scris nici o lucrare în care să nu fie implicată matematica. Numai că nu sînteți în stare să recunoașteți elementele de matematică aflate în poveștile cu Alice și în poeme. Știți, desigur, că multe dintre aceste poeme sînt acrostihuri?
– Desigur.
– Toate sînt acrostihuri, dar cu mult mai subtile. Totuși, n-ați putut să discerneți elementele de matematică din moment ce nu vă sînt familiare. N-ați citit, bănuiesc, nici *Tratatul elementar al determinanților*. Dar *Curioasa Matematică?*
Îmi e puțin cam rușine că îl dezamăgesc, dar habar n-am de aceste lucrări. Încruntă din sprîncene.
– Pe asta din urmă ar fi trebuit neapărat s-o citiți. Aici sînt cele mai multe chei pentru fantasmele lui.
– Stați o clipă. Dacă vă înțeleg bine, susțineți că Lewis Carrol a luat ca punct de plecare matematica pentru ca să exprime în poveștile lui fantastice... ce anume?
– Faptul că există un alt nivel de existență, în afara celui în care trăim. Un tărîm la care putem avea, și uneori chiar avem, acces.
– Dar ce fel de tărîm? Unul fantasmagoric, trecînd dincolo de oglindă, un tărîm al visului?
– Cu siguranță, doctore. Un tărîm al visului. Nu e termenul cel mai exact, dar n-am cum să mă fac mai bine înțeles. Gîndiți-vă la visuri. Nu sînt ele aidoma cu aventurile Alicei? Vă aduceți aminte prăvălia în care bătrîna oaie tricotează și în care Alice privește cu ochi mari ca să vadă ce se află pe etajere, dar etajera la care se uită e întotdeauna goală iar celelalte par întotdeauna încărcate de ceva... de ceva ce ea nu e în stare niciodată să descopere?
Dau din cap și murmur:
– Da, și atunci ea zice: „Lucrurile par să plutească în derivă pe-aici". Pe urmă oaia o întreabă pe Alice dacă știe să vîslească și îi întinde o pereche de andrele care se transformă în vîsle și ea se trezește într-o barcă dînd la rame împreună cu oaia care tricotează în continuare.
– Așa e, doctore.
Între timp și-a golit paharul. De data aceasta nu i-l mai umplu. Încep să mă întreb cît mai rezistăm. Sau cît mai rezistă sticla.
– Dar de ce să postulăm realitatea unei astfel de lumi? Altfel zis, nu prea înțeleg ceea ce susțineți. Jabberwock, de pildă, este un exemplu clar de făptură de coșmar, cu maxilare care sfîrtecă și cu gheare care sfîșie. Dar de ce să nu pornim de la ideea că Lewis Carrol încerca să scrie, cu un mare succes de altfel, ca într-un vis? De ce să credem că lumea descrisă de el e reală?
Îmi zîmbește cu îngăduință:
– Pentru că lumea asta este într-adevăr reală, doctore. O să aveți dovada chiar în această noapte. Timp de o clipă totul îmi pare atît de rațional încît mă întreb de ce n-ar putea fi adevărat la urma urmei. De ce nu? De ce n-ar exista și alte dimensiuni decît cele ale noastre? De ce un matematician strălucit și plin de imaginație n-ar fi putut descoperi un mijloc de a trece dintr-o lume în alta?
Îl blestem în gînd pe Clyde Andrews fiindcă mi-a spus despre evadarea nebunului. Dacă n-aș fi știut vestea asta, ce seară minunată aș fi petrecut!
Și ce dacă-i nebun? Îmi place. Nebun sau nu, locul lui e în secția unde lucrează soțul doamnei Carr. Pufnesc în rîs și sînt nevoit să-i explic ce m-a apucat.
Privirea lui Smith devine tandră:
– Secția jocuri de artificii. E într-adevăr superb. Bun pentru secția de jocuri de artificii. Se așterne o liniște adîncă, pe care o întrerupe soneria telefonului. Ridic

receptorul și spun:

– Aici e secția de jocuri de artificii.

La celălalt capăt al firului e Pete Corey.

– Doc? zice el cu o voce neliniștită. Am vești proaste.

Pete nu-și iese din sărite cu una, cu două. Îmi mai vin puțin în fire din amețeală.

– Ce s-a întîmplat, Pete?

– Ascultă, Doc. Mai ții minte, mai adineauri ziceai c-ai vrea să fie și la noi o crimă sau orice altceva care să fie senzațional și să poată fi relatat în ziar. Te-am întrebat atunci dacă ți-ar conveni și cînd ar fi vorba de unul dintre prietenii tăi.

Sigur că-mi aduc aminte!

– Nu mă mai fierbe, Pete! I s-a întîmplat ceva lui Carl?

– Da.

– Ce? E mort?

– Așa se zice. A fost găsit pe autostradă; nu știu dacă a fost răsturnat de o mașină sau a fost lovit de altceva.

– Unde-i acum?

– Trebuie să-l aducă în oraș, bănuiesc. Hank mi-a dat un telefon (Hank e cumnatul lui Pete și ajutor de șerif). Au fost anunțați că l-au găsit pe Carl la marginea drumului. Dar nici Hank nu știe asta direct de la sursă. Rance Kates l-a sunat ca să rămînă la birou în timp ce el se duce să vadă ce s-a întîmplat în realitate. Hank știe că Rance Kates nu te înghite și de aceea nu-ți va da de știre, așa că m-a pus la curent pe mine. Dar fii atent să nu-i faci vreun rău lui Hank spunînd de unde ai aflat știrea.

– Ai dat telefon la spital? N-o fi decît rănit...

– N-au avut timp să-l ducă la spital.

– Mulțumesc, Pete. Plec imediat. Am să sun la spital de la *Clarion*. Dacă mai ai știri, sună-mă acolo.

– Du-te, Doc, o să vin și eu cît pot de repede.

Pun receptorul în furcă și mă ridic de pe divan.

– Iertați-mă, îi spun lui Smith în timp ce-mi pun haina. Un prieten de-al meu a avut un accident. Dacă vreți, mă puteți aștepta aici...

– Dacă nu vă deranjează... Și dacă nu întîrziați prea mult...

– Nu știu; am să vă telefonez în clipa în care o să aflu mai multe amănunte. Puteți răspunde fără grijă la telefon. Și nu vă sfiiți să mai beți un păhărel sau să luați o carte să citiți.

– Mulțumesc, nu-mi purtați de grijă. Sper ca prietenul dumneavoastră să nu aibă nimic grav.

Îmi iau pălăria și ies în grabă. Blestem din nou în gînd cele două cauciucuri dezumflate. Un kilometru nu-i prea mare lucru atunci cînd nu ești grăbit, dar ți se pare enorm dacă ții să ajungi repede undeva. O iau la goană, dar după două sute de metri simt că mă sufoc, așa că domolesc pasul.

Un gînd nu-mi dă deloc pace... ce coincidență uluitoare să fi vorbit cu Pete despre Carl... Dar noi ne refeream la o crimă. Carl a fost asasinat? Nu, nu se poate; astfel de lucruri nu se pot petrece în Carmel City. A fost cu siguranță un accident... un șofer care n-a rămas la fața locului... Nimeni n-ar avea de ce să-l omoare pe Carl Trenholm... Nimeni în afară de...

Mă opresc deodată din marș. Nimeni în afară de un nebun furios n-ar avea de ce să-l omoare pe Carl Trenholm. Și în seara asta un nebun se află în libertate – și, dacă nu cumva a plecat de unde l-am lăsat, se află acum în salonul casei mele. L-am socotit inofensiv, dar de unde pot să fiu sigur? De ce naiba m-am crezut în stare să deosebesc un nebun liniștit de unul capabil să omoare?

Fac cale întoarsă și pe urmă îmi dau seama că ar fi și zadarnic să mă duc înapoi, și primejdios. Ori a plecat imediat după ce-am ieșit din casă, ori nu ghicește bănuielile mele și mă așteaptă în liniște. E destul să dau un telefon la casa de nebuni și infirmierii pot să-l ia ca din oală de la mine din salon.

Îmi continui drumul spre redacție. Ar fi caraghios să mă întorc singur, cu toate că sînt înarmat. S-ar putea să opună rezistență și n-aș vrea să trag, cu atît mai mult cu cît n-am nici un motiv precis să cred că l-ar fi omorît pe Carl. Totul poate fi un accident de circulație. Îmi este imposibil să-mi fac o părere pînă cînd nu știu ce-a pățit Carl.

Deodată îmi vine în minte tăietura din ziar:

O VICTIMĂ A UNEI FIARE NECUNOSCUTE.

Încep să tremur. Dar dacă pe trupul lui Carl se descoperă...

Dar dacă fiara necunoscută care l-a omorît pe bărbatul din Bridgeport și individul fugit de la casa de nebuni nu sînt decît una și aceeași persoană?

Pistolul din buzunar începe să atîrne ceva mai prietenos. Arunc o privire în spate, ca să văd dacă nu mă urmărește careva. Strada e pustie, însă grăbesc fără voia mea pasul.

Luminile nu mi se mai par de-ajuns de puternice iar noaptea, care fusese o dulce noapte de iunie, îmi pare dintr-o dată amenințătoare, chiar înspăimîntătoare. Mi se face cu adevărat frică. O clipă mă liniștesc trecînd prin dreptul Palatului de justiție, unde lumina e aprinsă în biroul șerifului. Chiar mă gîndesc să intru acolo. Dar nu, mai bine mă duc la redacție. Dacă Rance Kates află că am intrat să vorbesc cu Hank, săracul ajutor de șerif dă de bucluc. Așa că merg mai departe. Nu mai am decît vreo sută de metri pînă la redacție.

Un Buick mare de culoare albastră oprește deodată lîngă mine. Înăuntru sînt doi oameni pe scaunele din față și șoferul îmi strigă:

– Hei, papașa, cum se cheamă colțișorul ăsta?

5

Cam de multă vreme nimeni nu m-a mai strigat papașa. Nu-mi place deloc să mă strige cineva așa. Nu-mi plac nici mutrele celor doi, nici tonul cu care a fost pusă întrebarea. Cu un minut mai înainte aș fi apreciat orice companie cu excepția aceleia a individului scăpat de la casa de nebuni, dar acum am o altă părere.

Nu sînt grosolan, dar cîteodată pot s-ajung dacă mă irită cineva:

– Îmi pare rău, tăticule, dar nu-s nici eu de pe-aici.

Și îmi continui mersul.

Îl aud pe șofer mormăind ceva către însoțitorul lui și pe urmă mașina o pornește în trombă și se oprește cîțiva metri mai încolo. Șoferul coboară și vine pe jos spre mine.

Mă opresc deodată și am o tresărire cînd îl recunosc. Bărbatul care îmi vine în întîmpinare nu e altul decît Bat Masters, căutat de poliția mai multor state de mai multă vreme și al cărui portret l-am văzut afișat la poștă săptămîna trecută. E un individ solid, foarte înalt, cu o figură cabalină, cu ochi îndepărtați și cu o gură care nu e decît o linie orizontală ce separă o bărbie ca un galoș de o umbră de mustață pe care și-a lăsat-o de curînd să crească. Dar ar trebui o barbă stufoasă și cîteva operații de chirurgie estetică pentru ca să nu mai poată fi recunoscut de oricine i-a văzut fotografia chiar și în grabă. Bat Masters, jefuitor de bancă și ucigaș de meserie.

Pentru moment nu-mi aduc aminte de pistol și poate asta e salvarea mea. Aș fi dornic să-l folosesc și n-ar fi bine deloc. Vine spre mine cu pumnii strînși. N-are intenția să mă ucidă, dar poate oricînd să-mi

facă de petrecanie dacă îmi trage un pumn. N-am cîntărit niciodată mai mult de 70 de kilograme și individul cred că are dublu față de mine.
N-am timp nici măcar s-o iau la sănătoasa. Mîna lui stîngă mă înșfacă de haină și mă trage spre el, aproape luîndu-mă pe sus.
- Ascultă, papașa, mie să nu-mi răspunzi obraznic. Ți-am pus o întrebare extrem de clară. Unde ne aflăm?
- Carmel City, bîigui eu. Carmel City, Illinois.
Glasul celui rămas în mașină ajunge pînă la noi:
- Hei, Bill, lasă-l pe bătrînel în pace. Nu trebuie să...
Nu-și termină fraza: a vrut probabil să spună că nu-i bine să atragă atenția asupra lor.
Masters se uită în spatele meu, pe deasupra capului, ca să vadă dacă vine cineva din direcția aceea, apoi, fără să-mi dea drumul la haină, se întoarce. O mașină oprește la vreo sută de metri. Doi bărbați ies dintr-un magazin aproape de colțul străzii. Pe urmă aud zgomotul unei alte mașini care o ia pe Oak Street.
Masters îmi dă drumul și mă privește în așa fel încît părem doi tipi pașnici care stăm la o tacla.
- Bine, papașa, îmi zice el. Data viitoare să răspunzi politicos cînd ți se pune o întrebare.
Mă fulgeră cu privirea, ca și cum n-a renunțat încă la ideea de a-mi lăsa o mică amintire, o pereche de palme, de exemplu, care ar fi destul să-mi disloce maxilarul și să mă facă să-mi înghit proteza dentară pentru totdeauna.
- Oh, sigur că da, iertați-mă, mă bîlbîi eu cu un glas totuși nu prea înfricoșat, ca să nu creadă că l-am recunoscut.
Își întoarce spatele, se urcă în mașină și pornește motorul. O clipă vreau să-i iau numărul, dar îmi dau iute seama că trebuie să fie vorba de o chestie furată. Nu vreau nici măcar să arunc o privire spre Buickul care se îndepărtează. Nu vreau să le dau nici cel mai mic motiv ca să se întoarcă.
Încep din nou să merg, rămînînd strict pe mijlocul trotuarului și încercînd să am un aer cît mai degajat... Totodată am grijă ca genunchii să nu mi se lovească între ei prea tare. Dacă strada ar fi complet pustie...
Aș putea să-l anunț pe șerif cu un minut mai devreme dacă m-aș întoarce din drum, dar nu-mi pot îngădui să risc cu nici un chip. Dacă din Buick mi s-ar vedea o schimbare bruscă de direcție nu mi-ar fi prea moale. De altfel, sînt aproape de Smiley, iar în fața barului se află redacția. De-acolo pot să dau telefon și să anunț marea veste că Bat Masters și cu un prieten de-al său tocmai au trecut prin oraș luînd-o spre nord, probabil spre Chicago. Și Hank Ganzer, din biroul șerifului, o să vestească mai departe poliția statului; sînt toate șansele ca într-o oră sau două banditii să fie arestați.
Și mai am și norocul să pun mîna pe o parte din recompensă pentru că am dat o informație utilă poliției; dar asta nu-i nimic față de articolul pe care o să-l public. Chiar dacă bandiții nu vor fi prinși, tot am despre ce să scriu. Și va fi o știre locală, chiar dacă vor fi prinși în altă parte. Cu puțin noroc vor fi poate și împușcături, ceea ce nu m-ar mira deloc după ce l-am văzut pe Bat Masters atît de aproape.
Și tot ce s-a întîmplat mai pică și cum nu se poate mai bine. Pentru prima oară se petrece ceva la noi într-o joi seara. Pentru prima oară o să bat la potou ziarele din Chicago. Vor publica și ele știrea, fără nici o îndoială, și numeroși locuitori din Carmel City cumpără ziarele din capitala statului, însă acestea nu vor sosi cu trenul decît după amiază, iar atunci, iertată să-mi fie remarca, *Clarion* va fi deja în chioșcuri de cîteva ore.
Da, pentru prima oară o să tipăresc un ziar cu știri senzaționale. Chiar dacă Masters și complicele lui nu sînt arestați, faptul că au trecut prin oraș are totuși importanță. Și, pe deasupra, mai sînt și povestea cu nebunul fugit și cea cu Carl Trenholm...
Aducîndu-mi aminte de Carl o iau mai iute la picior. Nu mai are de ce să-mi fie teamă, deja am mers vreo sută de metri de cînd a plecat Buickul. Nu se mai zărește nicăieri, strada e din nou liniștită și pustie.
Trec prin fața magazinului de instrumente muzicale, care e cufundat în întuneric. La fel și magazinul universal. În dreptul băncii însă...
În dreptul băncii mă opresc ca și cum m-aș fi lovit de un zid. Și banca e cufundată în întuneric, deși n-ar trebui să fie. O luminiță trebuie să ardă în permanență deasupra camerei blindate. Am trecut doar de mii de ori noaptea prin fața băncii și niciodată n-am văzut stinsă luminița aceea.
O clipă îmi vine ideea nebunească: nu cumva Bat și amicul lui au jefuit banca? Ar fi caraghios. Dacă ar fi fost așa ar fi șters-o imediat și nu s-ar fi oprit ca să amenințe un biet pieton care nu le-a răspuns cum doreau la întrebare.
Nu, Masters și cel de lîngă el n-au jefuit banca. Și nici nu o fac în clipa asta. Mașina lor s-a îndepărtat rapid, iar eu am mers mai departe. N-a trecut prea mult de la ciocnirea noastră: n-ar fi avut cînd să pătrundă în bancă.
Îmi lipesc nasul de unul din geamuri.
La început nu văd nimic, în afară de chenarul unei ferestre în fundul sălii; de fapt, jumătatea superioară a unei ferestre-ghilotină aflată deasupra tejghelei. Pe urmă totul se distinge mai bine și văd că fereastra e deschisă.
Cu siguranță că pe-acolo s-a strecurat cineva; dar hoțul o mai fi înăuntru? Sau a plecat, lăsînd fereastra deschisă?
Clipesc din ochi încercînd să văd mai bine în stînga ferestrei, unde se află seiful. Deodată se vede un fulger scurt, ca și cum s-ar fi scăpărat un chibrit care n-a luat foc.
Hoțul mai e încă în bancă.
Fără să mă gîndesc, încep să alerg în vîrful picioarelor pe străduța dintre bancă și poștă.
Să nu mă întrebați de ce! Desigur, am și eu bani în această bancă, dar ea e asigurată, așa că nu risc să pierd nici o centimă. Nu-mi zic nici măcar că e vorba de un articol grozav pentru *Clarion* dacă pun mîna pe hoț... sau dacă-mi zdrobește figura. Nu-mi zic nimic, nu mă gîndesc la nimic, ci alerg pur și simplu spre fereastra rămasă deschisă.
O fi o reacție firească împotriva fricii și lașității pe care le-am simțit mai înainte. Poate că sînt beat sau poate că m-am țicnit, dar alerg în continuare în vîrful picioarelor pe străduță. În penumbră văd deodată fereastra.
E tot deschisă.
O privesc și îmi dau seama că am procedat ca un prost. De ce naiba n-am alergat la biroul șerifului, ca să-l anunț pe Hank? Hoțul - sau hoții - de-abia acum or fi pătruns în bancă. Le trebuie destul timp ca să forțeze seiful, iar Hank ar fi avut răgazul să vină și să-i înșface de guler. Dacă ar ieși acum, ce-aș face? Să trag asupra lui? Sau a lor? Ar fi caraghios: mai curînd i-aș lăsa să fugă.
Deodată aud un zgomot ușor sub fereastră și o mînă apare pe pervaz. Omul încearcă să iasă și n-am cum să mă duc după ajutor fără ca el să nu m-audă.
Cu cîteva clipe mai înainte, chiar aproape de fereas-

tră, am lovit o bucată de lemn, un fel de baston gros. Mă aplec şi îl culeg de pe jos. În clipa în care un cap apare pe fereastră îi dau una cu bastonul. Mulţumesc lui Dumnezeu, n-am lovit prea tare. Dar în ultima clipă, cu tot întunericul, mi s-a părut că văd...
Capul şi mîna dispar şi aud cum în interior cade cu un zgomot înăbuşit un corp. Timp de cîteva secunde e linişte. Secunde care trec încet, înainte ca zgomotul sec al bastonului căzut la pămînt să mă anunţe că l-am scăpat din mînă.
Acum aş putea să dau o fugă pînă la biroul şerifului, dacă n-ar fi fost ceea ce cred că am văzut în clipa în care am lovit. Dar...
Joc totul pe o carte, mă aplec în interior pe fereastră şi aprind un chibrit. Nu m-am înşelat deloc. Încalec pervazul, sar înăuntru şi mă aplec deasupra hoţului. Îi pun o mînă pe piept. Inima îi bate, respiraţia pare normală. Îi pipăi capul şi îmi ridic mîinile spre fereastră ca să mă uit la ele: nici urmă de sînge. Nu l-am lovit deci prea tare.
Cobor fereastra pentru ca nimeni să nu se mire văzînd-o deschisă şi mă îndrept pe bîjbîite spre biroul cel mai apropiat - ştiu destul de bine locul fiindcă am fost deseori la bancă - şi dau de un telefon.
- Ascult, îmi răspunde vocea distrată a unei telefoniste.
Tocmai mă pregăteam să spun numărul de telefon cînd îmi dau seama ce era să fac. Telefonista avea posibilitatea să afle de unde sun şi mai ştie şi că banca e închisă la ora asta. Fireşte, ar asculta conversaţia. S-ar putea chiar să sune la biroul şerifului ca să anunţe că un străin dă telefon din bancă. Îmi pare însă c-am recunoscut vocea...
- Milly? întreb eu.
- Da. Sînteţi... domnul Stoeger?
- Da, răspund eu cu inima mai uşoară. Ascultă, Milly, sun de la bancă, dar totul e-n regulă. N-ai de ce să-ţi faci griji. Te rog, fii drăguţă şi nu asculta.
- Bine, domnule Stoeger. Ce număr doriţi?
I-l dau pe cel al lui Clyde Andrews, preşedintele băncii. Răspunde el însuşi. Cu toate că Milly mi-a promis că nu va asculta, nu-i spun lui Clyde prea multe.
- Sînt Doc Stoeger. Te sun de la bancă. Vino imediat aici. Cît poţi de repede.
- Ce se întîmplă? Ceva nu-i în regulă? Ai băut? Şi ce naiba cauţi la bancă? E închisă!
- Cineva a pătruns în bancă. L-am ameţit niţel cu o bucată de lemn atunci cînd a încercat să fugă pe fereastră. A leşinat, dar nu-i nimic grav. Cu toate astea, ar fi bine să-l iei şi pe doctorul Minton în trecere. Şi te rog grăbeşte-te.
- Bine, desigur. Îl anunţi tu pe şerif sau vrei s-o fac eu?
- Nu anunţa pe nimeni. Vino cît poţi de repede, şi gata!
- Dar... Nu înţeleg. De ce nu vrei să-l anunţ pe şerif? E o glumă?
- Nu, Clyde. Mai întîi trebuie să ştii cine e hoţul. Nu-i grav rănit, dar, pentru Dumnezeu, nu mai pune întrebări şi vino mai repede cu doctorul. Ai priceput?
Îmi răspunde pe un alt ton:
- În cinci minute sînt acolo.
Închid şi ridic din nou receptorul. Din nou drăguţa de Milly mă întreabă ce număr doresc iar eu o întreb dacă ştie ceva despre Carl Trenholm.
Nu ştie nimic, nici măcar că i s-ar fi întîmplat ceva. Cînd îi spun puţinul pe care l-am aflat îşi aduce aminte că în urmă cu o jumătate de oră biroul şerifului a fost chemat de la o fermă din apropierea autostrăzii.
Îmi zic că e mai bine să fiu în altă parte ca să anunţ trecerea lui Bat Masters prin oraş şi prezenţa nebunului scăpat de la azil la mine acasă. Nu e prudent să dau telefon de la bancă în chestia asta şi, la urma urmei, cu cîteva minute mai devreme sau mai tîrziu, tot un drac e.
Mă întorc din nou pe bîjbîite spre fereastră şi mă aplec asupra tînărului hoţ, fiul lui Clyde Andrews. Respiră normal, inima îi bate regulat şi chiar începe să se mişte uşor. Nu ştiu prea multe despre ce se întîmplă atunci cînd cineva e lovit în cap, dar toate astea îmi par semne bune şi mă simt cu inima uşoară. Ar fi fost groaznic dacă l-aş fi lovit prea tare; l-aş fi omorît sau l-aş fi rănit grav.
Mă aşez pe podea, ca să nu fiu văzut dacă îi dă cuiva prin cap ideea să se uite pe geamul mare din faţă, şi aştept.
S-au petrecut atîtea lucruri încît mă simt niţel cam ameţit. Am atîtea subiecte la care să mă gîndesc încît prefer să nu mai ştiu de nici unul.
Stau în întuneric şi aştept.
Cînd sună telefonul, fac un salt de aproape un metru.
Alerg să răspund.
- Domnule Stoeger, îmi zice Milly, m-am gîndit că e mai bine să vă anunţ ceva, dacă tot sînteţi acolo. Cineva a telefonat la biroul şerifului că luminiţa de deasupra camerei blindate e stinsă iar persoana care i-a răspuns, unul dintre ajutoarele domnului Kates, a zis că vine îndată la bancă.
- Mulţumesc, Milly. Mii de mulţumiri.
O maşină se opreşte în stradă: o recunosc şi respir uşurat. Din ea coboară Clyde Andrews şi doctorul Minton.
Aprind lumina în sala mare, în timp ce Clyde deschide uşa din faţă. Îi spun de telefonul care s-a dat la biroul şerifului, în timp ce-l conduc spre fereastra sub care zace pe podea Harvey Andrews. Îl tîrîm într-un loc întunecos în care nici el şi nici doctorul Minton nu pot fi văzuţi din stradă. Tocmai la timp; deja Hank ciocăneşte la uşă.
Rămîn şi eu în afara razei lui vizuale, pentru ca să nu fiu nevoit să dau lămuriri în legătură cu ceea ce fac aici. Îl aud pe Clyde cum îi deschide uşa şi cum îl lămureşte că şi lui i-a dat cineva telefon şi că totul e în ordine din moment ce s-a ars doar becul de la lumina de veghe.
După plecarea lui Hank, Clyde vine spre noi palid la faţă.
- N-are nimic, Clyde, îl asigură doctorul Minton. În curînd o să-şi revină. În clipa în care o să se ţină pe picioare o să-l conducem la spital, ca să-i facem neapărat o encefalogramă.
- Clyde, trebuie să te părăsesc. În seara asta se petrec o groază de lucruri. Dar în clipa în care o să fii sigur că puştiul e în afara oricărui pericol, dă-mi o ştire şi mie. Eu o să fiu ori la ziar, ori la Smiley. Sau dacă e prea tîrziu, mă găseşti cu siguranţă acasă.
- Bine, de acord, Doc. Şi îţi mulţumesc... Îţi mulţumesc că m-ai anunţat pe mine şi nu pe şerif.
- E şi firesc. Îmi pare rău, dar n-am ştiut cine era atunci cînd l-am lovit.
- După ce mi-ai dat telefon m-am dus în camera lui. Îşi făcuse bagajele. Nu... nu înţeleg, Doc. Nu are decît cincisprezece ani. De ce naiba a făcut un asemenea lucru? E cam încăpăţînat, i se mai întîmplă să facă prostii... dar chestia asta n-o pot înţelege.
Eu pricep ceva, dar în clipa asta mă gîndesc la Bat Masters, care se îndepărtează tot mai mult de oraş. E timpul s-anunţ poliţia.

– Clyde, o să vorbim despre toate astea mîine. Ascultă versiunea puștiului atunci cînd o să poată vorbi și nu-l judeca mai înainte de a ști totul. Nu-i așa de grav pe cît crezi...
Plec din nou și-mi spun că iar m-am purtat ca un prost. Dar așa ceva fac de la începutul serii! Sau, poate, chiar de la-nceputul vieții! Pe de altă parte, poate că totuși de data asta am procedat bine. Dacă l-aș fi anunțat pe Hank, puștiul s-ar fi putut trezi în cap cu un glonte în loc de un ciomag.
Se întîmplă ca un om să fie prea perfect, un tată prea strict și prea conștiincios ca să se poată face iubit de fiul său. Dacă măcar o dată Clyde Andrews s-ar îmbăta, dacă o singură dată în viața lui n-ar mai ști pe ce lume se află, ar avea cu siguranță o altă idee despre viață, chiar dacă după aceea n-ar mai pune niciodată gura pe alcool. Dar nu l-am văzut niciodată bind. Mai cred că nici n-a fumat vreodată și nici n-a înjurat pe cineva.
Cu toate acestea, țin la el: fiindcă am impresia că sînt mai curînd îngăduitor. Dar sînt fericit totuși fiindcă nu am avut un tată ca el. După părerea mea, cel mai bun tată din orașul nostru e Carl Trenholm... Iar eu nu știu dacă mai trăiește sau e doar rănit...
O iau la goană. Cu toată vîrsta mea, mai sînt încă în stare să alerg pînă la *Clarion*, care nu-i așa departe. N-am plecat de-acasă decît de vreo jumătate de oră, însă îmi pare că au trecut zile, atîtea aventuri mi s-au petrecut pe drum. Totuși, aș vrea să ajung în barul lui Smiley fără alte pătănii. Și, într-adevăr, nu se întîmplă nimic pînă acolo.
Prin geam zăresc barul gol și pe Smiley stînd singur în spatele tejghelei și ștergînd paharele ca de obicei. Așa își petrece el vremea atunci cînd nu are altceva mai bun de făcut.
Dau buzna în bar și mă îndrept grăbit spre telefon.
– Smiley, în seara asta se petrec o groază de lucruri! Un nebun a evadat, Carl Trenholm a avut un accident și doi bandiți au trecut pe-aici acum un sfert de oră și trebuie...
Întind mîna spre receptor. Dar n-apuc să-l ridic. În spatele meu, un glas îmi spune pe nas:
– Ușurel, papașa, ușurel!

6

Mă întorc încetișor. S-au așezat la o masă în fundul barului, singura care nu poate fi văzută de afară. Tocmai de aceea au și ales-o. Halbele din fața lor sînt goale, dar pistoalele pe care le-au scos mă îndoiesc că sînt la fel.
Unul dintre pistoale e în mîna însoțitorului lui Bat Masters și e îndreptat spre Smiley. Iar Smiley, pentru prima oară, nu mai zîmbește. Și-a pus mîinile pe tejghea și nici un mușchi nu i se mișcă.
Pistolul din mîna lui Masters e îndreptat spre mine.
– Deci ne-ai recunoscut, papașa?
Ar fi zadarnic să neg: m-am dat de gol.
– Ești Bat Masters, mormăi eu.
Mă întorc spre celălalt, pe care nu l-am putut vedea fiindcă rămăsese în mașină. E mic și îndesat, cu un cap rotund și cu ochi ca de porc. Are aerul unei caricaturi de ofițer hitlerist.
– Iertare, dar pe el nu-l recunosc.
Masters izbucnește în rîs.
– Vezi, George, nu ești celebru ca mine! Ce zici de asta?
George nu-l slăbește din ochi pe Smiley.
– Eu zic că amicul n-ar trebui să stea în spatele tejghelei. O fi avînd pe-acolo vreun pistol și-i pot veni diverse idei năstrușnice.
– Veniți amîndoi încoace, zice Masters. Cu cît sîntem mai mulți, cu atît ne distrăm mai bine. Nu-i așa, George?
– Taca-ți fleoanca, mormăie George și deodată îmi schimb părerea despre el.
Personal n-aș fi avut curajul să-i spun lui Masters pe un asemenea ton, să tacă.
Smiley înconjoară barul. Îi întîlnesc privirea și schițez un zîmbet cam strîmb:
– Îmi pare rău, Smiley. Se pare c-am dat de belea.

Rămîne cît se poate de liniștit:
– Nu-i vina ta, Doc.
Nu-s prea sigur. Acum îmi aduc aminte că am văzut o mașină parcată în fața barului. Dacă aș fi gîndit cu capul și nu cu o altă parte a anatomiei mele, ar fi trebuit să arunc o privire asupra acelei mașini. Iar dacă aș fi avut bun simț măcar de două centime, aș fi urcat mai curînd în redacție în loc să năvălesc ca un cretin în barul lui Smiley și în brațele lui Bat Masters și George.
Iar dacă poliția statului ar fi sosit mai înainte ca bandiții să o șteargă, în *Clarion* s-ar fi publicat un articol bombă. În felul în care decurg lucrurile articolul continuă să fie grozav, dar cine îl va scrie? Greu de știut.
Smiley și cu mine sîntem acum alături și Masters se gîndește că un singur pistol e de-ajuns ca să ne țină sub ascultare. Pe-al lui îl vîră în hamul de sub braț.
– Ei, și-acum? zice el.
O nouă probă că stăpînul e într-adevăr George, sau cel puțin e egalul lui Masters. Uitîndu-mă la George mai de aproape înțeleg cu ușurință de ce Masters e un viteaz numai mușchi, iar George e creierul.

– N-avem încotro, trebuie să-i luăm cu noi, Bat. Îmi dau seama cu vădită neplăcere ce înseamnă asta.
– Ascultați, le zic eu, în spatele barului e o debara. Ne legați pur și simplu și ne lăsați acolo! Or să ne găsească peste mai multe ore, iar atunci o să fiți hăt, departe. N-o să aveți de ce să vă pese.
– Dar puteți fi găsiți și în cîteva minute. Ați luat, fără îndoială, numărul mașinii și ați văzut și în ce direcție mergem.
Scutură din cap și adaugă fără putință de tăgadă:
– Haidem să spălăm putina, Bat, aruncă o privire afară.
Masters se ridică și se îndreaptă spre ușă; pe urmă șovăie și se duce spre bar. Trece în spatele tejghelei și-și pune în fiecare buzunar al hainei cîte o sticlă de whisky. Apoi deschide sertarul și ia toate bancnotele pe care le găsește, fără să se sinchisească de mărunțiș. Pe urmă se duce din nou spre ușă.
Cîteodată oamenii sînt pur și simplu nebuni de legat. Smiley întinde o mînă. Spune:
– Cinci dolari. Doi dolari cincizeci fiecare sticlă.
Riscă să primească un glonte drept în cap dar, dintr-un motiv care-mi scapă, lui Mastes i se pare amuzant ceea ce aude. Zîmbește, scoate cinci dolari și-i pune în mîna lui Smiley.
– Bat, se enervează George, n-o mai face pe nebunul și vezi ce-i afară.
Masters deschide ușa, aruncă o privire și ne face semn, de pe trotuar. În acest timp George s-a ridicat și a trecut în spatele nostru și acum ne amenință cu pistolul ascuns în buzunar.
– Haideți, ieșiți.
Într-un fel, e foarte politicos, chiar prietenos.
Ieșim în răcoarea plăcută a unei nopți care nu poate să dureze prea mult dacă lucrurile continuă să evolueze așa. Buickul, bineînțeles, e parcat chiar în dreptul barului. Dacă măcar l-aș fi remarcat înainte de a intra, alta ar fi situația acuma.
Buickul e o mașină cu patru uși. George ordonă ca eu și cu Smiley să urcăm în spate. N-avem încotro

şi ne supunem. George se aşază în faţă, dar într-o parte, ca să ne ţină sub supraveghere pe deasupra scaunului său. Masters urcă la volan şi-i dă drumul. Apoi îmi strigă fără să se uite la mine:
- Hei, papaşa, încotro mergem?
- La şapte sau opt kilometri de-aici începe pădurea, îi răspund eu. Dacă ne duceţi acolo, ne legaţi şi ne puneţi cîte un căluş în gură, nu putem fi găsiţi decît mîine dimineaţă.
Nu vreau să mor, nu vreau nici ca Smiley să moară, iar ideea mi se pare atît de bună încît, timp de cîteva clipe, sînt plin de speranţă. Dar îl aud pe Masters cum mormăie:
- Hei, papaşa, cum se cheamă colţişorul ăsta?
Înţeleg că nu mai avem nici o şansă. Fiindcă i-am răspuns cu dezinvoltură atunci cînd a pus o întrebare dezinvoltă, nu mai avem nici o scăpare.
Maşina o ia spre nord. Mi-e frică şi m-am trezit complet din beţie. Nu văd nici un motiv ca să fiu constrîns să sufăr de două lucruri deodată, aşa că îmi iau inima în dinţi şi spun:
- Nu se poate bea nici măcar un strop?
George vîră mîna într-unul din buzunarele lui Masters şi ne întinde o sticlă. Mîinile îmi cam tremură atunci cînd desfac dopul. Mai întîi îi întind sticla lui Smiley, care bea o înghiţitură şi mi-o dă înapoi. Iau şi eu o înghiţitură, cu mult mai generoasă: alcoolul mă încălzeşte şi topeşte imediat bulgărele de gheaţă pe care îl am în stomac. N-aş spune că sînt în culmea fericirii, însă mă simt mai bine. O clipă mă întreb la ce s-o fi gîndind Smiley, dar îmi aduc aminte de nevasta şi de copiii lui şi imediat m-apucă regretul.
- Îmi pare rău, Smiley, îi zic eu şi-i întind din nou sticla.
- Nu-ţi face sînge rău, Doc, îmi răspunde el şi pe urmă glumeşte: E cam nasol, la urma urmei. Poate să iasă un articol trăsnet pentru *Clarion*, dar oare Pete o să fie în stare să-l scrie?
Eu însumi mă întreb cu toată seriozitatea. Pete este unul dintre cei mai buni tipografi din Illinois, dar cum ar putea să relateze evenimentele din această noapte? Mîine va scoate ziarul fără probleme, dar niciodată n-a scris vreun articol, cel puţin de cînd lucrează pentru mine. Ca să prezinte toate ştirile din cursul acestei nopţi i-ar trebui o oarecare pricepere. Un nebun evadat, accidentul lui Carl şi ceea ce o să ni se întîmple lui Smiley şi mie. Încep să mă-ntreb dacă trupurile noastre vor fi descoperite la timp sau Pete va vorbi doar de o dublă dispariţie misterioasă. Asta e clar, o să se afle repede. Cea a lui Smiley, fiindcă barul lui a rămas deschis şi nu e nimeni în spatele tejghelei; iar a mea, fiindcă trebuie să mă întîlnesc cu Pete dis-de-dimineaţă şi după ce-o să mă aştepte vreo oră o să-nceapă să mă caute.
Ieşim din oraş şi o luăm pe un drum de ţară. Masters se opreşte cînd ajungem la o bifurcaţie:
- Încotro duc drumurile astea?
- Amîndouă la Watertown, îi răspund. Cel din stînga o ia de-a lungul rîului, iar celălalt trece printre dealuri; e mai scurt, dar e prost.
În aparenţă, drumurile rele nu-l sperie pe Masters. Întoarce spre dreapta şi maşina începe să urce. Dacă aş fi fost la volan n-aş fi luat-o niciodată pe-aici. Dealurile sînt destul de abrupte. Nu sînt prăpăstii ca în munţi, însă poţi să-ţi distrugi uşor maşina dacă ratezi un viraj şi ai ocazia să te prăbuşeşti. Nu sînt prea adînci rîpile, dar oricînd le-aş vedea mi-ar reveni răul de înălţimi.
Fobiile sînt caraghioase şi n-ai cum să le explici. O simt pe-a mea cum revine din clipa în care începem să urcăm. Ca să fiu sincer, îmi este mai teamă de rîpile pe care le văd decît de pistolul lui George. Da, fobiile sînt chestii ciudate. Teama mea de înălţimi este una din cele mai comune. Lui Carl îi e teamă de pisici. Al Grainger suferă din pricina focului.
Sîntem acum aproape de culme: acolo e un viraj în ac de păr şi pe urmă drumul coboară. Masters opreşte maşina.
- Gata, copii, mormăie el. Daţi-vă jos din maşină, ca să vă văd mersul.
Ies mai întîi ei din maşină.
Lăboanţa lui Smiley îmi strînge puternic braţul: nu-mi dau seama dacă este un gest de adio sau un semnal.
- Treci înainte, Doc, îmi zice el calm, de parcă ar da restul la casă.
Deschid uşa pe partea mea, dar mi-e frică să pun piciorul afară. Nu pentru că o să fiu doborît, asta se va petrece oricum, fie că mă dau jos din maşină, fie că nu. Ori mă tîrăsc pe şosea, ori mă împuşcă în maşină. Nu. Mi-e pur şi simplu o frică prostească fiindcă ne-am oprit pe marginea rîpii care se cască la vreun metru de roţi. Ca de obicei, e vorba de teama mea de înălţime. E întuneric, zăresc doar marginea drumului şi nimic altceva şi îmi închipui abisul abrupt. Şovăi cu un picior afară.
- Haide, Doc, insistă Smiley şi îl aud cum alunecă în dreapta mea pe banchetă.
Deodată aud un declic şi totul se cufundă în beznă. Smiley a întins braţul lui lung pe deasupra scaunului din faţă pînă la tabloul de bord şi a stins farurile. E întuneric deplin.
Pe urmă un ghiont în rinichi mă face să ies din maşină ca un dop de şampanie: am senzaţia că nici măcar nu ating metrul acela de drum care ne desparte de rîpă. În timp ce cad în gol, în întuneric şi necunoscut, aud înjurături şi o împuşcătură. Mi-e aşa de frică încît aş fi în stare să urc înapoi cu cea mai mare plăcere şi să mă iau la întrecere de viteză cu un glonte de pistol.
Ajung pe pămînt, cad şi mă rostogolesc. E mai puţin abrupt decît am crezut: nu-i decît o biată pantă cu înclinarea de 45 de grade, bine căptuşită cu iarbă deasă. Culc la pămînt un tufiş sau două mai înainte ca un altul, mai solid, să-mi întrerupă căderea. Îl aud pe Smiley cum soseşte în spatele meu şi mă ridic ca să cobor mai departe panta cît mai repede posibil. Braţele şi picioarele îmi răspund la comenzi, ceea ce înseamnă că nu sînt prea grav rănit.
Ochii mi se obişnuiesc cu întunericul şi încep să văd ceva din peisaj. Mai jos sînt copaci şi mă îndrept în goană spre ei, alunecînd pe şezut sau rostogolindu-mă pur şi simplu ca un bulgăre.
Ajung la copaci. Smiley vine din urmă chiar în clipa în care pe vîrful colinei se aprind farurile maşinii. Cîteva gloanţe şuieră pe la urechile noastre. Îl aud pe George strigînd:
- Nu-ţi consuma gloanţele. Hai s-o ştergem!
- Chiar trebuie să plecăm?...
- Şi încă în cea mai mare viteză! Nu sînt decît copaci pe-aici şi pierdem o oră ca să ne jucăm de-a v-aţi ascunselea. S-o ştergem!
Sînt cele mai dulci cuvinte pe care le-am auzit de nu ştiu cîtă vreme.
Se aud portierele trîntite şi maşina luînd-o din loc. La mai puţin de doi metri în stînga mea Smiley mă întreabă:
- Hei, Doc! Cum merge? Nici o bubă?
- Nu cred. Eşti foarte drăguţ, Smiley. Mulţumesc.
Înconjoară un copac şi-l văd chiar lîngă mine.
- N-ai pentru ce. Vino repede. Avem o şansă, o mică şansă ca să-i interceptăm.

– Să ce...?

Vocea îmi pare ascuțită și ciudată. Mă întreb dacă Smiley nu și-a pierdut deodată mințile. Nu-mi pot închipui nimic în lume care să-mi displacă mai mult decît să-i interceptez pe Masters și George.

Dar Smiley mă apucă de braț și mă tîrăște spre josul pantei, printre copacii întunecoși.

– Ascultă, Doc. Eu știu ținutul ca pe buzunarul meu. Am vînat deseori pe-aici.

– Ai vînat bandiți?

– Drumul ăsta are o curbă în ac de păr la vreo cincizeci de metri de-aici, chiar de-asupra noastră. Dacă putem să ajungem la drum mai înainte ca ei să treacă pe-acolo și dacă mai găsim și un bolovan pe care să li-l aruncăm în fața mașinii...

În așa ceva nu cred, dar mă tîrăște după el și deja ies din pădure. Ochii mi se obișnuiesc cu întunericul și zăresc drumul la vreo zece metri dedesubtul nostru. De departe, la curbă, o lumină anunță că mașina care ne interesează se apropie. Aud și zgomotul motorului.

– Caută un bolovan, sau orice altceva de aruncat. Dacă le-am putea face țăndări parbrizul sau orice altceva...

Se apleacă și pipăie în jurul lui. Fac la fel, dar taluzul e neted, acoperit de iarbă veștedă. Nu găsesc nici o piatră.

Smiley nu are nici el mai mult noroc decît mine. Înjură și-l aud mormăind:

– Dacă aș avea un pistol...

Brusc, memoria-mi ajunge acasă:

– Am eu unul.

Se ridică deodată și se întoarce spre mine. În sinea mea sînt fericit că nu poate să-mi vadă chipul și că nici eu, la rîndul meu, nu pot să i-l văd.

Îi întind pistolul. Farurile mașinii se văd bine acum după ce-a trecut de curbă. Smiley mă împinge spre copaci și se ascunde și el după unul.

Mașina gonește cu viteză, dar Smiley ochește cu grijă, fără să se grăbească. Trage primul glonț atunci cînd Buickul este la vreo patruzeci de metri, pe al doilea cînd este la numai douăzeci de metri. Lovește parbrizul drept în mijloc. Masters e străpuns și el. Mașina părăsește drumul și se prăbușește în rîpă. Face un tonou complet, farurile ei risipesc bezna nopții descriind un arc de cerc nebunesc, după care se turtește de un copac cu un zgomot de sfîrșit de lume.

Timp de o secundă după acest teribil zgomot domnește o tăcere asurzitoare. După care rezervorul de benzină explodează.

Mașina ia foc și se face lumina ca ziua. Ne repezim spre locul accidentului și vedem că unul dintre bărbați a fost aruncat afară: e Masters. George e încă înăuntru, însă nu putem face nimic pentru el. În acest infern de flăcări i-ar fi imposibil să reziste și atît cît ne-ar trebui să ajungem pînă la mașină. Îl tîrîm pe Masters departe de prăpăd, ca să vedem dacă mai trăiește. Chipul parcă i-ar fi fost trecut printr-un mixer și are brațele rupte. Nu ne dăm seama dacă are leziuni interne dar respiră și inima încă îi mai bate normal.

Smiley se uită la epava în flăcări.

– Un Buick de toată frumusețea distrus în întregime, murmură el. Și pe deasupra și ultimul tip.

Clatină cu tristețe din cap și pe urmă face un salt înapoi, ca și mine, cînd o nouă explozie scutură mașina: sînt gloanțele din pistolul lui George, care fac explozie.

– Unul dintre noi trebuie să se întoarcă pe jos, îi zic eu lui Smiley. Iar celălalt trebuie să rămînă aici, ca să-l ajute pe Masters.

– Pe legea mea, mormăie el, nu văd ce mai putem face pentru el, dar nici nu putem să-l lăsăm chiar așa... Hei! Uită-te! O mașină...

Într-adevăr, spre noi înaintează încet farurile unei mașini.

Alergăm spre șosea ca s-o oprim, dar ea ne-ar fi zărit și fără intervenția noastră. E o mașină de patrulă a poliției statului, cu doi polițiști. Din fericire, pe unul dintre ei îl cunosc – Willie Peeble – iar celălalt e un prieten al lui Smiley, așa că ne cred pe cuvînt cînd le istorisim toată tărășenia. Cu atît mai mult cu cît Peeble știa despre Masters cît de căutat e și l-a putut recunoaște cu toate rănile lui.

Masters încă mai trăiește, dar Peeble nu crede c-ar fi bine să-l mișcăm din loc. Urcă pînă la mașina lui și cere prin radio o ambulanță. Cînd se întoarce ne spune:

– În clipa în care ambulanța sosește, o să vă ducem în oraș. Mîine trebuie să scrieți cîte o declarație.

– Perfect, răspund eu. Trebuie să mă întorc la redacție cît mai repede posibil. Iar Smiley a lăsat barul deschis... Ei, Smiley, n-ai păstrat cumva din întîmplare sticla pe care am avut-o în mașină?

Dă din cap.

– A trebuit să sting farurile, să te împing afară, să cobor și eu, așa că...

Această risipă de alcool bun îmi smulge un suspin. Cealaltă sticlă, pe care Bat Masters o avea în buzunar, n-a rezistat accidentului. La urma urmei, Smiley mi-a salvat viața, așa că mă văd silit să-l iert fiindcă a aruncat sticla pe care o ținea în mînă. Deodată îmi aduc aminte de Carl și îl întreb pe Peeble dacă a fost vreun raport în legătură cu Carl Trenholm prin stația de radio a poliției.

– Nu. Dar a fost vorba de un nebun care a scăpat. L-au prins probabil, din moment ce s-au întrerupt cercetările.

Asta-i o veste bună, într-un fel. Yehudi Smith n-a mai avut răbdare să mă mai aștepte. Mi-ar fi părut rău să fiu nevoit ca eu să-l denunț. Nebun sau nu, era la urma urmei invitatul meu.

Iar faptul că despre Carl nu s-a zis nimic la stație e mai curînd îmbucurător.

O mașină venind din direcție opusă se oprește în clipa în care șoferul zărește mașina poliției și epava calcinată a Buickului. Șoferul e un tip din Watertown, pe care Willie Peeble îl cunoaște și care se îndreaptă spre Carmel City. Polițistul ne prezintă și proprietarul mașinii se arată încîntat să ne conducă în oraș.

Cînd mă uit la ceasul de la bordul mașinii nu-mi vine să cred: e numai ora zece. S-au petrecut atîtea lucruri de cînd am plecat din redacție!

Tipul ne lasă în fața barului lui Smiley. Văd lumină la mine în redacție, ceea ce înseamnă că Pete e acolo. Dar înainte de a-l întîlni am nevoie de un carburant. Intru cu Smiley în bar.

Barul e la fel de pustiu cum l-am lăsat. Dacă un client o fi venit, a așteptat ce-a așteptat și apoi a plecat.

Smiley se duce în spatele tejghelei și ne toarnă de băut în timp ce eu mă duc la telefon. Îl sun mai întîi pe Pete. Cînd îmi recunoaște vocea, exclamă:

– Doc! Pe unde naiba umbli?

– O să-ți povestesc! Ai cumva vești de la Carl?

– Totul e-n regulă. Nu știu ce-a pățit, dar nu-i nimic grav. Am telefonat la spital. După ce-a primit îngrijiri a plecat. Am încercat să aflu ce-a avut, dar mi-au retezat-o zicînd că nu dau astfel de informații la telefon. L-am sunat acasă; nu mi-a răspuns nimeni.

– Mulțumesc, Pete. Acum sînt liniștit. Ascultă-mă:

avem ceva de lucru în noaptea asta. Accidentul lui Carl, prinderea nebunului şi... şi ceva şi mai senzaţional. Totul trebuie scris şi cules în noaptea asta.
- Sigur că da, Doc. Îmi place să sfîrşesc aşa o seară. Unde eşti?
- Dacă te uiţi pe fereastră, mă vezi. Sînt la Smiley. Hai să bem una în viteză, în sănătatea lui Carl. N-are nimic grav dacă l-au lăsat să plece.
- Bine, Doc, nici nu vreau ceva mai de soi. Dar cum de eşti la Smiley? Am trecut pe-acolo! Nu era nimeni. Am aşteptat cinci, zece minute, după care am urcat în redacţie pentru cazul în care dai telefon şi am pregătit linotipul.
- Smiley şi cu mine am făcut o scurtă plimbare. Am să-ţi povestesc.
- Bine. Vin imediat.
Mă întorc la bar şi iau cu o mînă tremurătoare paharul pe care mi-l întinde Smiley. Îmi zîmbeşte şi recunoaşte:
- Şi mie îmi tremură mîinile, Doc.
Întinde o mînă şi-mi dau seama că nu e cu nimic mai brează decît a mea.
- Ei bine, îmi zice el, ai un articol grozav. Nu mai ai de ce te plînge. A, să-ţi dau înapoi puşcociul.
Pune pe tejghea pistolul meu calibru 38 cu ţeava scurtă.
- E ca nou, numai că-i lipsesc două gloanţe. Dar cum de-ai avut drăcia asta la tine?
Nu ştiu de ce n-am chef să-i spun adevărul şi îi îndrug la repezeală ce-mi trece prin minte:
- A trebuit să vin pe jos şi Pete mi-a dat telefon ca să-mi spună că un nebun se plimbă în stare de libertate. L-am vîrît în buzunar fiindcă eram cam nervos.
Se uită lung la mine, dînd încet din cap.
Ştiu ce gîndeşte: am avut arma asta cu mine atunci cînd am fost luaţi pe sus şi purtaţi, aşa cum credeam, în cea din urmă din plimbările noastre, şi n-am încercat să mă servesc de ea. Ca să fiu sincer, am fost atît de speriat încît pur şi simplu am uitat de pistol pînă cînd l-am auzit pe Smiley că şi-ar dori unul. Îi zîmbesc.
- Ai dreptate, Smiley. Sînt la fel de îndemînatic cu un pistol în mînă ca un şarpe cu patine cu roţi. Poţi să-l păstrezi.
- Ce? Vorbeşti serios? Tocmai mă gîndeam să-mi cumpăr unul ca să-l păstrez sub tejghea.
- Vorbesc serios. Mă simt mai liniştit fără o maşinărie ca asta.
O priveşte cu admiraţie.
- E o jucărie drăguţă. Valorează ceva.
- Şi viaţa mea valorează ceva, Smiley. Pentru mine, în orice caz. Şi mi-ai salvat-o atunci cînd m-ai împins afară din maşină.
- Haida de, Doc, n-am făcut nimic. Şi, la urma urmei, n-aş fi putut coborî nici eu însumi dacă ai fi stat ca un dop în uşă. Şi n-ar fi avut nici un chichirez să fi ieşit în mijlocul şoselei. În sfîrşit, dacă mi-l dai cu adevărat, îţi mulţumesc din suflet.
Îl vîră sub tejghea, pe urmă mai toarnă un rînd.
- Uşurel, uşurel, zic eu. Am o groază de lucru.
Ridică ochii spre pendula din perete: nu e decît ora zece şi jumătate.
- Haide, Doc, ai tot timpul, seara de-abia a început! E de-abia un dulce copil!
Mda, şi încă un copil grozav!
Pete îşi face apariţia.

7

Smiley îi întinde un pahar.
- Doc, mă întreabă Pete, ce-i cu plimbarea asta cu maşina pe care ai făcut-o cu Smiley? Parcă aveai maşina în pană iar Smiley nu ştie să conducă.
- Pete, îi răspund eu, Smiley n-are nevoie să ştie să conducă o maşină ca să aibă geniu. El omoară sau capturează ucigaşi. Iată ce-am făcut. Sau, mai bine zis, ce-a făcut Smiley. Eu doar l-am însoţit ca să mă plimb cu maşina.
- Îţi baţi joc de mine, Doc.
- Dacă nu mă crezi, n-ai decît să citeşti mîine dimineaţă gazeta pe care o scoatem împreună. Ai auzit de Bat Masters?
Pete dă din cap în timp ce întinde mîna spre pahar.
- Dar de George?
- George şi mai cum?
Deschid gura ca să-i spun că nu ştiu cum îl mai cheamă, dar Smiley mă bate la potou, ca de obicei în ultima vreme:
- George Kramer.
Îl privesc cu uimire.
- De unde îi ştii numele?
- L-am găsit într-o revistă cu povestiri poliţiste. Era acolo şi poza lui, şi cea a lui Masters. Fac parte împreună din banda lui Gene Kelley.
- Şi i-ai recunoscut singur? Înainte ca să vin eu?
- Sigur. Dar nu puteam să-i anunţ pe sticleţi atîta vreme cît erau în barul meu. Aşteptam s-o şteargă şi să le spun poliţiştilor să-i aştepte pe drumul dintre Carmel City şi Chicago. Într-acolo se duceau. Am ascultat ce vorbeau, dar n-au spus mare lucru. Aveau o întîlnire mîine după amiază la Chicago.
- Nu-ţi baţi joc de mine? Chiar i-ai recunoscut înainte de a veni eu?
- Am să-ţi arăt revista, Doc.
- De ce nu mi-ai spus nimic?
Smiley dă din umerii lui puternici.
- Nu m-ai întrebat. Tu de ce nu mi-ai spus de pistolul pe care-l aveai asupra ta? Dacă mi l-ai fi strecurat în timp ce mergeam cu maşina, le-am fi făcut felul mai repede.
Pete ne priveşte ca pe nişte nebuni:
- Ascultaţi, dacă rîdeţi de mine mergeţi puţin cam departe. Ce s-a petrecut, de fapt?
Nici Smiley, nici eu nu-i dăm nici o atenţie.
- Smiley, unde-i revista aceea? Nu poţi să mi-o împrumuţi?
- Sigur că da. Dar ce, nu mă crezi?
- Te-aş crede chiar dacă m-ai minţi. Însă revista asta mi-ar permite să nu-mi pierd timpul. Acolo pot găsi tot ce mă interesează în legătură cu băieţii cu care ne-am jucat de-a hoţii şi vardiştii. Altfel, va trebui să dau un telefon la Chicago.
- Mă duc s-o caut, Doc.
Smiley se duce la primul etaj. Mi se face milă de Pete şi-i povestesc pe scurt ce s-a întîmplat. E nemaipomenit de nostim să vezi cum i se măresc ochii de uimire şi cum rămîne cu gura căscată şi să te gîndeşti că după apariţia ziarului mulţi cetăţeni din Carmel City or să arate la fel.
Smiley vine cu publicaţia, pe care o vîr în buzunar înainte de a mă duce din nou la telefon. Trebuie să aflu ce s-a întîmplat cu Carl pînă cînd m-apuc de scris. Şi din prietenie, desigur, dar acum sînt mai liniştit din moment ce am aflat că nu e rănit grav. Sun mai întîi la spital, dar nu mi se dă nici o informaţie. Îl sun atunci pe Carl acasă. Nu răspunde nimeni. Aşa că mă întorc lîngă Smiley şi Pete.
Smiley stă cu faţa spre stradă.
- Cineva urcă la redacţie, Doc. Parcă ar fi Clyde Andrews.
Pete se întoarce şi el spre stradă, dar nu se mai vede nimeni.
- Da, s-ar putea să fie el. Am uitat să-ţi spun, Doc.

A sunat nu demult, în urmă cu vreo douăzeci de minute. I-am spus că te-aştept să pici din clipă în clipă.
- N-ai închis uşa cu cheia, Pete?
- Nu.
Aştept un minut, ca să-i dau timp lui Clyde să intre în redacţie, pe urmă mă duc din nou la telefon. Ascult un moment cum sună telefonul şi-mi închipui cum bancherul se întreabă dacă trebuie să răspundă sau nu.
- Clyde, aici e Doc. Cum îi merge puştiului?
- Foarte bine. Şi ţin să-ţi mulţumesc încă o dată pentru ce-ai făcut... şi-aş vrea să-ţi vorbesc. Vii la redacţie?
- Sînt la Smiley. Dacă vrei să-mi vorbeşti, treci pe-aici.
Are un moment de ezitare.
- Nu poţi să urci la redacţie?
Zîmbesc de unul singur. Nu numai că Andrews nu bea cu nici un chip, dar nici nu pune piciorul în vreun restaurant sau bar.
- Nu pot, Clyde, îi zic eu cu gravitate. Dacă ai ceva să-mi spui, trebuie să treci pe la Smiley.
- Foarte bine, zice el pe un ton destul de crispat. Vin imediat.
Mă întorc spre cei doi prieteni plini de bucurie:
- Clyde Andrews o să vină aici. Evenimentul se sărbătoreşte.
Smiley face ochii mari:
- Nu-i adevărat!
- Stai să vezi.
Trec în spatele tejghelei cu gravitate, iau o sticlă şi două pahare şi le duc la o masă, cea mai îndepărtată din încăpere, sub privirile uluite ale lui Pete şi Smiley.
Umplu cele două pahare şi mă aşez. Pete şi Smiley mă privesc fix. Pe urmă se întorc amîndoi. Clyde Andrews tocmai intră în bar cu un pas ţeapăn.
- Bună seara, zice el.
Pe urmă vine la masa mea.
- Stai jos, Clyde.
Se aşază. Mă uit la el din cap pînă-n picioare, după care îi spun cu severitate:
- Nu-mi place deloc pentru ce-ai venit să-mi ceri!
- Dar, Doc, mă roagă el, chiar trebuie să relatezi ce s-a întîmplat? Harvey n-ar dori...
- Ei bine, tocmai asta vreau să spun. Cum îţi închipui că o să public ceva?
Se uită la mine şi înfăţişarea lui se schimbă.
- Doc! N-ai să publici nimic?
- Sigur că nu! Ascultă, Clyde! Îţi propun un pariu... Pariez că ştiu suma exactă pe care o avea puştiul atunci cînd voia s-o ia din bancă... Nu, să nu crezi că l-am scotocit prin buzunare. Ştiu doar că avea un cont în bancă; doar lucra acolo în fiecare vacanţă. Vroia să fugă de-acasă. Ştia prea bine că nu i-ai fi dat voie să-şi retragă banii şi că nici nu putea s-o facă fără s-o ştii. Indiferent dacă avea douăzeci de dolari sau o mie, atunci cînd l-am surprins în bancă, suma reprezintă contul pe care-l avea el.
Andrews respiră adînc.
- Ai dreptate. Nici un cent mai mult.
- Pentru un băiat de cincisprezece ani, Harvey este minunat, Clyde. Acum, ascultă-mă puţin. Recunoşti că am procedat bine chemîndu-te pe tine în loc să-l anunţ pe şerif? Şi nu fac rău că nu vreau să public nimic despre chestia asta?
- Aşa-i.
- Eşti într-un bar, Clyde. Ai putea răspunde: „Drace, ai avut dreptate!" Nu insist să vorbeşti aşa. Dar te-ai întrebat de ce băieţaşul a vrut s-o şteargă? Nu ţi-a spus-o încă?
- Nu. Acum îi e bine, doarme. Doctorul Minton i-a făcut un sedativ şi mi-a interzis să-i pun vreo întrebare pînă mîine.
- Atunci am să-ţi spun eu. N-are nimic ce să-ţi spună cu adevărat. O să-ţi spună, poate, că dorea să intre în armată, sau să facă teatru, sau mai ştiu eu ce. Dar e fals, chiar dacă el crede că ăsta e adevărul. Fie că o ştie sau nu, el fugea de ceva şi nu alerga spre ceva.
- Dar de ce fugea?
- De tine.
Timp de o clipă cred că o să se supere şi sînt fericit cînd îl văd că rămîne calm.
Se aşază mai bine pe scaun şi murmură:
- Zi-i mai departe, Doc.
E timpul să bat fierul cît e cald.
- Ascultă, Clyde, poţi să te scoli şi să pleci cînd vrei, dar trebuie să-ţi vorbesc deschis. Eşti un tată deplorabil.
În orice altă ocazie m-ar fi lăsat să vorbesc singur. Dar într-o altă ocazie nu s-ar fi aflat la o masă în barul lui Smiley.
-Eşti un om nemaipomenit, Clyde. Dar eşti prea rigid, scrupulos, strict. Nimeni nu suportă astfel de oameni. Un om poate fi bun şi perfect fără să aibă neapărat nevoie să se ocupe de felul în care trăieşte vecinul lui. Sau fiul lui.
Nu-mi răspunde, ceea ce e un semn de toleranţă. Poate că începe să înţeleagă.
- Cînd o să ai mîine o discuţie cu fiu-tău, ce o să-i spui?
- Nu... nu ştiu.
- Atunci mai bine nu-i spune nimic. Mai ales, nu-i pune întrebări. Şi lasă-i la el banii, ca să fugă atunci cînd are chef. Dar s-ar putea, dacă-ţi schimbi atitudinea, să nu mai simtă nevoia s-o şteargă de-acasă. Băiatul e o fiinţă umană. Şi tu ai putea să fii, dacă ai vrea.
Se lasă o tăcere apăsătoare. Clyde priveşte zidul de deasupra capului meu. Deodată ia paharul de whisky din faţa lui. Îl înşfac iute pe-al meu şi îl golesc în timp ce el soarbe o picătură. Se strîmbă.
- E oribil, murmură el. Doc, spune drept, chiar îţi place?
- Nu, mărturisesc eu. Am oroare de gustul ăsta. Ai dreptate, Clyde, e oribil.
Se uită la paharul pe care îl ţine în mînă şi se înfioară.
- Nu-l bea. Înghiţitura asta e destul. Şi nu încerca să bei niciodată tot paharul dintr-o sorbitură, fiindcă ai să te îneci.
- Probabil că e lipsa de obişnuinţă. Mi s-a întîmplat să beau cîteodată un păhărel de vin, dar nu mi-a displăcut prea mult. Oare domnul Wheeler are vin?
- Îl cheamă Smiley şi are.
Mă scol în picioare, îi dau pentru prima oară în viaţa mea o palmă peste spate şi-i adaug:
- Haide, Clyde, să vedem cu ce ne poate servi!
Îl duc la tejghea şi-i spun lui Smiley:
- Clyde dă un rînd. Pentru el un vin şi pentru mine un ţap de bere.
Îl privesc pe Smiley încruntînd din sprîncene, fiindcă aerul lui uluit mă calcă pe nervi. Înţelege imediat şi începe din nou să zîmbească:
- Sigur că da, domnule Andrews. Ce vin preferaţi?
- Aveţi un Xeres, domnule Wheeler?
Simt nevoia să intervin:
- Clyde, dă-mi voie să ţi-l prezint pe Smiley. Smiley, dînsul e Clyde.
Smiley izbucneşte în rîs şi chiar şi Clyde zîmbeşte. Zîmbetul îi iese cam strîmb, dar are să se antreneze

și tiu, în sfîrșit, că Harvey Andrews n-are să mai încerce să fugă de-acasă.
Ajunși în redacție, Pete se asigură mai întîi că linotipul e destul de cald, în timp ce eu trîntesc pe birou mașina de scris și încep să masacrez clapele bătrînei mele Underwood.
Îi spun lui Pete, care îmi așteaptă primul foileton, să culeagă un titlu: *Un patron de bar pune mîna pe un ucigaș primejdios*, ca să vedem dacă avem destul loc. Oh, desigur, țin să apar și eu în articol, dar vreau să fac din Smiley un erou dintr-un motiv foarte simplu: a fost cu adevărat un erou.
Pete a cules titlul – și merge perfect – cînd îi întind prima pagină a articolului.
La mijlocul celei de a doua pagini îmi dau seama că nu știu dacă Bat Masters mai e încă în viață, așa cum am lăsat să se înțeleagă la început. E mai bine să m-asigur, să văd cum stau de fapt lucrurile. N-am nici un rost să dau telefon la spital, așa că sun la poliția din Watertown. Îmi răspunde chiar Willie Peeble.
– Sigur că trăiește, Doc. Și-a recăpătat cunoștința și a vorbit. Își închipuie că o să moară, așa că a cerut de mîncare.
– Și chiar va muri?
– Bineînțeles, dar nu așa cum crede el. Chestia asta o să coste statul cîțiva kilowați. N-are cum să scape. Și toată banda are să se așeze rînd pe rînd pe scaunul electric atunci cînd o să punem mîna pe toți. Au omorît șase oameni, dintre care două femei; în afară de jaful pe care l-au comis la Colby.
– George are vreun amestec în toată povestea?
– Ba bine că nu! El a omorît femeile. O casieriță și o clientă de la bancă au fost atît de înspăimîntate încît nu s-au culcat pe podea atunci cînd li s-a ordonat.
Dintr-o dată, ceea ce i s-a întîmplat lui George îmi tulbură mai puțin conștiința:
– Atunci pot să scriu că Bat Masters a mărturisit?
– Nu știu. Căpitanul e la spital și tocmai îl interoghează, dar nu avem amănunte. Nu-mi vine-a crede că șeful nostru își dă silința să i le ceară.
– Atunci ce-l întreabă?
– Informații în legătură cu ceilalți din bandă. Mai sînt încă doi în afară de Gene Kelley și ar fi o lovitură de maestru dacă i-am putea înhăța pe toți. Mai ales pe Kelley. Cei doi din seara asta sînt mărunței față de el.
– Mulțumesc, Willie. Ascultă, dacă o să mai ai vești, o să fii atît de bun să-mi dai un telefon? O să mai stau la redacție cîtva timp.
– Bine. Pe curînd.
Închid și încep să scriu mai departe. Merge ca pe roate. Sînt la a patra pagină cînd se-aude telefonul: căpitanul Evans mă sună de la spitalul unde se află Masters. Tocmai a dat telefon la Watertown și e la curent cu discuția pe care am purtat-o cu cei de-acolo.
– Domnul Stoeger? Mai rămîneți douăzeci de minute la redacție?
Îi răspund că mai am încă vreo cîteva ore de lucru înaintea mea.
– Perfect. Vin imediat.
E nemaipomenit: o să aflu de la prima sursă cum s-a desfășurat interogatoriul.
Sfîrșesc paragraful după care trebuie să introduc interogatoriul luat lui Masters și mă hotărăsc să-l aștept pe Evans, care nu poate să mai întîrzie.
În acest timp pot să mă ocup de celelalte două articole. Sun la Carl Trenholm: nici un răspuns. Apoi sun la casa de nebuni.
Telefonista de serviciu îmi spune că doctorul Buchan, directorul, este absent, dar că poate să-mi facă legătura cu adjunctul lui.
Înainte ca să-i explic ce vreau, acesta mă întrerupe:
– Domnule Stoeger, directorul a plecat spre dumneavoastră. Mai sînteți la redacție?
– Da. Doctorul Buchan chiar se îndreaptă spre mine? E uluitor!
Știrile încep să-mi sosească la domiciliu. Dacă și Carl ar trece să-mi spună ce i s-a întîmplat ar fi nemaipomenit.
Ușa se deschide deodată și-și face apariția Carl. Hainele îi sînt pline de praf și zdrențuite. Un pansament îi înfășoară fruntea, iar privirea îi e sticloasă. Are un zîmbet pleoștit:
– Salutare, Doc; cum îți merge?
– Din plin. Dar ce ți s-a întîmplat, bătrîne?
– De-aia am și trecut pe la tine. Ți s-or fi spus atîtea prostii despre mine încît cred că ești îngrijorat.
– N-am reușit să aflu nimic.
– Am făcut-o lată. M-am dus să mă plimb de-a lungul drumului, ca să mă dezmeticesc, dar mă simțeam atît de rău încît am simțit nevoia să mă lungesc puțin. Am alunecat pe taluz și m-am lovit de-o piatră.
– Cine te-a găsit?
– Nu știu nimic. M-am trezit în mașina șerifului, care mă ducea la spital. După ce s-au uitat puțin la mine, mi-au dat drumul.
– Cum te simți acum?
– Chiar vrei să știi cum?
– Poate că nu. Vrei să bei ceva?
Îl simt cum se înfioară din creștet pînă-n tălpi. Îl întreb ce-a făcut după ce-a plecat de la spital.
– Am băut o cafea neagră la Greasy Spoon. Acum merg la mine acasă. Dar am trecut pe-aici ca să afli adevărul în caz că...
– N-o fă pe prostul, Carl! Nu meriți nici măcar un rînd în ziarul meu, chiar dacă ai ține cu adevărat să apari. Și apoi, Smiley mi-a spus tot adevărul în legătură cu divorțul lui Bonney, așa că am rescris articolul trecînd sub tăcere acuzațiile aduse de soția lui.
– E drăguț din partea ta, Doc.
– De ce nu mi-ai spus totul chiar tu? Nu vroiai să profiți de prietenia noastră sau nu vroiai să pui în pericol libertatea presei?
– N-are importanță. În orice caz, îți mulțumesc. Acum o șterg. Ne vedem mîine, dacă mai sînt în viață pînă atunci.
După o vreme sosește doctorul Buchan însoțit de o bătrînă doamnă al cărui chip îmi este întrucîtva cunoscut. Îmi zîmbește de zor:
– Nu vă mai aduceți aminte de mine, domnule Stoeger?
Zîmbetul ei îmi spune ceva. Cînd eram mic locuia lîngă noi, avea vreo patruzeci de ani și-mi dădea biscuiți. Cînd eram la universitate am aflat că se țicnise nițel și că a trebuit să fie internată. Are acum mai bine de șaptezeci de ani. O chema...
– Sigur că da, doamnă Griswald, îi zic eu. Îmi aduc aminte și de biscuiții și de bomboanele pe care mi le dădeați.
– Sînt extraordinar de fericită că nu m-ați uitat! Vreau să vă cer un mare serviciu. În seara asta parcă mi-am pierdut mințile! Ușa era deschisă și am uitat de tot. M-am crezut în urmă cu patruzeci de ani și m-am întrebat ce caut acolo în loc să fiu cu Otto acasă. Așa că am plecat și asta-i totul. De-abia pe urmă mi-am adus aminte că Otto e mort de multă vreme și că eu sînt...
Lacrimi încep să-i strălucească în ochi.
– Ei bine, în clipa aceea m-am simțit pierdută și nu

mai știam cum să mă-ntorc. Cînd mi-a revenit memoria am încercat chiar s-ajung singură la azil... Îi arunc o privire doctorului și acesta dă încet din cap. Dar tot nu înțeleg ce vrea de la mine.
Spun fără nici o noimă:
- Înțeleg, doamnă Griswald.
Începe să zîmbească din nou:
- Nu-i așa că n-o să scrieți nimic la ziar? Că n-o să spuneți cum am fugit? N-aș vrea să se știe. Fata mea Clara locuiește în Springfield în clipa de față și e abonată la *Clarion*, ca să aibă vești din locurile natale, și dacă ar citi... dacă ar citi că am fugit ar crede că nu sînt fericită acolo și și-ar face griji. Iar eu sînt de fapt foarte fericită, domnule Stoeger, iar doctorul Buchan e minunat și n-aș vrea deloc ca fiica mea Clara să se neliniștească... N-o să scrieți nimic la ziar, nu-i așa?
O mîngîi cu dragoste pe umăr.
- N-aveți nici o grijă, doamnă Griswald. N-aveți nici o grijă.
Se aruncă în brațele mele plîngînd și mă simt îngrozitor de rușinat. În cele din urmă doctorul Buchan o conduce pînă la ușă, după care se întoarce spre mine și-mi șoptește:
- Asta-i adevărul, Stoeger. Fiica ei ar fi grozav de neliniștită, iar femeia n-a vrut de fapt să fugă... doar să se plimbe. Și e adevărat că fiica ei îți citește ziarul.
- Nu vă neliniștiți, îl asigur eu. N-am să scriu nici un cuvînt.
Ușa se deschide și intră căpitanul Evans. Doamna Griswald iese cu chipul senin. Doctorul îmi strînge mîna cu putere.
- Mulțumesc. Îți mulțumesc și pentru doamna Griswald, și pentru mine. O evadare nu e deloc o carte de vizită bună pentru o instituție ca a noastră. Să țineți seama că niciodată nu v-aș fi cerut eu însumi să scoateți articolul. Dar cum bolnava noastră are un motiv atît de întemeiat...
Se întoarce și vede cum doamna Griswald coboară deja scările, așa că se repede după ea, ca să n-o piardă din nou.
Încă un articol pe care trebuie să-l arunc la coș, mă gîndesc în timp ce string mîna lui Evans. Plătesc cam scump biscuiții din copilărie, dar merită. Deodată îmi dau seama cîte articole a trebuit să scot în această seară. Cel despre furtul de la bancă, pentru motive nu numai evidente dar și excelente. Accidentul lui Carl, fiindcă nu-i mare lucru și, în plus, ar aduce prejudicii reputației lui de avocat... Accidentul de la secția de lumînări romane, fiindcă soțul doamnei Carr riscă să-și piardă slujba... Divorțul lui Ralph Bonney... mă rog, ăsta nu-i scos de tot, au mai rămas cîteva rînduri. Fuga de la casa de nebuni a doamnei Griswald, fiindcă în copilărie mi-a dat biscuiți și nu vrea să-și amărască fiica. Și chiar și vînzarea în scopuri de binefacere de la biserica baptistă, pentru simplul motiv că nu se mai ține.
Dar nimic n-are importanță din moment ce îmi mai rămîne un articol senzațional, cel mai important dintre toate! Și nu poate să existe nici un motiv pe lume care să mă împiedice să-l public.
Căpitanul Evans se așază în fața mea, iar eu mă las să cad în fotoliul în care lucrez de obicei și-mi iau un creion ca să notez tot ce-o să-mi spună.
- Îți mulțumesc din suflet că te-ai deranjat pînă la mine, căpitane. Ce-ai aflat de la Masters?
Își dă pălăria pe ceafă și suspină. După care îmi zice:
- Îmi pare rău, Doc. Sînt obligat să-ți cer, în numele superiorilor mei, să nu publici nimic în legătură cu Masters.

8

Nu știu ce poate să exprime chipul meu. Las creionul deoparte și îmi dreg vocea fiindcă nu reușesc să rostesc nici un cuvînt.
De-abia la a doua încercare izbutesc să spun, gemînd:
- Glumești, căpitane! Cel mai mare eveniment care s-a produs aici... Haide, spune că glumești...
Clatină din cap:
- Nu, Doc. E cît se poate de serios. Ordin de sus. Nu pot să te silesc să ții povestea numai pentru tine. Dar îți voi da toate amănuntele și vei înțelege singur de ce nu trebuie să publici nimic.
Respir mai în largul meu cînd aud că nu poate să mă silească să tac.
- Dă-i drumul, mormăi eu. Îți doresc să fii convingător.
Se înclină spre mine:
- Iată cum stau lucrurile, Doc. Banda lui Gene Kelley e formată din cele mai groaznice lepădături. Niște ucigași. De altfel, ți-ai dat seama și singur în seara asta. În treacăt fie zis, ai făcut treabă bună.
- Smiley Wheeler a făcut totul. Eu am profitat doar de mașină ca să fac o plimbare.
E o glumă destul de slabă dar, ca să-mi facă plăcere, ride.
- Dacă putem păstra tăcere timp de 48 de ore, pînă sîmbătă după amiază, putem pune mîna pe toată banda și pe șeful ei, Gene Kelley.
- De ce pînă sîmbătă după-amiază?
- Masters și Kramer au întîlnire sîmbătă cu Kelly și cu toți ceilalți într-un hotel din Gary, statul Indiana. S-au despărțit după ultima lovitură pe care au dat-o și trebuie să se întîlnească din nou ca să pregătească alta. Îi luăm ca din oală. Cu condiția ca să nu se afle că Masters și Kramer au încurcat-o.
- Dar dacă n-am spune adevărul adevărat? Dacă am zice că și Masters, și Kramer au murit?
- Nu. Bandiții nu și-ar mai risca pielea ca să se întîlnească. Dacă află că indivizii au fost arestați sau uciși, or să fugă cît mai departe de Gary, ca de un loc ciumat.
Suspin. Mai fac însă o ultimă încercare, deși știu de pe acum că n-am sorți de izbîndă:
- S-ar putea ca nici un tip din bandă să nu citească ziarul!
- Haide, Doc, fii înțelegător! Toate celelalte ziare or să-ți reia articolul. Chiar dacă în cotidianele de vineri seara n-o să apară nimic, este exclus ca știrea să nu se publice în cele de sîmbătă dimineața.
Pe urmă îi vine deodată o idee care îl face să tresară:
- Spune-mi, Doc, cine e corespondentul agențiilor de presă în Carmel City? Au fost oare deja anunțate?
- Eu le reprezint, mărturisesc cu tristețe. Dar n-am trimis nici o știre. Vroiam ca mai întîi să apară ziarul meu. S-ar fi dispensat de serviciile mele după aceea, firește, aș fi pierdut cîțiva dolari pe an, dar o dată aș fi avut și eu o bombă în ziar.
- Îmi pare rău, Doc. Înțeleg ce important era pentru tine. Dar cel puțin rămîi în continuare reprezentantul agențiilor de presă. Poți să le spui că ai trecut sub tăcere știrea pînă sîmbătă după amiaza la cererea poliției. Atunci poți trimite corespondența și să-ți iei bănuții.
- Puțin îmi pasă de ei! Ceea ce doream era ca măcar o dată *Clarion* să difuzeze, primul, un articol bombă!
- Indivizii ăia sînt niște ucigași fără scrupule. Dacă ajuți la arestarea lor, salvezi vieți omenești. Știi ceva despre cariera lui Gene Kelly?

Dau din cap abătut: am citit toate astea în revista pe care mi-a împrumutat-o Smiley. Nu-i un tip prea simpatic Kelley ăsta. Evans are dreptate; or să mai fie morți dacă articolul meu apare. Și împiedic astfel ca Gene Kelley să cadă în capcana întinsă de poliție. Ridic ochii și îl văd pe Pete cum ascultă cu o față impasibilă. Încrunt din sprîncene și îi strig:

- Pentru numele lui Dumnezeu, oprește odată blestematul ăla de linotip! Nu mă lasă să gîndesc!
Se duce și-l oprește. Evans răsuflă ușurat.
- Mulțumesc, Doc, murmură el.
Fără nici un motiv - seara e destul de răcoroasă - își scoate batista și-și șterge fruntea.
- La urma urmei, poți să publici totul săptămîna viitoare.
Chiar că la urma urmei! Dacă aș publica un capitol sau două din comentariile lui Iuliu Cezar, efectul ar fi același: ar fi vorba tot de fapte peste care s-a așternut colbul. Nu zic însă nimic și, după cîteva secunde, Evans se ridică și pleacă.
Încăperea pare teribil de liniștită acum, cînd linotipul nu mai e în funcțiune. Pete se apropie de biroul meu.
- Mai avem golul acela de douăzeci de rînduri în pagina întîi, Doc, pe care voiai să-l umpli mîine dimineață. Dacă tot sîntem aici, hai să-l umplem acum.
Îmi trec mîna prin părul meu rar.
- Lasă-l așa, dar pune-i și un chenar negru.
- Ascultă, Doc, aș putea să pun acolo o chestie cu alegerile doamnelor de la Crucea Roșie.

Nici eu nu văd o soluție mai bună.
- Bineînțeles, Pete, mormăi eu, dar, cînd îl văd cum se întoarce spre linotip ca să-i dea drumul, adaug: Dar nu în seara asta. Mîine. E deja ora 11 și jumătate. Du-te acasă, nevastă-ta s-o fi plictisit să te aștepte.
- Mi-ar fi plăcut...
- Șterge-o odată! Șterge-o mai înainte ca să m-apuce plînsul. N-am nevoie de public pentru asta.
Ride: nu mă crede în stare să bocesc.

- Bine. Dar o să vin dis-de-dimineață, pe la ora 7 și jumătate. Mai stai?
- Cîteva minute. Bună seara, Pete. Mulțumesc pentru că te-ai întors; mulțumesc pentru tot.
Rămîn la birou, singur, și nu bocesc, deși tare aș mai avea chef. S-au întîmplat atîtea lucruri și eu nu pot să scriu nici măcar un rînd. Timp de cîteva clipe regret chiar că nu sînt un ticălos în loc să fiu un fraier, ca să nu-mi pese de nimic și să public ce-mi trece prin cap. Chiar dacă asta i-ar da voie bandei lui Kelly să comită noi crime, chiar dacă soțul femeii mele de serviciu ar ajunge șomer, chiar dacă prietenului meu Carl Trenholm i s-ar păta reputația, chiar dacă fiica doamnei Griswald ar avea remușcări și chiar dacă Harvey Andrews ar ieși și el cam șifonat, fiindcă s-ar ști cum și-a jefuit propriul tată mai înainte de a fugi de-acasă. Și dacă tot am luat-o pe calea asta, aș putea să-l acopăr pe Ralph Bonney de noroi publicînd toate acuzațiile mincinoase născocite de nevastă-sa și aș mai putea să compun și un foileton umoristic în care să-l înfățișez pe președintele ligii antialcoolice participînd la un chef la Smiley. Și aș mai putea publica și anunțul cu vînzările în scop de binefacere sub pretext că a fost anulat prea tîrziu. Ar fi minunat să fiu un ticălos, în loc de un om cumsecade și mălăieț, și să pot face toate astea. Ticăloșii se distrează mai bine decît oamenii de treabă. Și scot și ziare mai bune.
Liniștea mă înconjoară, apăsătoare.
Îmi pun întrebarea de ce nu cobor la un pahar - la o mulțime de pahare - la Smiley. Îmi pun întrebarea de ce nu simt nevoia să mă fac cheaun. Dar n-am nici un chef.
Mă duc la fereastră și privesc strada pustie. Încă nu-i închis peste tot - circiumile din Carmel City se închid la miezul nopții - dar nu se vede nici un trecător.
Apare o mașină și o recunosc a fi a lui Ralph Bonney. Se duce, fără îndoială, să-l ia pe Miles Harrison ca să plece cu el la Neilsville, de unde vor lua banii pentru schimbul de noapte din fabrica lui, inclusiv pentru cei din secția de luminări romane.
Îmi vine să fumez o ultimă țigară înainte de a mă întoarce acasă. Scot pachetul din buzunar și cade ceva... O carte de vizită.
O iau de jos. E cartea de vizită a lui Yehudi Smith. Deodată totul capătă din nou viață. L-am șters din memorie pe Yehudi Smith atunci cînd am aflat că nebunul evadat a fost prins. L-am șters atît de temeinic încît am uitat de el atunci cînd doctorul Buchan mi-a adus-o pe doamna Griswald.
Yehudi Smith nu e nebunul evadat.
Simt dorința să sar în sus de bucurie, să bat din palme, să alerg, să cînt.
Îmi aduc aminte cît de mult am lipsit de acasă și mă îndrept spre telefon. Inima mi se strînge cînd aud cum soneria sună de două ori, de trei ori... În sfîrșit, vocea adormită a lui Smith îmi răspunde.
- Aici e Doc Stoeger, domnule Smith, îi zic eu. Vin îndată. Îmi cer iertare de întîrziere, dar s-au întîmplat o grămadă de lucruri.
- Foarte bine. Adică îmi pare bine că nu mai întîrziați. Cît e ceasul?
- 11 și jumătate. Sînt acolo într-un sfert de oră. Mulțumesc că m-ați așteptat.
Îmi pun în grabă haina, îmi iau pălăria și sînt gata-gata să uit lumina aprinsă și să uit să încui ușa. Mai întîi, la Smiley; dar nu ca să beau un pahar. Cumpăr o sticlă pentru acasă. Cea pe care am lăsat-o acolo era aproape goală și cine știe în ce hal s-o fi prezentînd acum.
Ies din bar cu sticla sub braț, blestemînd din nou roțile mele pe geantă. Drumul nu-i lung și-mi place destul de mult să merg pe jos atunci cînd nu sînt grăbit, ceea ce nu-i cazul acum.
La poștă e întuneric. La bancă arde becul de veghe și n-a rămas urma nici unei spargeri. Iată și locul unde s-a oprit Buickul și o voce l-a întrebat pe un oarecare papașa ce nume are colțișorul ăsta. Acum nu e nici o mașină, nici cu prieteni, nici cu dușmani. Trec astfel prin fața tuturor acestor clădiri atît de bine cunoscute, ies de pe strada principală și o iau pe străduțele liniștite la marginea cărora cresc copaci și unde nu sînt nici nebuni ucigași și nici alte orori. Nici măcar o singură dată nu arunc vreo privire în spatele meu.
Sînt într-o stare de fericire aproape prostească. M-am trezit cu totul din beție în urma iureșului de întîmplări și sînt gata să port din nou discuții fără cap și coadă.
Nu mai credeam cu adevărat că-l mai găsesc, dar mă așteaptă în liniște.
- Salutare! strig eu și-mi arunc pălăria pe cuier unde rămîne agățată.
E pentru prima oară după multe luni cînd reușesc performanța asta și-mi spun că e un semn bun. Mă așez în fața lui Smith, acolo unde am stat la începutul serii, și torn de băut din prima sticlă, pe care n-a golit-o. Îmi cer din nou iertare pentru întîrziere.
- Nu-i nimic. Am tras un pui de somn.
Ciocnim și bem.
- Da, zice el, unde rămăsesem cînd ați primit telefo-

nul acela... A, de fapt mi-ați vorbit de un accident pe care l-a avut un prieten de-al dumneavoastră. Ce s-a întîmplat?
- Nimic grav. Acum e bine. Numai că... Ei, s-au petrecut alte lucruri care m-au silit să întîrzii...
- Bine. Atunci... Ah, îmi aduc aminte. Cînd a sunat telefonul tocmai vorbeam despre secția de jocuri de artificii. Și am băut în onoarea acestui serviciu demn de toată stima.
Îmi aduc și eu aminte și dau din cap.
- Acolo am fost de cînd am plecat de-acasă.
- Zău?
- Da. Mi-au dat drumul acum jumătate de oră. A fost foarte amuzant. Ba nu, n-a fost. Nu pot să vă mint. A fost groaznic.
Ridică ușor din sprîncene.
- Vorbiți deci serios. S-a întîmplat ceva. Știți, doctore...
- Doc.
- Știi, Doc, ești cu totul schimbat. Arăți a alt om. Umplu din nou paharele tot din prima sticlă, care începe să-și cam dea duhul.
- Tot ce se poate. Da, domnule Smith, mi s-a...
- Smitty.
- Da, Smitty, mi s-a întîmplat ceva neplăcut și încă nu mi-am revenit, dar o să-mi treacă. Mîine poate că o să-mi fie mai frică gîndindu-mă la cele petrecute, dar o să fiu totuși același tip. Doc Stoeger, cincizeci și trei de ani, ratat de geniu și ca erou și ca ziarist.

- Îmi placi, Doc. Ești un tip senzațional. Nu știu ce s-a petrecut și bănuiesc că n-ai nici un chef să-mi povestești, dar aș pune un pariu.
- Ce pariu?
- Că nu ești un ziarist ratat. Ca erou, tot ce se poate... Eroii sînt greu de găsit. Pariez că te crezi ratat fiindcă n-ai putut să publici vreo știre dintr-un motiv temeinic. Și cîtuși de puțin egoist. Cîștig pariul?
- Cu siguranță, îl asigur eu, dar nu-i mai spun că îl cîștigă de cinci ori. Asta însă mă face să mă simt mîndru. Singura mea consolare e aceea că, dacă aș fi procedat alt fel, mi-ar fi fost rușine. Toți ziariștii ar trebui să fie niște ticăloși, Smitty.
- De ce?
Înainte de a apuca să-i răspund îl văd cum își toarnă pe gît paharul în maniera lui fascinantă și își răspunde singur tot printr-o întrebare, și mai imposibilă:
- Pentru ca ziarele să fie mai distractive?
Starea mea de veselie începe să se risipească.
- Să vorbim din nou despre Jabberwock... Doamne Dumnezeule, de fiecare dată cînd m-apuc să vorbesc serios scap de amețeală. Eram într-un asemenea hal de euforie la începutul serii! Să mai bem în sănătatea lui Lewis Carrol.
Pentru a nu știu cîta oară paharul lui e gol. E o scamatorie pe care trebuie s-o învăț neapărat, chiar dacă o să pierd timp și o să risipesc băutura. Însă prima oară trebuie încercat cînd sînt singur.
Beau și eu și încep să simt efectele whiskyului. În cameră plutește parcă o ceață. Vorbim din nou de Carrol și de matematică, sau mai curînd îl aud pe Yehudi Smith cum vorbește iar eu încerc să pricep ce spune.
Tocmai mi-a pus o întrebare pe care n-am auzit-o și-mi cer scuze.
- Pendula de pe șemineu, repetă el, arată ora exactă?
Clipesc din ochi mai înainte ca s-o zăresc. E ora 12 fără zece.
- Da, merge bine. E încă devreme. Doar nu vrei să pleci... M-a furat puțin somnul, dar îmi revin...
- În cît timp putem fi acolo? Mi s-a spus pe unde s-apuc, bineînțeles, dar cu siguranță că știi mai bine cît de departe e...
Timp de o clipă mă uit la el lung, fără să înțeleg despre ce vorbește.
Pe urmă îmi aduc aminte. Trebuie să mergem într-o casă cu stafii de unde să alungăm un Jabberwock... sau nu știu ce...

9

E greu de crezut că am uitat dar asta-i situația. S-au petrecut atîtea lucruri de cînd am plecat de-acasă încît e de mirare cum de mai știu cum mă cheamă.
E aproape miezul nopții și trebuie să fim la casa aceea la ora 1.
- Ești cu mașina? întreb eu.
- Da. Am parcat-o cîteva case mai încolo, fiindcă am greșit adresa.
- Putem ajunge în douăzeci de minute, cel mult o jumătate de oră.
- Perfect, doctore. Mai avem patruzeci de minute dacă socotim că facem drumul în jumătate de oră.
Încep să-mi vin în fire. De data asta nu-i umplu paharul decît lui Smith. Țin să fiu cît de cît lucid; dar nu foarte lucid, fiindcă aș deveni rațional și n-aș mai avea chef să-l însoțesc.
Nu-i el cel care a scăpat din casa de nebuni, dar asta nu înseamnă că nu e țicnit. Ce naiba am putea face acolo? Să trecem printr-o oglindă?
În sfîrșit, atîta vreme cît nu sînt foarte lucid ca să stric totul, e minunat. Țicnit sau nu, mă amuz grozav. Da, acum văd mai bine, dar ceața continuă să plutească în încăpere și îmi dau seama că de fapt e fum. Mă duc la fereastră și ridic jaluzeaua. Geamul devine o oglindă în care mă reflect. Un omuleț insignifiant cu părul încărunțit, cu ochelari și cu cravata pusă strîmb.
Îmi zîmbește și-și îndreaptă nodul de la cravată. Îmi aduc aminte de versurile lui Carrol, pe care Al Grainger mi le-a recitat la începutul serii:
„Ești bătrîn, moș Guillaume, zice băiatul
Și-ar trebui să fii mai deștept.
Să stai în cap așa nu ți se pare
Că pentru un om de vîrsta ta nu-i înțelept?"
Asta mă duce cu gîndul la Al Grainger. I-am spus că-l aștept pînă la miezul nopții. Sper să mai apară. Nu pentru o partidă de șah, cum am crezut la început, ci ca să participe la expediția noastră. Nu mi-e frică, nu, nu de asta e vorba... Dar mi-ar face plăcere ca Al Grainger să vină cu noi.
Simt un gol în stomac.
Normal! Am înghițit în grabă un sandvici după amiaza și de atunci au trecut opt ore și n-am mai mîncat nimic. Nu-i de mirare deci ca ultimele două pahare să mi se fi urcat la cap.
Eu și cu Smith facem felul unui jambon, unei pîini de secară și unei jumătăți de borcan de catraveciori.
E miezul nopții cînd terminăm de mîncat. Avem exact timpul să bem încă un pahar și de data asta whiskyul mi se pare atît de bun încît mă hotărăsc să iau sticla cu mine pentru vreun caz de necesitate.
- Gata? mă întreabă Smith.
Într-o pornire pe care nu mi-o pot explica, îi cuprind mîinile cu ale mele și i le string. Nu înțeleg de ce-am simțit nevoia să fac acest gest. O simplă pornire de care sînt fericit.
- Smitty, îmi ești foarte drag.
Pare mulțumit și stingherit.

– Mulțumesc, Doc, mormăie el, și pentru prima oară coboară ochii.
Ieșim din casă și mergem pe strada pustie ca să ajungem la mașina lui.
Conduce prudent și bine. Vorbim puțin, din pricina zgomotului pe care îl face motorul.
Îi arăt drumul și, cînd ajungem, parchează nu departe de intrarea în casă.
– Sîntem primii, spune el și oprește motorul.
Cobor din mașină și nu știu de ce – sau poate știu? – iau cîteva înghițituri din sticlă.
Smith a stins farurile și coboară pe partea cealaltă. Îi întind sticla.
– O înghițitură?
– Îmi ghicești gîndurile, Doc, îmi spune el înainte de a bea.
Ochii încep să mi se obișnuiască cu întunericul. Zăresc conturul casei.
Dumnezeule, trebuie să aibă vreo sută de ani și mai bine! E o casă veche și părăsită. Nimeni n-a stat prea mult aici. Ca să fiu sincer, e o casă cam sinistră.
Îmi aduc aminte de Johnny Haskins, cu care am explorat de mai multe ori casa. Johnny a murit în timpul primului război. Îmi face plăcere să cred că era ziua, fiindcă lui Johnny întotdeauna i-a fost frică de întuneric, așa cum mie mi-e frică de înălțimi iar lui Al Grainger de foc, așa cum oricăruia dintre noi îi e frică de ceva.
Pe Johnny, vechea casă Wentworth îl înspăimînta mai mult decît pe mine. Credea în fantome și îi era frică de ele: dar mai puțin frică decît de întuneric. Și mi-a transmis și mie această teamă de fantome care mi-a rămas mulți ani de zile.
Dar acum totul s-a sfîrșit. Pe măsură ce înaintezi în vîrstă nu-ți mai este frică de fantome, chiar dacă mai crezi în ele sau nu. Iar cînd treci de cincizeci de ani, atîția dintre cunoscuții tăi sînt morți, încît, chiar dacă există fantome, cel puțin aparțin unor oameni pe care îi știi. Dacă atîția dintre prietenii noștri sînt fantome, atunci de ce să mai tremuri din pricina lor? Iar peste cîțiva ani o să-ți dai întîlnire cu ei. Nu, nu mi-e frică de fantome, nici de întuneric, nici de casele cu stafii, dar mi-e frică de altceva. Nu de Yehudi Smith, îmi este prea simpatic. Fără îndoială, am fost nebun venind aici cu el la o astfel de oră și cunoscîndu-l atît de puțin. Un țicnit, tot ce se poate, dar nu primejdios.
Smith deschide din nou portiera mașinii.
– Mi-am adus aminte de luminări: aici nu merge lumina electrică. Și e și o lanternă, Doc.
Mă simt mai bine, mai sigur pe mine acum, cînd am lumină la dispoziția mea și nu risc să mă trezesc singur în întuneric.
Luminez casa cu lanterna: este exact cea din amintirile mele.
– Haide, Doc, îmi spune Yehudi. Mai bine așteptăm înăuntru.
Urcă treptele peronului de scîndură, care scîrțîie dar rezistă sub greutatea lui.
Ușa de la intrare nu-i încuiată. Smith știe asta, din moment ce apasă cu siguranță de sine pe clanță. Intrăm în casă și el închide ușa după noi. Văd cu surpriză o mochetă și mobile. Pe vremea cînd mă jucam pe-aici nu era nimic.
Ultimul locatar sau proprietar, care a plecat nu se știe de ce, a lăsat-o mobilată, sperînd ca astfel s-o poată vinde sau închiria cu mai multă ușurință.
Intrăm într-un salon imens, în stînga vestibulului. Și el este mobilat, dar scaunele sînt acoperite cu cearșafuri albe, puse nu de multă vreme, odată ce sînt destul de curate și nu au praf pe ele.
Mi se face pielea de găină și simt cum mi se zbîrlește părul în creștetul capului; fără îndoială, din pricina acestor mobile acoperite cu cearșafuri albe, care seamănă cu niște stafii.
– Așteptăm aici sau urcăm în pod? mă întreabă Smith.
– În pod? Ce naiba să facem acolo?
– Acolo are loc întrunirea.
Chestia asta îmi place din ce în ce mai puțin. Chiar o să aibă loc o întrunire? Or să mai vină și alți oameni?
E deja ora unu fără cinci.
Privesc în jurul meu și mă întreb dacă vreau să rămîn aici sau să urc în pod. Amîndouă soluțiile mi se par la fel de nebunești. De ce nu m-aș întoarce acasă? Dar de ce n-aș rămîne?
Nu-mi plac aceste mobile fantomatice.
– Haidem în pod, hotărăsc eu. Putem foarte bine să așteptăm acolo. Dacă am venit pînă aici, trebuie să mergem pînă la capăt. Dacă e vreo oglindă în pod și dacă el vrea să trecem prin ea, o fac și pe-asta. Cu condiția să treacă primul.
Mai am nevoie de întăritorul din sticla pe care o trambalez cu mine. Smith mă lasă să beau singur și îndată simt cum bulgărele de gheață care începea să mi se formeze în stomac se topește.
Urcăm la primul etaj fără să întîlnim nici o stafie și împingem ușa scării care duce la pod.
Smith urcă primul iar eu după el, repetîndu-mi că totul nu e decît un caraghioslîc fără margini. Ajungem sus și Smith îmi cere să îndrept lanterna spre balustradă, în timp ce el aprinde o luminare.
În pod sînt cufere, mobile în ruină, fotolii desfundate rispite prin colțuri: doar mijlocul podului e liber. Unicul luminator e în fund și e bătut în scînduri. Privesc în jurul meu și, chiar dacă mobilele nu sînt acoperite cu cearșafuri, nici aici nu mă simt în largul meu. Flacăra luminării e prea mică pentru ca să risipească întunericul dintr-o încăpere de asemenea proporții. Și nu-mi plac deloc umbrele care dansează pe pereți. Da, mi-ar face plăcere să fie mai multă lumină, cu mult mai multă lumină. Dar Smith a vîrît lanterna în buzunar și eu am făcut la fel. De altfel, nici nu dă mai multă lumină decît o luminare.
– Ce facem acum? îl întreb eu.
– Îi așteptăm pe ceilalți. Cît e ceasul, Doc?
– E 1 și șapte minute.
– Bine. Îi mai așteptăm un sfert de oră. Ascultă, parcă se-aude o mașină.
Ciulesc urechile și aud într-adevăr zgomotul unui motor. Zgomotul ajunge cu greu pînă la noi, dar o mașină vine dinspre șosea. Sînt aproape sigur.
Scot din nou dopul sticlei și o întind însoțitorului meu. De data aceasta ia o mică înghițitură. Și eu, una și mai mică. Îmi recapăt toată luciditatea dar locul e foarte rău ales pentru așa ceva. Sînt într-o situație mai mult decît imbecilă.
Afară e liniște și pe urmă, deodată, ca și cum mașina a fost oprită și apoi din nou pusă în mișcare, aud cum se îndepărtează zgomotul motorului. Și pe urmă se așterne tăcerea.
Umbrele dansează în continuare. Nici un zgomot nu se aude de jos.
Încerc să nu tremur.
– Ajută-mă să găsesc ceva, Doc, îmi zice Smith. În principiu trebuie să fie aici, gata pregătită. O măsuță.
– O măsuță?
– Da, dar dacă o vezi, nu te atinge de ea.
Își aprinde din nou lanterna și o ia pe o latură a podului: eu merg pe cealaltă, bucuros că pot să alung cu lanterna aceste nenorocite de umbre.

Găsesc măsuța tocmai în fundul podului.
Un gheridon cu trei picioare cu sticlă deasupra și cu două obiecte pe ea.
Izbucnesc în rîs. Uit de umbre și de stafii și rîd din toată inima. Unul dintre obiecte este o cheie, celălalt o mică fiolă pe care e fixată o etichetă.
E masa de sticlă pe care Alice o descoperă în vestibul, o masă pe care ea găsește cheia de la ușa grădinii și sticla care poartă eticheta BEA-MĂ.
Am văzut deseori această masă în ediția ilustrată de John Tenniel la *Alice în Țara minunilor*.
Rîsul îmi încetează brusc cînd aud în spate pasul lui Smith. La urma urmei, această punere în scenă ridicolă o fi pentru el un rit. Mi se pare totuși caraghios, dar tipul îmi place și nu vreau să-i pricinuiesc vreo supărare.
Nici măcar nu-mi zîmbește.
- Da, murmură el, asta e. E unu și un sfert?
- Aproape.
- Perfect.
Ia cheia într-o mînă și fiola în cealaltă.
- Prietenii noștri sînt în întîrziere, dar o să facem noi primul pas. Asta poate să mai aștepte, zice el vîrînd cheia în buzunarul meu. Cît despre astălaltă, am s-o beau... Rugîndu-te să mă ierți fiindcă nu pot să-ți ofer și ție: trebuie mai întîi să fii inițiat...
Pare extrem de stingherit, dar îi fac semn că totul e în regulă.
Acum nu-mi mai este frică de nimic. Tipii s-au făcut, cu asta, complet de rîs. Ce se întîmplă dacă bea din fiolă? A, da, devine atît de mic încît ajunge doar de cîțiva centimetri, după care trebuie să găsească o cutie pe care stă scris MĂNÎNCĂ-MĂ, unde se află o prăjitură ce-l face atît de mare încît...
Ridică fiola și spune:
- În sănătatea lui Lewis Carroll.
Fiind vorba de un toast, îl rog să mă aștepte o clipă, scot repede dopul de la sticla mea de whisky și o ridic la rîndul meu. Nu e nici un motiv să nu particip la acest toast, din moment ce buzele mele de neofit nu profanează sacrul elixir, oricare ar fi el, din fiolă.
Ciocnim, și el seacă fiola după uimitoarea lui metodă. Sînt gata să pun la loc dopul la sticla de whisky cînd îmi dau seama că se întîmplă ceva cu Yehudi Smith.
Lasă să-i scape fiola cu eticheta BEA-MĂ și-și duce mîna la gît. Cred că e mort mai înainte ca ea să se spargă pe podea. Se strîmbă de durere, dar nu suferă mai mult de o secundă. Ochii lui larg deschiși ajung ca de sticlă. Iar cînd atinge podeaua, întreaga clădire vibrează ușor.

10

Timp de cîteva clipe nu fac nimic altceva decît să tremur.
L-am văzut expresia feței și l-am văzut căzînd: sînt absolut sigur că e mort. Cu toate astea, trebuie să m-asigur. Mă aplec și-i vîr o mînă sub haină și sub cămașă, ca să-i simt bătaia inimii. Nu se mai simte nimic.
Asta nu mi-e de-ajuns. Lanterna pe care mi-a dat-o are o lentilă plată și netedă. I-o țin o clipă în dreptul gurii și al nărilor, dar nici cea mai mică suflare n-o aburește.
Micul flacon din care a băut e dintr-o sticlă groasă și nu s-a spart cînd a căzut. Nu-l ating; m-așez în patru labe, ca să-l miros. Miroase a whisky de cea mai bună calitate: nu pot să-mi dau seama de nimic altceva, dar, dacă băutura asta n-a fost botezată cu acid prusic, înseamnă că a conținut o otravă la fel de puternică.

Cînd mă ridic, genunchii îmi tremură. E al doilea om pe care-l văd murind în noaptea asta. Dar moartea lui George nu m-a impresionat atît de tare. Mai întîi, merita să moară, iar în al doilea rînd nu l-am văzut propriu-zis murind. Și apoi, eram cu Smiley. Aș renunța cu cea mai mare bucurie la contul pe care îl am în bancă, trei sute doisprezece dolari, pentru ca să-l am cu mine pe Smiley și în acest moment. Aș vrea să fug cît mai departe, dar sînt împietrit de spaimă. Aș fi mai puțin înspăimîntat dacă aș înțelege ce s-a întîmplat. Nu se poate ca un nebun să mă fi atras sub un pretext atît de ciudat în această casă, numai ca să aibă un martor la sinuciderea lui. De fapt, nu sînt sigur decît de un singur lucru: Smith nu s-a sinucis. Dar cine l-a omorît? Organizația din care face parte? Dar există oare așa ceva? Cine sînt acești oameni? De ce n-au venit?
O idee care îmi trece deodată prin cap mă face să fiu cuprins de fiori. Dar dacă sînt aici? Doar am auzit o mașină venind și plecînd. Din ea puteau să coboare indivizii. Care acum mă așteaptă la parter... sau urcă pe furiș în pod și mă caută...
Mă întorc spre palier. Flacăra luminării tremură și umbrele dansează. Ciulesc urechea, dar nu aud nici cel mai mic zgomot. Totul e cufundat în liniște. Mi-e teamă să fac vreo mișcare, dar mi-e teamă să și rămîn pe loc. Trebuie să plec din casa asta înainte de a deveni complet nebun. Dacă e cineva jos, cu atît mai bine, prefer să cobor și să mă măsor cu el decît să aștept ca să se hotărască să urce în umărirea mea.
Îmi aduc aminte cu amărăciune gestul necugetat pe care l-am făcut dăruindu-i pistolul lui Smiley.
Totuși, la nevoie, sticla de whisky poate să devină o armă. Iau lanterna în mîna stîngă și cîntăresc în dreapta sticla. E mai mult de jumătate plină și e destul de grea ca să servească drept măciucă.
Înaintez spre scară cu pași de lup. Nu știu de ce merg în vîrful picioarelor, dacă nu cumva pentru a nu mă speria și mai mult făcînd zgomot. Cu Smith am vorbit tare iar cînd acesta a căzut s-a cutremurat întreaga clădire. Dacă, într-adevăr, e cineva la parter, știe acum cu siguranță că nu e singur.
Mă uit la mica lumînare care încă mai arde. N-aș vrea s-o ating: aș vrea să pot afirma că n-am atins nimic. Totuși, nu pot lăsa această lumînare aprinsă: dacă o să cadă, casa ia cu siguranță foc.
Recurg la un compromis și suflu în ea fără să o ating.
Lumina lanternei îmi arată că nu e nimeni pe scară iar ușa care dă pe palierul primului etaj este încă închisă. Înainte de a cobori, arunc o ultimă privire în pod. Umbrele își încep dansul îndată ce fasciculul de lumină mătură pereții și pe urmă, nu știu de ce, îl îndrept spre trupul lui Yehudi Smith, întins pe spate cu ochii larg deschiși și cu fața încremenită în acea expresie de durere intensă.
Îmi face rău să-l las singur în întuneric. E prostește ceea ce gîndesc, dar nu pot să suport asta. A fost atît de simpatic! Cine naiba l-a omorît, și de ce, și de ce în felul ăsta ciudat, și cine e el... Mi-a spus doar că e primejdios să vii noaptea aici, iar în ceea ce privește persoana lui nu s-a înșelat.
Frica mă cuprinde din nou. N-am ieșit încă din acest viespar. E cineva sau ceva care mă pîndește pe jos? Scara podului nu-i acoperită cu covor și ultimele trepte scîrție atît de groaznic încît renunț să mai pășesc fără zgomot și-i dau drumul la vale cît mai iute. Ușa de la primul etaj scîrție, dar nimic nu se află după ea. Nici jos. În trecere, îmi îndrept lanterna spre salonul uriaș și inima îmi bate cînd, o secundă, mi se pare că o stafie se repede la mine; nu

e însă decît un joc de lumină pe o masă acoperită cu un cearșaf. Cu un cearșaf care pare să miște. Cobor în goană scările peronului.

Mașina e tot parcată pe alee. De-abia acum observ că e vorba de o mașină de două locuri, ca și a mea. Pașii îmi scîrțiie pe prundiș: mi-e în continuare frică, dar nu am curajul să fug. Mă întreb dacă Smith a lăsat cheile pe bordul mașinii și-mi pare rău că nu l-am căutat prin buzunare. Acum, pentru nimic în lume nu m-aș mai duce în pod. Mai bine merg pe jos.

Portierele nu sînt încuiate. Mă așez la volan și îndrept lanterna spre bord. Da, cheia de contact se află aici. Trîntesc portiera și deodată mă simt mai în siguranță.

Pun cheia în contact, apăs puțin pe accelerație și motorul începe să meargă. Bag în viteza întîi și pe urmă, înainte de a ambreia, revin la punctul mort și las motorul să meargă la ralanti.

Nu-i mașina cu care am venit aici cu Yehudi Smith. Capătul schimbătorului de viteză e din cauciuc compact și n-are nici o legătură cu sfera de onyx pe care am observat-o la cealaltă mașină. Schimbătorul ăsta seamănă cu cel de la mașina mea cu două cauciucuri dezumflate și care se află în garaj.

Aprind lumina din plafon, deși nu mai este nevoie. Știu totul după zgomotul motorului, după desenul tapiseriei și după alte o mie de amănunte.

E propria mea mașină.

Mi se pare atît de fără sens încît uit de frică, uit că voiam să fug cît mai departe de această casă. O, fără îndoială, e o oarecare logică în starea mea de liniște: dacă ar fi vrut cineva să-mi facă de petrecanie, ar fi făcut-o în casă. Nu m-ar fi lăsat să ies și nu m-ar fi lăsat să bag cheia în contact.

Cobor și mă apuc să mă uit la cele două cauciucuri din față, care de dimineață fuseseră dezumflate. Acum sînt umflate bine. Sau cineva le-a reparat, sau același cineva doar le-a dezumflat în ajun și le-a umflat apoi cu pompa pe care o am întotdeauna în portbagaj. A doua alternativă îmi pare mai probabilă: dacă stai și te gîndești, e destul de ciudat ca două cauciucuri aproape noi să plesnească în același timp pe cînd mașina se află în garaj.

Urc din nou la volan și mă întreb dacă nu cumva Yehudi Smith m-a condus aici în propria mea mașină.

Nu. Cu siguranță, nu. N-am prea dat atenție mașinii lui, dar am remarcat trei amănunte care sînt de-ajuns ca să alunge o astfel de presupunere. În afară de capătul schimbătorului de viteză am mai zărit un aparat de radio – iar în mașina mea nu e nici un aparat de radio – și am mai remarcat că motorul făcea un zgomot infernal – în timp ce al meu toarce liniștit.

Dacă nu cumva am înnebunit...

Să fie cealaltă mașină doar în închipuirea mea? Și dacă tot am luat-o pe calea asta, și Yehudi e tot doar o închipuire? Am putut să vin singur la volanul propriei mele mașini și să urc de unul singur în pod?

E groaznic cînd începi să te bănuiești pe tine însuți de nebunie.

E mai bine să nu mă mai gîndesc la toate astea; altfel, dacă nu sînt încă nebun, n-o să fie mult și o să ajung.

Caut liniștea în sticla pe care n-am părăsit-o nici o clipă și apoi o pornesc pe drumul care duce la oraș. Nu conduc prea repede, pe de o parte fiindcă sînt puțin cam beat. Nu mult, fiindcă moartea fantastică, de necrezut, a lui Yehudi m-a dezmeticit.

Nu-mi pot închipui...

Dar în apropierea orașului îndoielile încep să mă cuprindă din nou. Parchez la marginea șoselei și aprind plafoniera. Am cartea de vizită, cheia și lanterna electrică, trei amintiri din aventura mea. O lanternă banală, care nu înseamnă nimic, decît că nu-i a mea. Importantă e cartea de vizită: o descopăr în buzunarul cămășii. Pe ea stă scris numele lui Yehudi Smith. Mă simt puțin mai îmbărbătat atunci cînd o pun la loc în buzunar. Mă uit și la cheie. La cheia care se afla pe măsuța de sticlă, lîngă flaconul pe care scria BEA-MĂ.

E tot în buzunarul unde Smith mi-a strecurat-o. N-am atins-o și nici n-am privit-o de aproape. E o cheie Yale, în timp ce cea din poveste, de care s-a servit Alice ca să pătrundă în grădina minunată, e o cheiță aurită.

Acum realizez că toate accesoriile din pod nu sînt conforme cu povestea. Masa ar fi trebuit să fie numai din sticlă. Cheia n-ar fi trebuit să fie o cheie Yale nichelată, iar flaconul n-ar fi trebuit să conțină otravă. După cum susținea Alice, ar fi trebuit să aibă un gust de prăjitură cu cireșe, de cremă, de ananas, de curcan fript, de zahăr și de pîine cu unt. Smith n-a simțit cu siguranță gustul ăsta.

O pornesc din nou spre oraș. Trebuie să iau o hotărîre; ori mă duc la biroul șerifului, ori telefonez la poliția statului. Cu inima strînsă, mă hotărăsc să merg la șerif. Povestea asta îl privește fără doar și poate, în primul rînd, pe el, dacă nu cumva vrea să ceară ajutorul poliției statului. Și chiar dacă m-aș adresa mai întîi acesteia, sticleții i-ar încredința ancheta tot șerifului. Și cum și-așa mă are ca sarea în ochi, nu pot să-mi agravez situația și să trec peste el anunțînd crima în altă parte.

Parchez mașina în fața palatului de justiție, mai beau o ultimă înghițitură ca să-mi iau curaj ca să-i povestesc lui Kates ce mi s-a întîmplat, trec strada și urc scările palatului. Cu puțină șansă poate că nu dau de Kates ci de adjunctul său Hank Ganzer. Norocul nu ține cu mine. Hank nu-i aici și Kates vorbește la telefon. Mă fulgeră cu privirea cînd intru și-și continuă convorbirea.

– Pentru numele lui Dumnezeu, asta puteam s-o fac și eu, de-aici, din birou! Du-te să-l vezi pe individ! Trezește-l și ia-l la întrebări. Să-și aducă aminte tot ce s-a discutat, altfel... Pe urmă dă-mi un telefon.

Pune receptorul în furcă și se întoarce spre mine. Urlă:

– Nu mai primesc declarații!

Rance Kates urlă întotdeauna. Nu l-am auzit niciodată vorbind încet, nici măcar pe un ton normal. Vocea i se potrivește cu fața lui roșie și în permanență furioasă.

– Am venit să anunț o crimă.

– Ce? zice el deodată interesat. I-ai găsit cumva pe Miles sau pe Bonney?

Timp de o clipă, aceste cuvinte nu-mi spun nimic.

– Pe tip îl cheamă Smith, îi răspund eu. Cadavrul lui se află în podul vechii case Wentworth.

– Ai băut, Stoeger?

– Da, dar nu sînt beat.

Cel puțin așa sper.

– Ce căutai în podul casei Wentworth? Ai fost acolo în noaptea asta?

Din nou îmi pare rău că nu e Hank Ganzer în locul lui Kates. Hank m-ar fi crezut pe cuvînt și ar fi mers imediat să vadă cadavrul.

– Da. De-acolo vin. M-am dus acolo cu Smith. La cererea lui.

– Cine-i acest Smith?

– L-am văzut în seara asta pentru prima oară. A venit la mine acasă

– De ce? Şi de ce v-aţi duc acolo? Într-o casă cu stafii?
Suspin. N-am încotro, trebuie să-i răspund la întrebări. Dar cum să-i povestesc fără ca totul să nu pară o aiureală?
– Ne-am dus acolo tocmai pentru că e o casă cu stafii. Acest Smith se interesa de ştiinţele oculte, de fenomenele parapsihice. Mi-a cerut să-l însoţesc pentru a participa la o experienţă. Şi alţii trebuiau să mai vină, dar nu şi-a făcut apariţia nici unul.
– Ce fel de experienţă?
– Nu ştiu. A murit înainte de a apuca să-mi explice.
– Eraţi numai voi doi?
– Da, dar nu l-am omorît eu. Şi nici nu ştiu cine a făcut-o. A fost otrăvit.
– Cum otrăvit?
Am deodată chef să-i răspund: cu ajutorul unui mic flacon cu o etichetă pe care scria: BEA-MĂ, aşezat pe o masă de sticlă ca în *Alice în Ţara minunilor*, dar am atîta minte ca să-i vorbesc altfel:
– Cu ajutorul unei sticle lăsate special acolo, ca să bea din ea. Încă o dată îţi spun, nu ştiu cine a făcut-o. Dar pari neîncrezător. De ce nu vrei să mergi acolo ca să te convingi singur? La urma urmei e vorba de o crimă!
Mă priveşte fix şi am impresia că începe să mă creadă. Se aude telefonul şi fotoliul pe care stă scîrţîie din nou atunci cînd se întoarce spre aparat. Urlă:
– Aici şeriful Kates!
După care vocea îi răsună mai potolit.
– Nu, doamnă Harrison, nu avem nici o ştire. Hank s-a dus să ancheteze la Neilsville. Nu vă neliniştiţi, nu-i nimic grav.
Închide şi mă priveşte lung:
– Stoeger, dacă-i o farsă o să ai de-a face cu mine. Te fac ţăndări.
Vorbeşte serios şi e şi în stare de aşa ceva. Nu-i prea înalt, are cu puţin mai mult decît mine, însă e al naibii de solid. Poate să facă K.O. indivizi de două ori cît el şi e şi destul de sadic ca să-i facă plăcere de a lăsa lat pe cîte unul pentru un simplu pretext.
– Nu-i nici o glumă, îl asigur eu. Dar ce-i cu Miles Harrison şi cu Ralph Bonney?
– Au dispărut. Au plecat din Neilsville cu salariile pentru uzină pe la ora unsprezece şi treizeci şi ar fi trebuit să ajungă aici la miezul nopţii. E aproape ora două şi nimeni nu ştie unde sînt. Ascultă, dacă n-aş şti că eşti burduşit de băutură şi că nu sînt sigur că e un cadavru în casa aceea, aş anunţa poliţia statului. Eu trebuie să rămîn aici pînă cînd o să aflăm ce-i cu Miles şi cu Bonney.
Din partea mea, nici nu cer altceva. M-aş descurca foarte bine cu poliţia statului. Mi-am dat raportul unde trebuia să-l dau, deci Kates n-are de ce să se plîngă. Tocmai vreau să deschid gura şi să-i spun că i-a venit o ideea bună, cînd telefonul sună din nou.
Kates începe să urle şi apoi să mormăie:
– Casierul zice că trebuiau să se întoarcă? Nu s-a petrecut nimic neobişnuit acolo? Bine, atunci vino înapoi, Hank, şi uită-te cu atenţie la marginile drumului, poate au avut vreun accident sau cine mai ştie ce... Da, pe autostradă... E singurul drum pe care puteau s-o ia. A, pe urmă treci pe la vechea casă Wentworth, dacă tot eşti prin împrejurimi, şi aruncă o privire în pod... Da, în pod! Doc Stoeger e aici beat mort şi susţine că în pod e cineva tocmai bun de pus în pardesiu de scînduri. Dacă nu-i aşa, o să vadă el ce păteşte.

Trînteşte receptorul în furcă şi începe să se uite prin nişte hîrtii, ca să pară ocupat. Caut un scaun şi mă aşez, în timp ce Kates continuă să scotocească prin hîrtii.
Mă gîndesc la Bonney şi la Miles şi le doresc din toată inima să nu fi păţit nimic grav. Cel mai plăcut ar fi dacă s-ar fi oprit undeva să bea ceva, dar asta-i puţin probabil. Şi nici n-ar fi posibil. În tot statul circiumile închid la miezul nopţii. Iar miezul nopţii a trecut de două ore.
Îmi pare rău că nu se poate bea la noi după miezul nopţii. Nu simt nevoia de vreun carburant, dar ar fi mai plăcut să aştept la Smiley.
Deodată Kates se întoarce spre mine:
– Ce ştii despre Bonney şi Miles?
– Nimic.
– Unde erai la miezul nopţii?
Cu Yehudi. Cine e Yehudi? Un bonom care nu-i aici.
– Stăteam la taclale cu Smith, la mine. Am trăncănit pînă aproape de ora unu.
– Mai era cineva cu voi?
Clatin din cap. Dacă stau şi mă gîndesc, după ştiinţa mea, nimeni altul în afară de mine nu l-a văzut pe Yehudi Smith. Dacă nu i se găseşte cadavrul în podul casei Wentworth, mi-ar fi greu să dovedesc că există – sau că a existat – în realitate. O carte de vizită, o cheie şi o lanternă...
– De unde e acest Smith?
– Nu ştiu. Nu mi-a spus.
– Care îi e prenumele?
Caut să cîştig timp.
– Nu mi-l aduc aminte. Dar îi am cartea de vizită. Mi-a dat cartea lui de vizită. Nu ştiu pe unde e. N-are decît să creadă că o am la mine acasă. Nu sînt încă pregătit ca să i-o arăt.
– Dacă nu te cunoaşte, de ce te-a căutat ca să mergeţi într-o casă cu stafii?
– A auzit vorbindu-se despre mine ca mare iubitor al lui Lewis Carrol.
– Al cui?
– Lewis Carrol. Cel care a scris *Alice în Ţara minunilor*.
– *Alice în Ţara minunilor*, mormăie el cu dispreţ. Mă fulgeră cu privire cîteva clipe, după care hotărăşte că îşi pierde timpul cu mine şi începe din nou să cotrobăie prin hîrtii.
Lanterna am lăsat-o în maşină. De altfel, ea nici n-are importanţă. Şi nici cheia. Dar cartea de vizită este singurul meu contact cu adevărul într-un anumit sens. Atîta vreme cît pot să citesc pe ea numele lui Yehudi Smith înseamnă că nu mi-am pierdut minţile.
Yehudi Smith, scris cu caracter de litere nedefinit. Yehudi, omuleţul care nu era acolo unde îl zăreai... Şi deodată ghicesc urmarea. Omuleţul nu va fi găsit în pod.
Hank o să vină şi o să spună supărat: ce-i aiureala asta cu cadavrul din podul casei Wentworth? N-am găsit nimic!
Yehudi. Omuleţul care nu era acolo unde îl zăreai... Am văzut un om pe trotuar, un omuleţ care nu era acolo unde îl zăreai...
Numele lui Yehudi nu e ales la întîmplare. Acum înţeleg măcar o parte din complot.
Ridic ochii de pe cartea de vizită şi-mi pierd şirul gîndurilor. Kates se uită la mine fix. Se uită la mine cu un aer bănuitor.
Nu, cadavrul n-o să fie în pod atunci cînd Hank Ganzer o să urce acolo. Aşa ceva nu poate intra în schema pe care încerc degeaba s-o înţeleg.
– Asta-i cartea de vizită a tipului?

Dau din cap.
- Care îi este numele întreg?
- Yehudi. Yehudi Smith.
Firește, nu-i ăsta numele lui, acum știu precis. Mă ridic și mă îndrept spre biroul lui Kates. Din nefericire pentru demnitatea mea, mă cam clatin. Pun cartea de vizită pe birou și mă așez la loc pe scaun. Se uită la cartea de vizită, pe urmă se uită la mine, pe urmă se uită iarăși la cartea de vizită și ridică din nou ochii spre mine.
- Doc, mă întreabă el cu un glas dulce, așa cum nu i-l-am auzit niciodată, care este numărul tău de cod?

11

Fac ochii mari. Ori el a înnebunit, ori eu sînt nebun; de altfel, cam de multă vreme nu mai am încredere în mintea mea. Care e numele tău de cod? Cum poți să pui o astfel de întrebare cuiva care se află într-o asemenea încurcătură?
În cele din urmă reușesc să vorbesc:
- Ce spui?
- Care ți-e numărul de cod? Cel din registrul de meserii.
Deodată mă lămuresc. La urma urmei, nu-s nebun. Acum înțeleg ce vrea să spună.
Ziarul meu e afiliat la sindicate, adică vreau să spun că am semnat un contract cu Sindicatul Internațional al Tipografilor și pe unicul meu salariat, Pete, îl plătesc după tariful sindical. Într-un orășel cum e Carmel City poți rămîne independent cu ușurință, dar din întîmplare cred în sindicate și am o stimă deosebită pentru cel al tipografilor. Fiind sindicaliști, sîntem datori să punem numărul nostru de cod pe tot ce tipărim. E o mică siglă de formă ovală, atît de mică încît cu greu poți citi cifrele, dacă n-ai cumva ochii unui linx. Cu ajutorul acestui semn se poate ști de unde provine orice hîrtie imprimată. Profanii îl numesc cod.
- Șapte, mormăi eu.
Pune cartea de vizită pe birou, chiar în fața lui.
- Stoeger, tună el, tu ai tipărit nenorocita asta de carte de vizită. Povestea ta nu-i decît o glumă de prost gust...
Dă să se ridice, pe urmă se lasă să cadă pe scaun și se uită la hîrtiile lui. Își înalță ochii spre mine și cred, o clipă, că vrea să mă dea pe ușă afară, dar pînă la urmă se hotărăște să-l aștepte totuși pe Hank.
Foșnește din hîrtii.
Încerc să mă obișnuiesc cu ideea că respectiva carte de vizită a fost tipărită la mine. Nici nu mă ridic ca să verific. Îl cred pe Kates pe cuvînt.
Și asta făcea parte din plan. Trebuia s-o ghicesc mai demult. Nu după caracterul de litere folosit. Orice tipograf poate culege cu garamond. Dar din faptul că flaconul conținea otravă și Yehudi n-o să mai fie acolo atunci cînd Hank o să urce în pod. Totul se leagă și acum înțeleg ce înseamnă. Așa acționează numai un nebun.
Dar cine-i nebunul? Eu sau altul? Începe să-mi fie foarte frică. Mi-a mai fost de cîteva ori în timpul nopții, dar de data asta este, simt, un alt fel de teroare. Mi-e frică de însăși această noapte și de felul cum trece.
Am nevoie să beau un strop, am neapărat nevoie. Mă ridic și mă îndrept spre ușă. Scaunul scîrțîie și vocea lui Kates tună:
- Unde pleci?
- La mașină. Trebuie să iau ceva de acolo. Urc imediat.
- Nu te duci nicăieri!

N-am chef de discuții, dar protestez:
- Sînt cumva arestat? La urma urmei, de ce sînt acuzat?
- Ești martor într-un caz de omor, Stoeger. Dacă, într-adevăr, e un cadavru acolo unde zici că e. Dacă nu e, te pot închide pentru beție la volan. N-ai decît să alegi ce-ți place mai mult.
N-am încotro și aleg. Iau loc din nou pe scaun. Aștept.
Întrebarea lui Kates în legătură cu numărul meu de cod m-a făcut să-mi pierd șirul gîndurilor. Mi le adun și mă întreb cum și de ce cartea de vizită a lui Yehudi Smith a fost tipărită în tipografia mea. Ca să fim drepți, n-a fost prea greu. Cînd plec din redacție închid cu cheia, dar ușa are o broască obișnuită, așa încît oricine poate să intre. Și oricine poate să tipărească o carte de vizită, fără să fie tipograf. Mica presă de mînă care-mi servește la imprimarea cărților de vizită este atît de simplu de mînuit încît și un copil, cu condiția să știe alfabetul, se poate folosi de ea. Ar strica, firește, mai multe cărți de vizită pînă cînd ar obține una bună, dar oricine, după un timp, ar putea foarte bine să imprime o carte de vizită cu numele lui Yehudi Smith și cu sigla și cu numărul meu în colțul de jos.
Dar de ce acel cineva ar face un asemenea lucru? Cu cît mă gîndesc mai mult, cu atît totul are mai puțin înțeles, iar un amănunt pare să fie și mai absurd decît restul. Ar fi fost mult mai ușor să se tipărească această carte de vizită fără semnul sindical, dar cel care a tipărit-o a ținut dinadins să se știe unde a fost tipărită. Fără moartea lui Smith, toată povestea ar părea o farsă monstruoasă. Dar glumele nu se lasă cu morți subite. Chiar și cu morți atît de uluitoare precum cea a lui Yehudi Smith. De ce a trebuit să moară?
Trebuie să fie o cheie...
Asta îmi aduce aminte de cheia pe care o am în buzunar; o iau și încep să mă uit la ea și mă întreb ce-ar putea să deschidă. Trebuie să fie o broască, undeva, pentru această cheie.
Nu-mi pare nici obișnuită, nici ieșită din comun. Cheile Yale sînt anonime. Ar putea să fie a mea? Încerc să-mi aduc aminte de toate cheile pe care le am. Cea de la ușa de intrare e de tip Yale, dar toţuși nu e chiar Yale. În plus...
Scot din buzunar trusa de chei. Cheia de la ușa mea e în stînga și o compar cu cea pe care am adus-o din pod: nici o asemănare. E și mai diferită decît cea din dreapta, care deschide ușa de serviciu. Între ele se află cheia de la garaj și cea de la redacție, ambele de un tip diferit. Nu mă servesc niciodată de cea de la garaj, pentru simplul motiv că nu păstrez nimic prețios în mașina pe care o încui totdeauna. Mi se pare totuși că de obicei am cinci chei în trusă și nu patru, dar nu sînt sigur și nu reușesc să-mi dau seama care ar lipsi, dacă lipsește vreuna.
Nu e vorba de cheia de contact, fiindcă n-o țin în trusă (am oroare de trusele care atîrnă sub bord, așa că păstrez cheia de la mașină în buzunarul vestei).
Kates întoarce capul și vede cum mă uit la cheie.
- Ce-i aia?
- O cheie. Cheia unei enigme. A unei crime.
- Ce-i cu tine, Stoeger? Ești beat sau nebun?
- Nu știu. Ce părere ai?
- Arată-mi puțin cheia aia.
I-o întind.
- Ce se deschide cu ea?
- Nu știu nimic, îi răspund eu, deodată furios.
Se uită la mine lung. Îi susțin privirea. Începe să nu-mi mai pese de nimic.

O mașină se oprește în dreptul Palatului de justiție. Trebuie să fie Hank Ganzer. N-a găsit cadavrul lui Yehudi Smith în podul casei cu stafii. Sînt sigur de asta, fără să știu de ce anume.
Pașii lui Hank se aud pe scară.
Intră și dă cu ochii de mine.
– Salutare, Doc, zice el neglijent, mai înainte de a se întoarce spre Kates. Nici urmă de accident, Rance. Am mers încet, m-am uitat cu atenție la marginile drumului și n-am zărit nimic. Dar ar fi mai bine să mergem amîndoi. Așa am putea vedea mai bine. Nu-i decît două și jumătate. N-o să se facă ziuă decît pe la șase și jumătate și pînă atunci...
– Bine, Hank, mîrîie Kates, dar mai întîi trebuie să-i anunțăm pe tipii de la poliția statului. În cazul în care ar zări mașina lui Bonney prin altă parte. Știm cînd a plecat din Neilsville, dar nu știm dacă a luat-o direct încoace.
– Încotro or fi luat-o?
– De unde naiba să știu?
M-au uitat cu totul. E timpul să intervin.
– Hank, ai trecut pe la casa Wentworth?
Se întoarce spre mine.
– Sigur că da, Doc. Ce-i cu gluma asta?
– Te-ai suit în pod?
– Firește. M-am uitat peste tot, la lumina lanternei. N-am găsit nimic.
Kates îmi spune încetișor:
– Stoeger, șterge-o de-aici. Du-te acasă și vino-ți în fire.
– Bine, sînt beat sau sînt nebun. Dar ascultă-mă, Hank. Nu era o luminare pe balustrada scării care duce la pod, tocmai sus?
Dă din cap încet a negare.
– Nici o masă într-un colț?
– N-am văzut-o, Doc. Eu nu căutam o masă. Dar aș fi zărit o bucată de luminare pe balustradă. Îmi aduc aminte că m-am ținut de ea cînd am coborît.
– Și n-ai văzut un cadavru pe podea?
Hank nu-mi mai răspunde. Se întoarce spre Kates.
– Rance, cred c-ar fi bine să-l conduc pe Doc la el, cît timp dai telefonul ăla. Unde ți-e mașina, Doc?
– Vizavi.
– O lăsăm acolo. Am să te duc cu a mea.
Se uită întrebător la Kates, care e de acord. Acesta din urmă mă privește batjocoritor. În ochii lui sînt un asemenea nimic încît își poate permite să fie generos.
– Haide, Doc, îmi zice Hank Ganzer.
Mă scol în picioare. N-am nici un chef să plec. Dacă mă duc acasă, asasinul lui Yehudi Smith are la dispoziție tot restul nopții ca să pună la adăpost... ce să pună la adăpost? Și, la urma urmei, ce mă privesc pe mine toate astea? Și cine naiba mai e și acest Yehudi Smith?
– Ascultă, Kates...
Nu mă lasă să vorbesc. I se adresează lui Hank, care a ajuns în prag:
– Luați-o din loc, Hank! Vezi dacă mașina îi e bine parcată sau a lăsat-o în mijlocul drumului. Mai am să-i spun două vorbe și ți-l trimit. O să poată coborî și singur.
Speră, probabil, să-mi rup gîtul pe scări.
– Bine, Rance.
Hank o ia din loc și zgomotul pașilor lui se aude tot mai înăbușit.
Kates își ridică ochii spre mine. Sînt în picioare în fața biroului său și încerc să n-am aerul unui elev prins în flagrant delict și chemat la director.
Îl disprețuiesc pe Kates, iar el mă urăște. Îl disprețuiesc așa cum disprețuiești un funcționar despre care știi că e necinstit și prost. El mă urăște, fără îndoială, fiindcă îi e frică de mine ca reprezentant al presei.
Dar în privirea pe care mi-o aruncă văd altceva. O rea-voință pură, o ură persoană. Niciodată n-a nutrit față de mine cineva un asemenea sentiment și asta mă scoate din minți. Iar la vîrsta mea trebuie cam mult ca să fiu scos din minți.
Acum se uită la mine cu indiferență, glasul îi e impersonal și nici măcar nu mai urlă:
– Stoeger, știi ce pot să-ți fac?
Ar fi zadarnic să-i răspund. Da, o știu foarte bine. Pot petrece o noapte la închisoare pentru că am condus sub influența alcoolului. Iar asta n-ar fi decît începutul. Dacă dimineața mi-aș menține declarațiile mele absurde, l-ar chema pe doctorul Buchan pentru un examen psihiatric complet.
– N-am să fac nimic împotriva ta, reia el. Dar de-acum vreau să mă lași în pace. Ai înțeles?
Nu-i răspund nimic. Dacă își închipuie că toți cei care nu zic nimic sînt de acord cu el, asta-i dreptul lui. Se pare că așa ceva gîndește.
– Șterge-o, tună el.
Am scăpat destul de ieftin. În afară de privirea aceea pe care mi-a aruncat-o.
Cobor și ies în întunericul nopții.
Mașina lui Hank Ganzer e parcată în fața intrării, dar el a trecut strada și acum îl văd cum coboară din a mea. Trec și eu strada.
– Erai cam departe de trotuar, Doc, îmi zice el. Am parcat-o mai bine. Iată cheia.
O vîr în buzunar, apoi deschid portiera pe care a trîntit-o, ca să iau sticla de whisky de pe banchetă. Nu-i bine s-o las aici, dacă trebuie să-mi părăsesc mașina.
Ies din mașină și o înconjor, ca să mă uit la cauciucurile din spate. Încă nu-mi vine să-mi cred ochilor: dimineața, roțile erau pe geantă. Hank vine lîngă mine:
– Ce se întîmplă, Doc? Cauciucurile mi se par bine umflate.
Dă un picior în cel din stînga, pe urmă în cel din dreapta. După care vine lîngă mine și deodată se oprește:
– Ascultă, Doc, ți s-a vărsat ceva în portbagaj. Ai vreun borcan de vopsea sau așa ceva?
Clatin din cap și mă apropii să văd despre ce vorbește. S-ar zice că, într-adevăr, ceva curge din portbagaj. Ceva dens și negricios.
Hank încearcă să ridice capacul.
– Nu-i închis cu cheia, îi spun. Nu-l închid niciodată. N-am mai nimic acolo.
Îl văd cum încearcă din nou.
– Și totuși, e încuiat. Unde-i cheia?
O altă piesă din jocul de puzzle își găsește deodată locul. Acum știu care este cea de-a cincea cheie din trusa mea – și care nu mai era. Nu încui portbagajul decît atunci cînd plec în concediu și pun în el valizele. Dar cheia rămîne în trusa mea. O cheie Yale pe care n-o aveam atunci cînd m-am uitat mai înainte în trusă.
– E la Kates, îi răspund.
Așa e și firesc. O cheie Yale e anonimă, dar cartea de vizită a lui Yehudi Smith a fost tipărită la mine. Deci și cheia trebuie să fie a mea.
– Ce zici? mă întreabă Hank.
– Cheia e la Kates, repet.
Hank se uită la mine în chip ciudat.
– Așteaptă-mă o clipă, Doc, îmi zice el și se îndreaptă spre propria lui mașină.
Întoarce capul o dată sau de două ori, ca și cum ar vrea să se asigure că nu sar la volanul mașinii și o iau la sănătoasa. Ia o lanternă din mașină și vine

spre mine. Pe urmă se apleacă și se uită mai de aproape la ceea ce curge din portbagaj.
Mă dau și eu mai aproape. Hank se ridică deodată, ca și cum i-ar fi frică să mă simtă în spatele lui. N-am nevoie să m-aplec. Știu ce sînt acele urme și ce crede Hank.
- Vorbesc serios, Doc, unde-i cheia?
- Dar ți-am spus adevărul! I-am dat-o lui Rance Kates. La început nu știam ce se poate deschide cu ea. Acum știu. Și știu și ce poate fi în portbagajul meu.
Mă privește cu un aer șovăitor, apoi trece strada, fără să înceteze să mă țină sub observație. Își face mîinile pîlnie și strigă:
- Rance! Hei, Rance!
Se întoarce repede spre mine, ca să vadă dacă nu cumva îl atac sau dacă nu cumva vreau s-o șterg profitînd de neatenția lui.
O fereastră se deschide și Kates apare în cadrul ei.
- Doamne Dumnezeule, Hank, dacă ai ceva să-mi spui, urcă la birou! Nu-i nevoie să trezești tot tîrgul!
- Doc ți-a dat o cheie?
- Da, dar de ce? Ce poveste de adormit copiii a mai inventat?
- Adu repede cheia, Rance. Repede.
Hank se întoarce, face un pas spre mine și pe urmă rămîne nemișcat, dar continuă să mă țină sub supraveghere. Fereastra se închide.
Mă duc în spatele mașinii și aprind un chibrit, ca să mă uit mai de aproape la pete. Hank se apropie cu prudență:
- Unde te duci, Doc?
Ajung lîngă trotuar.

- Nicăieri, îi răspund și mă așez pe bordură. Ca să-mi fie așteptarea mai ușoară.

12

Ușa clădirii se deschide și se închide la loc. Kates trece strada. Se uită la mine în timp ce-l întreabă pe Hank:
- Ce s-a întîmplat?
- Nu știu, Rance. S-ar zice că din portbagajul mașinii lui Doc picură sînge. Portbagajul e închis. După spusele lui Doc, cheia ar fi la tine. N-am vrut să-l las singur ca să urc la birou. De aceea te-am chemat.
Kates dă din cap. E întors spre mine și Hank nu-i poate vedea chipul. Dar eu i-l văd. Strălucește de fericire. Mîna îi dispare în buzunarul hainei și țîșnește înarmată cu un pistol.
- L-ai căutat în buzunare, Hank?
- Nu.
- Ce mai aștepți?
Hank îl ocolește pe Kates, iar eu mă ridic cu brațele date în lături, ca să-i ușurez munca. În mînă încă mai am sticla de whisky.
- Nu-i înarmat.
Kates scoate dintr-un buzunar cheia pe care i-am dat-o și i-o aruncă lui Hank.
- Deschide portbagajul.
Cheia intră în încuietoare. Se învîrte. Hank ridică apoi capacul.
Îi aud exclamația înăbușită și mă întorc să văd. Două cadavre. Din locul unde mă aflu nu pot să spun ale cui sînt.
- E Miles Harrison, Rance, murmură Hank. Și mai e și Ralph Bonney. Amîndoi sînt morți.
- Cum i-a omorît?
- Le-a dat cu ceva în cap. Cu un obiect contondent. Mai multe lovituri. E sînge din belșug.
- Arma e acolo?
- Așa s-ar zice. E vorba de un pistol de tip vechi, cu sînge pe mîner. Un Iver-Johnson nichelat... mai curînd ruginit. Calibrul 38, cred.
- Sînt și banii?
- E o servietă sub Miles. Vrei să-l ridic, Rance?
Hank se îndreaptă de spate și se întoarce. E nemaipomenit de palid. Kates se gîndește o clipă.
- Mai bine nu. Ar fi bine să facem mai întîi o fotografie. Ascultă, Hank, urcă în birou și adu aparatul și blitzul. Și telefonează-i și doctorului Heil să vină imediat. Mda... Ești sigur că sînt morți amîndoi?
- Ba bine că nu! Vrei să-l chem și pe Dorberg?
Dorberg este patronul întreprinderii pe pompe funebre și lucrează deseori cu șeriful; fiindu-i cumnat lui Kates, are și el parte de o bucățică grasă.
- Bineînțeles; spune-i să aducă și camionul. Dar să nu se grăbească. Mai întîi trebuie să-i vadă procurorul. Și trebuie să facem urgent fotografiile.
Hank se îndreaptă spre clădire, dar se întoarce:
- la zi, Rance, n-ar fi bine să anunțăm și pe nevasta lui Miles, și uzina Bonney?
Mă așez din nou pe marginea trotuarului. Am nevoie mai mult ca niciodată să beau un strop. Dar nu se cade într-o astfel de împrejurare. Nevasta lui Miles și uzina Bonney. O diferență ca de la cer la pămînt. Dar asta e, divorțul lui Bonney a fost pronunțat ieri, omul nu are copii și nici o rudă după știința mea, în orice caz nu în Carmel City. De altfel, nici eu. Dacă aș fi asasinat, pe cine ar anunța? Redacția, probabil, sau poate pe Carl Trenholm, fiindcă toată lumea știe că este cel mai bun prieten al meu. Pe legea mea, dacă stau și mă gîndesc bine, n-am greșit că nu m-am însurat. Îmi aduc aminte de divorțul lui Bonney și de tot ce mi-a spus Smiley. Și încerc să

mă gîndesc la ce-o să simtă nevasta lui Harrison atunci cînd o să afle vestea. Iar eu... Nu-mi prea dau seama dacă e bine sau rău că n-o să poarte nimeni doliu după mine atunci cînd o să mor.
Cu toate astea, mă simt foarte singur. Acum cel puțin or să mă aresteze, așa că pot să-l iau pe Carl ca avocat. Sînt într-o mare încurcătură, dar Carl o să mă creadă și n-o să mă socotească nebun.
Kates rupe tăcerea.
- N-o anunța încă, îi răspunde el lui Hank. Mai ales pe Milly. O să se repeadă aici și o să vadă cadavrele mai înainte ca Dorberg să le ia. Iar cînd vom suna la uzină trebuie să știm cu siguranță unde sînt banii pentru plata schimbului de noapte. Stoeger i-a ascuns, poate, în altă parte și, în cazul ăsta, n-o să-i putem recupera în noaptea asta.
- În ceea ce-o privește pe Milly ai dreptate, șerifule. Nu mi-ar plăcea să-l vadă pe Miles în halul ăsta. Bine, îi chem pe Heil și Dorberg și pe urmă mă întorc cu aparatul de fotografiat.
- Destulă vorbă! Șterge-o!
Hank dispare în clădire.
Știu că îmi răcesc gura de pomană, dar trebuie să protestez:
- Ascultă-mă, Kates! Nu i-am omorît eu!
- Nenorocitule, mormăie Kates. Miles era un băiat de treabă.
- Era. Dar nu eu l-am omorît.
Îmi pare rău că Miles n-a vrut să bea un păhărel cu mine, la începutul serii; îmi pare rău, că n-am putut să ghicesc nimic din ceea ce o să i se întîmple. Aș fi insistat, l-aș fi convins... Dar e o idioțenie, bineînțeles, fiindcă nimeni nu poate să știe dinainte ce-o să se petreacă. Așa, s-ar putea împiedica orice nenorocire.
În această noapte, cineva a transformat în coșmar cele mai încîntătoare pagini din opera lui Lewis Carrol. BEA-MĂ și o moarte subită, îngrozitoare. Această cheie... ar fi trebuit să deschidă o portiță care să dea într-o grădină minunată. Ceea ce a deschis... nici nu îndrăznesc să privesc.
- Ridică-te, Stoeger! se răstește Kates.
Nu mă mișc. De ce să mă supun, îmi zic, ce rău li s-ar mai putea face lui Miles și lui Bonney dacă aș bea un strop?
Încep să desfac dopul sticlei.
- În picioare, Stoeger! Altfel te împușc pe loc! Vorbește serios! Mă scol în picioare. Figura îi rămîne în umbră, însă îmi aduc aminte de privirea plină de ură pe care mi-o aruncase în biroul lui. Are să mă împuște. N-am nici o îndoială.
Nu riscă absolut nimic. Dacă încerc să fug, poate pretinde că a tras fiindcă am vrut să-i scap. În acest caz, o să mă împuște în spate. Dacă mă împușcă în piept, poate susține că m-am repezit asupra lui. Sînt doar un nebun furios, care i-a omorît pe Miles și pe Bonney!
De aceea l-a expediat pe Hank, punîndu-l să dea telefoane care-l vor ține ocupat cîteva minute.
- Kates, nu vorbești serios! Nu poți să ucizi cu atîta sînge rece un om!
- Pe un om care mi-a omorît pe unul dintre ajutoare, pot. Fiindcă, dacă nu te împușc, s-ar putea să nu pățești nimic. Medicii or să spună că ești nebun și o să scapi de pedeapsă. E mai bine să închei eu însumi socotelile.
Ce să fac? Să strig? N-ar folosi la nimic. Toată lumea doarme acum, e trecut de ora trei. Hank e la telefonul din biroul aflat tocmai în fund – n-are cînd să se repeadă la fereastră, auzindu-mi țipătul.
Iar Kates poate pretinde că am țipat atunci cînd m-am repezit la el.
Se apropie de mine: dacă are de gînd să-mi tragă un glonte în piept, trebuie să aibă grijă s-o facă de-aproape, ca să rămînă pe haina mea urme de pulbere, care să arate c-a trebuit să se apere atunci cînd m-am repezit la el. Țeava pistolului e îndreptată spre inima mea, la nici treizeci de centimetri. Aș avea șansă să mai trăiesc cîteva secunde dacă m-aș întoarce brusc și aș lua-o la sănătoasa; atunci ar fi nevoit să aștepte pînă m-aș îndepărta cîțiva pași.
Chipul îi e tot în întuneric, dar îmi dau seama că rîde. Nu-i văd nici ochii și nici restul figurii, doar dinții strălucitori. Un zîmbet larg, precum cel al pisicii din Cheshire, în *Alice*. Dar, spre deosebire de pisica din Cheshire, personajul n-o să dispară.
Eu, în schimb, da. Dacă nu se întîmplă ceva neașteptat. Dacă nu apare un martor întîmplător, un trecător pe trotuarul de vizavi. Kates n-ar mai avea curajul să mă împuște cu sînge rece în fața unui martor. Carl Trenholm, Al Grainger, nu contează cine.
Privesc pe deasupra umărului lui Kates și strig:
- Hei! Salutare!
Kates se întoarce.
Ridic sticla de whisky; sau, mai curînd, mîna mea o ridică; și o coboară cu putere. (Nici nu mai știam că sticla e asupra mea?!) Îl ating pe Kates în tîmplă și numai marginea pălăriei îi salvează viața.
Kates și pistolul lui cad pe drum. Scap sticla, care se sparge pe pavaj. Pavajul e mai tare decît țigva lui Kates.
Nu-mi bat capul să aflu dacă mai trăiește sau nu. O iau iute la picior.
Pe jos, bineînțeles. Deși mai am încă la mine cheia de contact, n-am deloc chef să mă trambalez cu două cadavre în portbagaj.
Alerg drept înainte și îmi pierd suflul mai înainte de a-mi da seama că nu știu unde mă grăbesc așa. Îmi domolesc goana și ies de pe Oak Street în prima străduță pe care o văd. Mă lovesc de un coș de gunoi, mă prăbușesc la pămînt și încerc să-mi trag suflul și să mă gîndesc la ce trebuie să fac. Dar nu pot să rămîn aici, fiindcă un cîine începe să latre.
Sînt în spatele Palatului de justiție.
Desigur, vreau să aflu cine i-a ucis pe Miles Harrison și pe Ralph Bonney și le-a băgat cadavrele în mașina mea. Dar este un lucru și mai urgent pe care trebuie să-l aflu. L-am omorît pe Kates sau doar l-am rănit? În acest caz, o să intru într-o groaznică încurcătură, fiindcă n-o să mă creadă nimeni c-am fost în legitimă apărare. Cuvîntul lui contra cuvîntul meu, dacă e numai rănit. Dar dacă l-am omorît... Iar cuvîntul meu nu valorează nimic atîta vreme cît nu pot să explic ce caută cele două cadavre în mașina mea.
Prima fereastră pe care încerc s-o deschid nu rezistă cînd o împing. Îmi dau cu presupusul că pe-aici nu se prea omoară lumea să închidă totul; și mai e și biroul șerifului, la etaj, unde se află întotdeauna cineva de serviciu.
Ridic încet panoul de jos al ferestrei-ghilotină care nu scîrțîie aproape deloc. Odată intrat, o închid la loc cu precauție, ca să nu mă trădeze dacă o vede cineva deschisă.
Caut pe bîjbîite un scaun și mă așez pe el, ca să fac o scurtă recapitulare. Pentru moment, nu risc mare lucru. Încăperea în care mă aflu e o anticameră, alături de sala de audiențe. Nimănui n-o să-i treacă prin cap să mă caute aici, dacă nu fac nici un zgomot.
Aud pași în fața clădirii. Dacă oamenii zic ceva, sînt prea departe de ei ca să aud ce-și spun.
Nu știu cît timp rămîn așa pe scaun, dar nu mai

mult de cîteva minute din moment ce nu mi-am tras încă suflul. Îmi zic că ar fi mai bine să nu rămîn aici. Trebuie să aflu ce i s-a întîmplat lui Kates. Dacă l-am omorît – sau dacă a fost transportat la spital – cel mai bun lucru ar fi să mă predau. Dacă n-are nimic și continuă să dea ordine, cel mai bine ar fi să rămîn ascuns. Dacă mai înainte de-abia așteptă să mă omoare, cu atît mai mare îi e cheful acum, indiferent cine l-ar vedea.

Îmi scot pantofii înainte de a mă ridica de pe scaun. Pun cîte unul în fiecare buzunar al hainei și străbat în vîrful picioarelor sala de audiențe, spre scara din spate. Am venit de atîtea ori în această clădire încît o cunosc aproape la fel de bine ca pe propria mea casă sau redacție. De aceea nu mă împiedic de nimic și nici nu răstorn nimic.

Urc pe scara întunecată ținîndu-mă de balustradă și mergînd pe margine, acolo unde treptele scîrțîie mai puțin.

Cu pași de lup pășesc de-a lungul unui coridor și ajung la ușa biroului de cadastru, alături de cel al șerifului. Nu-i încuiat.

Deschid ușa fără zgomot și intru. Curentul e gata s-o trintească, dar o prind la timp și o închid încetișor. Mi-ar place s-o închid cu cheia, dar mi-e teamă să nu fiu auzit.

Voci răzbat pînă la mine, dar deslușesc destul de greu ce-și spun. Lipesc urechea de ușa care dă spre biroul șerifului. De data aceasta aud mai bine.

– Nu înțeleg, Rance, spune Hank Ganzer. Un bătrînel de treabă ca Doc! Două crime și...

– Pe naiba, de treabă! mugește Kates. O fi fost cînd era întreg la minte. Acum e complet într-o dungă. Au! Mai ușurel, pentru numele lui Dumnezeu!

Doctorul Heil vorbește încet. Pare să insiste ca Rance Kates să meargă la spital pentru un examen mai amănunțit.

– Lăsați-mă în pace! strigă scos din minți Kates. Pînă cînd nu pun mîna pe Stoeger, nu merg nicăieri. Ce-i cu cadavrele alea?

– M-am uitat la ele în grabă, răspunde Heil. Capetele au fost zdrobite cu pistolul ruginit de pe biroul tău. E cu siguranță arma crimei.

– Sînt tot în stradă?

– Nu, răspunde Hank. Le-a luat Dorberg.

– Doc...

Pînă să-mi dau seama că se adresează doctorului Heil, vocea lui Kates mă face să tresar.

– Ai terminat cu nenorocitul ăsta de pansament? Trebuie să-mi continui ancheta. Hank, cîți băieți ai putut să strîngi?

– Trei. Am vorbit cu Watkins, Ehlers și Bill Dean. Vin peste cîteva minute. Vom fi deci cinci.

– Gata, Rance, asta-i tot, zice doctorul Heil. Te sfătuiesc încă o dată să-ți faci o radiografie la spital. Cît mai repede posibil.

– Bine, bine. După ce pun mîna pe Stoeger. N-are cum să părăsească orașul. Drumurile sînt supraveghate, du-te la Dorberg și ocupă-te puțin de Miles și Bonney.

Glasul lui Heil se aude atît de încet încît nu pricep nimic din ce spune. Se aud pași pe coridor. Alții, pe scară.

– Salutare, Bill, salutare, Walt! Ehlers nu-i cu voi?

– Nu. Dar trebuie să vină.

E vocea lui Bill Dean.

– Nu-i nimic, de altfel o să-l lăsăm să stea de pază aici. Sînteți înarmați amîndoi? Perfect. Ascultați. O să patrulați împreună, iar Hank o să vină cu mine. Nu vă ocupați de drumuri, e treaba celor de la circulație. Nu-i nici un tren pînă mîine dimineață. E destul să căutăm cu atenție în tot orașul.

– Ne împărțim cartierele?

– Nu. Walt și Bill, voi o să patrulați pe toate străzile și străduțele. Hank și cu mine o să mergem în locurile unde s-ar fi putut ascunde. Acasă la el, la redacție, peste tot. S-ar fi putut ascunde într-o casă părăsită, de pildă. Dacă vreunul dintre voi are vreo altă idee, s-o auzim.

– E bun prieten cu Carl Trenholm, spune Bill. S-ar putea să se fi dus la el.

– Bună idee, Bill. Voi ce ziceți?

– Mi-a părut cam beat, zice Hank. Și și-a spart sticla. O mai fi avînd chef să bea un strop și o să vrea să intre în vreo cîrciumă. La Smiley, de pildă, fiindcă de obicei acolo se duce.

– De acord, Hank, o să-l căutăm și acolo... Aha, ăsta trebuie să fie Dick.

Ehlers intră în birou. Hank reia:

– Cîteodată, criminalii apar pe propriile lor urme. Poate că Doc s-a întors aici și a intrat prin spate, gîndindu-se că locul cel mai sigur este chiar sub nasul nostru. Aici, în clădire.

– Ai auzit, Dick, mîrîie Kates. O să rămîi la birou, ca să fii de legătură între cele două patrule. Înainte de a te instala, cotrobăiește prin toată clădirea.

– Bine, Rance.

– Altceva. E primejdios. Și acum trebuie să fie și înarmat. Nu riscați! În clipa în care îl zăriți, trageți în el!

– În Doc Stoeger?

Vocea exprimă uluială. Nu reușesc să-mi dau seama a cui e.

– În Doc Stoeger, repetă Kates. Vă pare, poate, un omuleț simpatic și inofensiv, dar tocmai astfel de oameni își ascund adevăratele intenții și ajung asasini. A omorît doi oameni în noaptea asta și a încercat să mă omoare și pe mine. Nu uitați cine e una dintre victime! Miles!

Bill Dean se opune:

– Nu înțeleg. Un tip ca Doc... Nu-i pe drojdie. Are un ziar care-i aduce bani și nu-i un bandit. De ce să omoare dintr-o dată doi oameni, pentru o mie sau două mii de dolari?

Kates înjură.

– E nebun! Și-a pierdut mințile. Tot ce face, nu face pentru bani! Chiar dacă i-a luat! l-am găsit în servieta de sub Miles. Ascultați, e pentru ultima oară cînd vă mai spun! Individul ăsta e un nebun furios, și un ucigaș, și veți face foarte bine dacă veți trage în el decum îl zăriți. A venit la mine și mi-a trîntit o poveste de adormit copiii despre un tip care ar fi căzut mort într-un pod al casei Wentworth, un oarecare Yehudi Smith. Avea o carte de vizită a tipului, care însă era imprimată de el însuși, în propria lui tipografie. Mi-a mai dat și o cheie, zicîndu-mi că ea deschide o poartă care dă într-o grădină fermecată. De fapt, era cheia de la portbagajul mașinii lui. Acolo se aflau cadavrele lui Miles și Bonney și banii pentru plata salariilor. Și și-a parcat mașina chiar aici în față. Apare, așa, nevinovat ca o floare din grădina aia a lui și îmi dă cheia. Și pe urmă vrea să mă ia cu el într-o casă cu stafii.

– A controlat cineva pe acolo? întreabă Dean.

– Bineînțeles, răspunde Hank. Cînd m-am întors de la Neilsville, am trecut pe-acolo și m-am uitat peste tot. Nimic. Rance are dreptate, e nebun de legat. L-am auzit ce povestea. Iar dacă nu-l crezi primejdios, n-ai decît să te uiți la Rance. Îmi pare rău, fiindcă țineam la Doc. Dar n-am ce face, sînt de acord cu Kates, trebuie să-l doborîm pe Doc fără să mai stăm la taclale cu el.

Un altul zice:

– Dacă l-a ucis pe Miles...

– Dacă e nebun în asemenea hal (e Dick Ehlers cel care vorbește) i s-ar face un serviciu, după părerea mea, doborîndu-l... Dacă eu mi-aș pierde mințile, mi-ar place mai curînd să mi se curme zilele decît să le petrec în cămașă de forță. Dar ce l-a putut face să înnebunească deodată?
– Alcoolul. I s-a ramolit creierul dintr-o dată.
– Dar Doc nu bea atît de mult. Desigur, din cînd în cînd o cam făcea lată, dar nu era un alcoolic. Și era așa de drăguț cu toată lumea...
Se aude cum cineva dă un pumn în birou. Cu siguranță, e Kates.
– N-aveți de gînd să terminați cu vorbăria? Haideți să-l căutăm! Și vă ordon încă o dată: cum îl vedeți, trageți! Mi-ajunge că mi-am pierdut un ajutor în noaptea asta. Haideți!
Se aud pași. Apoi vocea lui Kates răzbate pînă la mine din nou:
– Nu uita să scotocești prin clădire. Din pivniță pînă în pod.
– Bine, Rance.
Se aud pași grei pe scară. Și alți pași pe palier, pe coridor, care se îndreaptă spre biroul de cadastru. Spre mine...

13

Dar nimeni nu intră în încăperea unde sînt. Pașii se îndepărtează și acum răsună pe treptele scării din spate. Răsuflu ușurat.
Întredeschid ușa și pășesc pe coridor din clipa în care omul se află pe ultimele trepte ale scării. Îl aud pe Ehlers cum merge de colo-colo. Mai întîi caută la parter. Asta-i rău. Nu pot să risc să cobor pe una din scări cît timp e acolo. Sînt sechestrat la primul etaj.
Aud cum pornesc mașinile de patrulare. Cel puțin ușa de la intrare e acum nepăzită; aș putea încerca să ies pe-acolo în cazul în care Ehlers urcă pe scara din spate.
Rămîn în mijlocul coridorului, la jumătatea distanței dintre cele două scări: îl aud pe Ehlers cum umblă mai departe la parter, dar mi-e greu să spun cu exactitate unde e.
Tremur ca o frunză și gîndurile îmi sînt încurcate. O picătură de alcool m-ar înzdrăveni și mi-ar da curaj. Kates o fi avînd, poate, vreo fiolă prin sertarele lui. În situația în care sînt ar merita să-mi încerc norocul. Ciulesc urechea la zgomotele care vin de jos și îmi dau cu presupusul că Ehlers, probabil, e în fundul clădirii. Îmi iau inima în dinți și intru fără zgomot în biroul lui Kates.
Deschid ușurel sertarele biroului. Este într-adevăr o sticlă, dar goală.
Îl blestem în gînd pe șerif. Nu numai că a vrut să mă omoare, dar a și golit sticla asta fără să-mi lase un singur strop. Iar whiskyul era și de bună calitate, pe deasupra.
Pe sugativă se află un pistol. Îi arunc o privire și mă întreb dacă n-ar trebui să-l iau. Timp de o secundă nici nu văd petele de rugină, pe urmă îmi aduc aminte de descrierea pe care Hank a făcut-o armei care a servit drept măciucă pentru a-i trimite pe lumea cealaltă pe Miles și pe Bonney. Da, e într-adevăr un Iver Johnson nichelat și ruginit. Arma crimei, prin urmare.
Întind mîna și apoi o retrag fulgerător. Ca și cum n-aș fi destul de vîrît în belea! Mai trebuie să-mi las și amprentele pe pistol! Dar dacă amprentele mele sînt deja acolo? Nu m-ar mira deloc. Ar fi conform planului.
Într-o clipă îmi vine să sar pînă-n tavan. Telefonul începe să sune.
După primul țîrîit aud pașii lui Ehlers pe scară. Dar de-aici nu-mi pot da seama pe care dintre scări urcă. De altfel, nu mi-ar servi la nimic să știu, fiindcă nu mai am timp să fug.
Caut un loc unde să m-ascund și zăresc un dulap cu ușa întredeschisă. Înșfac pistolul și mă vîr acolo. Închid ușa după mine și rămîn în picioare, ținîndu-mi respirația, în timp ce Ehlers ajunge în încăpere și ridică receptorul.
– Biroul șerifului... A, tu ești, Rance? De unde suni? De la *Clarion?* Nu-i nici la Smiley? Nu, nimeni n-a sunat... Da, aproape că am terminat. Am căutat la subsol și la parter. Mai am primul etaj.
Îi trag în gînd o înjurătură. A fost deci în pivniță și aș fi putut s-o șterg. Dar în clădire e atîta liniște încît pașii lui Ehlers mi s-au părut a veni de la parter, atît de aproape se auzeau.
– N-ai nici o grijă, Rance, o să fiu atent. Într-o mînă cu pistolul și în cealaltă cu lanterna!
Am și eu un pistol în mînă și deodată înțeleg cît de prost am fost cînd l-am luat de pe birou. Dacă își dă seama că nu mai e acolo...
Am totuși noroc.
– Bine, Rance, mai zice și, după ce pune receptorul în furcă, iese.
Îl aud cum se îndepărtează pe coridor și cum deschide uși. Trebuie s-o iau repede la sănătoasa pe scara cea mare, în timp ce el e în fundul coridorului. Ies pe palier și cobor fără zgomot. Odată ajuns pe Oak Street îmi zic că nu trebuie să rămîn aici, fiindcă oricînd poate să treacă una din cele două mașini care mă caută. Carmel City nu-i prea mare. Rugîndu-mă ca Ehlers să nu se uite pe vreo fereastră, alerg pînă la colț și o iau pe străduța din spatele Palatului de justiție. În clipa în care mă simt mai în siguranță mă așez pe bordura trotuarului, ca să-mi pun pantofii și să vîr pistolul în buzunar. N-am avut intenția să-l iau, dar acum nu mai pot să-l arunc la întîmplare.
Dick Ehlers o să aibă, fără îndoială, necazuri. Cînd Kates o să caute pistolul și o să vadă că nu mai e, o să înțeleagă imediat cine l-a luat. O să știe că am fost în propriul lui birou, în timp ce ajutorul mă căuta în altă parte.
N-am nevoie să mă-ntreb ce-aș vrea să fac în continuare. O înghițitură cît de mică de alcool n-ar strica deloc.
Kates a trecut pe la Smiley și s-a convins că nu sînt acolo.
O iau deci spre bar.
E ciudat, dar începe să nu-mi mai fie frică. Frica are și ea limite, după care în glandele ce produc adrenalina se petrece ceva. Nu-mi mai aduc aminte dacă glandele astea provoacă sentimentul de frică sau se pun în acțiune ca să te scape de ea; în orice caz, e sigur, ale mele au funcționat din plin în noaptea asta. Am fost atît de înspăimîntat de cîteva ore încoace, încît m-am săturat. S-or fi săturat și glandele mele. Culmea e că mă simt ca un viteaz.
Merg mai departe spre barul lui Smiley. Cîinele care m-a lătrat m-a simțit din nou. N-am timp să-i răspund. Mărșăluiesc cu pas vioi.
Mai am de trecut strada. Arunc repede o privire în dreapta și în stînga, dar numai de formă. Nu-mi mai pasă dacă vreuna din mașinile care mă caută dă colțul deodată și, la lumina farurilor, sînt împroșcat de gloanțe. Nu-mi mai pasă de nimic. Cînd ajungi la capătul răbdării, ori calci pe bec definitiv, ori norocul începe să fie de partea ta.
Norocul începe, într-adevăr, să-mi surîdă: fereastra de la încăperea din spate a lui Smiley e deschisă. De data aceasta nu-mi mai scot pantofii. Smiley doarme singur la primul etaj și are un somn atît de

adînc încît nu l-ar putea trezi nici măcar un obuz care ar exploda în camera alăturată. Și adoarme atît de repede încît, chiar dacă Hank și Kates l-au trezit cînd au trecut pe-aici, acum, cu siguranță, trage la aghioase fără nici o grijă.
Într-adevăr... Da, de sus se aude ca un tunet îndepărtat... Smiley sforăie.
Străbat pe bîjbîite încăperea din spate și împing ușa barului. Un bec este aprins toată noaptea și draperiile de la geamuri nu sînt trase, dar Kates a trecut deja pe-aici; și sînt puține șanse ca vreun trecător întîrziat să-și facă apariția și să arunce vreo privire înăuntru.
Iau de pe etajeră o sticlă din cel mai bun whisky pe care îl are Smiley, precum și o sticlă de sifon, și duc totul la masa din fund, cea care nu se vede de afară, acolo unde au stat Bat și George la începutul serii.
Îmi pare că au trecut ani de-atunci. Bat și George nu-mi mai par deloc înspăimîntători, sînt chiar comici în ochii mei.
Las sticlele pe masă și mă duc din nou în spatele tejghelei, ca să iau un pahar și cuburi de gheață. De prea multă vreme visez la paharul ăsta, așa că vreau să fie cît se poate de bun. În portofel n-am decît bancnote de zece dolari. Las una pe tejghea și mă întreb dacă voi primi vreodată restul.
Mă întorc la masă și-mi umplu cu dărnicie paharul. Aprind chiar și o țigară. Asta-i cam riscant, căci dacă Rance Kates se mai întoarce ar putea să vadă fumul, chiar dacă nu m-ar zări pe mine. Dar uneori merită să riști.
Acum am, în sfîrșit, timp să mă gîndesc în liniște, pentru prima oară de cînd a murit Yehudi Smith. Care ar fi schema? Aș putea oare să găsesc o înlănțuire la toate aceste evenimente?
Pe Yehudi Smith nu-l cheamă cu siguranță așa, cu toată cartea de vizită pe care mi-a dat-o și care a fost tipărită chiar în tipografia mea... A venit la mine și mi-a spus...
Nu contează ce ți-a spus, îmi zic. Tot soiul de aiureli și de baliverne care să te atragă într-un loc țicnit, la o oră imposibilă. Te cunoștea. Sau, mai bine zis, știa o groază de lucruri despre tine. Care îți sînt tabieturile și slăbiciunile, ce-ar putea să te intereseze. Venirea lui a fost pregătită. Proiectată dinainte, cartea de vizită o demonstrează cu prisosință...
Nimeni nu l-a văzut în afară de tine.
Te-a atras la o întrunire care n-a fost decît o scorneală. Nu există nici o organizație a prietenilor lui Lewis Carrol.
Și în timp ce Yehudi Smith te ținea cu povești, Miles Harrison și Ralph Bonney au fost asasinați și cadavrele lor ți-au fost puse în portbagajul mașinii.
Ușor de înțeles. Smith a fost complice la crimă. A avut sarcina să te țină de vorbă, să te împiedice să ai un alibi în timp ce ei comiteau crimele. Și a mai avut sarcina să te facă să înghiți o poveste pe care propria ta mamă, draga de ea, dacă ar mai trăi, ar refuza să o creadă.
Dar, în același timp, Smith a fost ucis și el. Iar banii pentru plata salariilor și cadavrele au poposit la tine în portbagaj. Asta nu se potrivește cu nimic. Mai beau o înghițitură, dar nu simt nici un gust. Mă uit la pahar și îmi dau seama ce s-a întîmplat: cît timp am stat pe gînduri, gheața s-a topit. Mai adaug whisky și în pahar se află din nou ceva ce se poate bea.
Îmi aduc aminte de pistolul pe care l-am luat de pe biroul lui Kates. Îl scot din buzunar și îl privesc îndelung, avînd grijă să nu ating sîngele uscat de pe mîner.
Îmi dau seama că nu e încărcat. Apăs pe trăgaci. E ruginit. Deci, nimeni nu s-a putut servi de el: a funcționat doar ca un ciocan pentru a zdrobi țestele a doi oameni.
Am fost un prost cînd l-am luat. I-am făcut jocul asasinului. Îl pun la loc în buzunar.
Mi-ar plăcea să am pe cineva cu care să stau de vorbă. Aș vedea, poate, mai limpede lucrurile. Ar fi fost grozav dacă Smiley ar fi fost treaz. Deși mușchii și capul lui Smiley n-au cum să m-ajute. E ca o problemă de șah și Smiley nu joacă niciodată șah. Carl m-ar fi putut ajuta să găsesc soluția enigmei, nu Smiley. Și n-am nici un chef să-l compromit nici pe unul, nici pe altul. Dar trebuie neapărat să vorbesc cu cineva.
Cu omulețul care nu e acolo unde îl zărești.
Mi-l închipui în fața mea cu un pahar imaginar în mînă.
– Smitty, îi zic eu.
– Ce-i, Doc?
– Care ți-e numele adevărat?
Nu-i cea mai bună întrebare. Stă o clipă în cumpănă, ca și cum ar vrea să dispară în fum. Nu trebuia să-i pun o întrebare la care eu sînt incapabil să răspund, pentru că el nu e decît în închipuirea mea. Nu poate să-mi spună decît ceea ce am înțeles sau ghicit eu însumi.
– Nu pot să-ți spun asta, Doc. Nici pentru cine lucrez.
– Da, desigur, n-ar fi trebuit să-ți pun întrebarea asta. Îmi pare rău... M-a întristat moartea ta...
– Toți sîntem datori cu o moarte, Doc. Și, la urma urmei... la urma urmei am petrecut o seară plăcută.
– Aș vrea să mă ierți că am rîs, atunci cînd am văzut în pod flaconul și cheia pe masa de sticlă. N-am putut să mă stăpînesc. Era, într-adevăr, caraghios.
– Da, te înțeleg. Dar trebuia să-mi joc rolul. Era puțin cam teatral și nu-ți port pică fiindcă te-ai distrat. Îmi pare tare rău de toată istoria în care te-am vîrît, Doc. Nu știam urmarea scenariului... Dacă aș fi știut, n-aș fi băut din flaconul acela. Aveam eu aerul unui om care vrea să moară?
– Îmi pare tare rău, Smitty. Aș da orice ca să fii din nou în viață, ca să fii cu adevărat lîngă mine.
Începe să rîdă.
– Haide, haide! Doar n-o să începi să plîngi! Asta te-ar împiedica să gîndești.
– Da, știu... Bine, ai murit și eu nu mai pot să fac nimic. Și nu trebuie să-ți pun întrebări la care nu sînt în stare să răspund, deci pînă la urmă n-ai cum să m-ajuți...
– Ești sigur, Doc? Chiar dacă pui întrebările care trebuie?
– Ce vrei să spui? Subconștientul meu cunoaște răspunsurile pe care eu nu le știu?
Rîde din nou.
– Să nu devenim freudieni, să rămînem prieteni cu Lewis Carrol. Am fost cu adevărat un sincer admirator al lui Lewis Carrol. Pot să-mi învăț textul pe de rost foarte repede, dar nu în asemenea hal. Niciodată nu mi-aș fi putut băga atîta în cap pentru o singură reprezentație.
„O singură reprezentație!"
– Asta înseamnă că ești actor? Nu, nu-i nevoie să-mi răspunzi, e evident. Trebuia să ghicesc de la început. Un actor angajat ca să joace un rol.
Zîmbește cam strîmb:
– Totuși, un actor nu prea bun, din moment ce ai ghicit. Și destul de bleg pe deasupra, odată ce am acceptat să mă bag în povestea asta. Pe legea mea, ți-am făcut o chestie murdară. Iar ce mi-am făcut mie însumi...

– Dar tu îl știi pe cel care e vinovat de moartea ta...
– Poate că nici eu nu-i știu adevăratul nume, Doc. Multe lucruri s-ar fi putut întoarce împotriva lui dacă, de pildă, ai fi băut înaintea mea din acel flacon din care trebuia să beau eu primul.
Dau din cap:
– Ai dreptate. Dacă Al Grainger ar fi venit să joace șah cu mine, așa cum a promis, și dacă l-am fi luat cu noi... Dacă nu m-aș fi întors acasă și aș fi fost omorît de bandiți... Puțin a lipsit să fie așa.
– În acest caz, nimic nu s-ar mai fi întîmplat. Dacă ai fi fost omorît la începutul serii împreună cu Smiley – și cel care conduce din umbră toată operația ar fi aflat în mod sigur – Ralph Bonney și Miles Harrison n-ar mai fi fost omorîți. Cel puțin nu în această noapte. Planul ar fi fost ratat și eu m-aș fi întors de-acolo de unde am venit. Totul ar fi fost anulat.
– Dar dacă aș fi rămas la ziar ca să scriu acele articole senzaționale? Cum s-ar fi știut de asta?
– Poți să ghicești și singur, Doc. Trebuia să comunic orice mișcare pe care o faci și orice abatere de la programul tău obișnuit. În clipa în care ai plecat de-acasă am dat un telefon ca să spun acest lucru. Iar cînd ai sunat și mi-ai spus că te întorci, am putut să comunic și acest fapt. Nu-i așa?
– Dar era foarte tîrziu!
– Nu era prea tîrziu ca Bonney și Harrison să fie interceptați venind de la Neilsville, chiar dacă ar fi fost nevoie să te aștepte și să te vadă cum intri în casă.
– Cu condiția ca... murmur eu, întrebîndu-mă ce vreau să spun de fapt.
Yehudi Smith îmi zîmbește. Își ridică paharul și mă privește batjocoritor înainte de a bea.
– Zi-i mai departe, Doc. Ești de-abia în căsuța a doua, dar următoarea mutare va fi bună. Vei ajunge în căsuța numărul patru cu trenul.
– Și numai un singur fum valorează 1000 de lire.
– Iată soluția, Doc, îmi zice el liniștit.
– Ce vrei să spui?
Omulețul care nu-i aici unde-l zăresc își pune de băut dintr-o sticlă imaginară într-un pahar imaginar.
– Doc, te-ai lăsat dus de nas de masa de sticlă, de flacon și de cheie. Astea sînt în *Alice în Țara minunilor*. O carte admirabilă. Dar noi sîntem într-a doua.
– Într-a doua căsuță?
– Într-a doua carte; *Alice dincolo de oglindă și ce a descoperit acolo Alice*. Și știi la fel de bine ca și mine ce-a descoperit. Acum știi totul, Doc. Mă rog, nu chiar totul, dar destul ca să înțelegi. Mai ai o șansă ca să vezi lumina zilei.
– Nu fi atît de teatral. Bineînțeles că vreau să văd lumina zilei.
– Chiar dacă or să te caute din nou aici? Nu uita: atunci cînd or să observe dispariția acestui pistol ruginit, pe care îl ai în buzunar, or să știe că ai fost în biroul șerifului în timp ce ei se aflau în altă parte.
S-ar putea să meargă din nou prin toate locurile unde au mai fost. Și ești al naibii de imprudent umplînd de fum această încăpere.
– Vrei să spui că face o mie de lire fumul?
Își dă capul pe spate și începe să rîdă. Iar cînd nu-l mai aud rîzînd nu mai e lîngă mine și nici măcar în imaginația mea, pentru că un zgomot mă face să întorc capul spre scară. Ușa se deschide și apare Smiley.
E în cămașă de noapte. Nu știam că mai sînt bărbați care poartă cămașă de noapte, dar Smiley e dintre aceștia. Are ochii umflați de somn și puținele fire de păr pe care le mai are pe cap îi sînt răvășite. Ține în mînă pistolul calibru 38 cu țeava scurtă pe care i l-am făcut cadou. În lăboanța lui pare o jucărie. Nici nu-ți vine a crede că în noaptea asta a proiectat un Buick într-o rîpă, a omorît un om și a rănit grav pe un altul.
Chipul său e lipsit de orice expresie.
Îmi pun întrebarea ce față pot să am eu.
Ce-aș putea să-i spun decît: „Bună seara, Smiley?" Vreau să deschid gura, dar o închid imediat.
Cineva bate la ușă. Rance Kates urlă:
– Hei! Deschide odată!
Fac singurul lucru cu cap pe care-l pot face într-o asemenea situație. Îmi mai torn de băut.

14

Kates bate din nou la ușă și apasă pe clanță.
Smiley se uită la mine. Îi susțin privirea. Nu pot să zic nimic – nici chiar dacă aș ști ce – pentru că nu m-aș face auzit de el decît dacă aș ridica vocea. Și atunci m-ar auzi și Kates.
Șeriful bate și mai tare. Îl aud cum mormăie spre Hank că o să spargă geamul. Smiley se apleacă, pune pistolul pe o treaptă în spatele lui și intră în încăpere. Fără să se grăbească se îndreaptă spre ușă și, din clipa în care îl vede pe Kates, se mișcă mai precaut.
Smiley nu se duce chiar spre ușă; face un mic ocol, ca să treacă prin dreptul mesei mele și să-mi ia țigara. Și-o vîră în gură înainte de a merge să deschidă. Nu pot să văd vitrina, desigur, și mă feresc să-mi arăt mutra. Ascult numai, cu inima bătînd cu putere.
– Ce mai vreți? Ce-i cu hărmălaia asta? strigă mînios Smiley.
Se aude vocea lui Kates.
– Credeam că Stoeger e aici. Din pricina fumului de țigară...
– Mi-am lăsat țigara jos. Nu mi-am adus aminte de ea decît atunci cînd am ajuns în dormitor. M-am întors s-o iau. Dar de ce atîta scandal?
– Am trecut pe-aici acum o jumătate de oră, spune Kates pe un ton obraznic. O țigară nu ține atît.
– Nu puteam să mai adorm. Acum cinci minute am coborît să beau un pahar. Mi-am lăsat paharul pe bar, îi răspunde Smiley pe un ton mieros.
Pe urmă începe să strige:
– Cărați-vă odată de-aici! Mi-ați stricat toată noaptea! M-am culcat la ora două și la trei ați venit să mă treziți. Și acum veniți din nou, la patru! Ce-i asta, Kates?
– Ești sigur că Stoeger nu-i aici?...
– V-am zis doar că vă spun dacă o să-l văd. Acum, lăsați-mă în pace!
Mi-l închipui pe Kates cum se schimbă la față. Mi-l închipui și cum îl cîntărește din priviri pe Smiley, care e de două ori cît el.
Ușa e trîntită atît de puternic încît e de mirare că nu se sparg geamurile.
Smiley vine spre mine. Fără să se întoarcă, îmi șoptește:
– Nu te mișca, Doc. S-ar putea întoarce, ca să mai arunce o privire.
Trece în spatele tejghelei, ia un pahar și își toarnă de băut, pe urmă se așază pe un taburet, astfel întors încît să nu i se poată vedea buzele dacă vreunul ar încerca să privească prin geam. Bea o înghițitură și trage un fum din țigara mea.
Îi vorbesc încet, la fel de încet ca și el:
– Smiley, trebuie să te duci la biserică și să-ți speli păcatele. Ai mințit.
– Eu? Haida de! I-am spus doar că am să-l anunț

atunci cînd o să te văd. E ceea ce şi fac. Nu te văd în întuneric.
- Smiley, niciodată n-am trăit o noapte mai aiurită; ceea ce e cel mai aiuritor este faptul că în clipa de faţă ai haz. Niciodată n-aş fi crezut că ai haz.
- Eşti la ananghie, Doc? Ce pot să fac pentru tine?
- Nimic. E destul ce-ai făcut şi îţi mulţumesc din suflet. Nimeni nu mă poate ajuta.
- Prima oară cînd a trecut pe-aici, Kates a zis că eşti un nebun omu-... omu... nu mai ştiu cum ţi-a zis.
- Omucigaş. Mă crede asasinul lui Miles Harrsion şi al lui Ralph Bonney.
- Da. Nu-i nevoie să-mi spui că nu tu i-ai omorît.
- Mulţumesc, Smiley. Mă crezi cumva nebun?
- Întotdeauna te-am crezut nebun. Dar un nebun caraghios.
E minunat să ai prieteni. Chiar dacă sînt nebun, sînt cel puţin două persoane în Carmel City pe care pot să mă bazez: Smiley şi Carl.
Dar prietenia trebuie să se manifeste în ambele sensuri. Sînt într-o primejdie de moarte şi n-am voie să-l expun pe Smiley. Nu pot să-i fac aşa ceva.
- Smiley, termină-ţi de băut paharul şi du-te de te culcă. Am nevoie să mă gîndesc.
- Chiar nu pot face nimic pentru tine, Doc?
- Absolut nimic.
Îşi bea paharul, îşi stinge ţigara într-o scrumieră şi se ridică.
- Bine, Doc. Îţi doresc noroc.
Urcă pe scară, apoi se întoarce cu grijă, pentru ca nimeni de pe stradă să nu-l poată vedea, şi ia pistolul de pe treapta unde-l pusese.
Pe urmă vine spre masa mea.
- Doc, dacă e adevărat că eşti un nebun omi... omi..., mă rog, cum ziceţi voi, poate mai simţi nevoia să mai faci de petrecanie cuiva. Chestia asta e încărcată. Am pus la loc gloanţele care au fost trase.
Îmi pune arma în faţă, se întoarce cu spatele la mine şi urcă în camera lui. Îl urmăresc din ochi, cu uimire. N-am văzut niciodată un bărbat în cămeşoi de noapte care să nu fie caraghios. Pînă acum. Ce poate să facă un tip mai mult, ca să-ţi arate că nu te crede nebun, decît să-ţi dea un pistol încărcat şi să se îndepărteze, întorcîndu-ţi spatele? Cînd mă gîndesc la toate batjocurile cu care l-am potopit pe Smiley, mi se face o ruşine...
Mîna îmi tremură puţin cînd îmi mai torn să beau. Privesc scaunul pe care Yehudi stătuse în închipuirea mea mai înainte. Dar Yehudi nu mai este. Nu mai reuşesc să-l evoc. E mort şi n-o să mai vină niciodată.
O încăpere liniştită, într-o noapte liniştită. Lumina slabă a unui bec de 25 waţi deasupra maşinii de calculat. Scîrţîitul rotiţelor din capul meu în timp ce fac efortul de a le pune în marş.
Lewis Carrol şi ucigaşi sîngeroşi.
Dincolo de oglindă şi ce a găsit Alice acolo.
Ce naiba a găsit?
Piese de şah şi o partidă de şah. Şi însăşi Alice era un pion. De aceea, desigur, a traversat a treia căsuţă cu trenul. Cu ajutorul unui fum care valora el singur 1000 de lire. Aproape la fel de scump cît ar fi putut fi cel al ţigării mele, dacă nu mi-ar fi fost smulsă de către Smiley.
Piese de şah, o partidă de şah.
Dar cine e jucătorul?
Deodată, îmi dau seama cine e. Într-un mod absurd, pentru că nu văd mobilul. Nu văd de ce, dar Yehudi Smith mi-a arătat de ce şi acum ştiu cine e.
Iată schema. Cine a organizat partida de şah din această seară e un bun jucător, fără nici o îndoială. Cunoaşte la fel de bine jocul de şah pe dos, în oglindă ca şi în viaţă. Şi mă mai cunoaşte şi bine, ceea ce înseamnă că-l cunosc şi eu. Ştie totul despre slăbiciunile mele, despre tabieturile mele, despre ceea ce m-ar face să merg pe o anumită cale.
Dar de ce? Ce are de cîştigat? l-a ucis pe Miles Harrison, pe Ralph Bonney şi pe Yehudi Smith. Şi a lăsat în maşina mea o servietă cu banii pentru plata salariilor şi două cadavre.
Deci, nu banii sînt mobilul. Sau poate că sînt dar într-o măsură atît de mare încît o mie sau două de dolari nu mai contează.
Dar una dintre victime nu este unul dintre cei mai bogaţi oameni din Carmel City? Ralph Bonney. Averea lui se ridică la vreo jumătate de milion de dolari. Cineva care vizează o jumătate de milion îşi poate permite să lase o pradă amărîtă de două mii de dolari, ca să acuze pionul pe care l-a ales, abătînd atenţia de la el însuşi.
Trebuie făcută legătura între fapte.
Ralph Bonney a divorţat ieri. Şi a fost omorît în noaptea asta.
În acest caz, moartea lui Miles Harrison e întîmplătoare. Iar Yehudi Smith nu-i decît un alt pion.
Un spirit dezechilibrat, dar strălucitor. Un spirit rece, crud. Dar, curios, un spirit îndrăgostit de fantezie, ca şi mine; îndrăgostit de vis şi de Lewis Carrol, întocmai ca şi mine.
N-am nici cea mai mică idee în legătură cu mobilul. Dar trebuie să fie unul: restul a fost prea logic. Întrevăd o singură posibilitate.
Mă uit la pistolul pe care Smith mi l-a înapoiat şi, după ce şovăi o clipă, îl vîr în buzunar. Pe urmă mă întorc în încăperea din spate şi ies pe fereastră în străduţa întunecată.
Carl Trenholm locuieşte la cîţiva metri de-aici, pe o stradă paralelă cu Oak Street.
Intru la Carl prin poarta din spate. Soţia lui e plecată, nu ştiu în ce cameră doarme el, dar aleg una la întîmplare şi-i arunc în geam un pumn de pietriş. Nu m-am înşelat, fiindcă fereastra se deschide şi-l văd cum apare.
- Carl, eu sînt, Doc. Nu aprinde. Coboară să-mi deschizi uşa de la bucătărie.
- Vin imediat.
Închide fereastra. Urc micul peron şi aştept să-mi deschidă. Bucătăria e întunecoasă ca un mormînt. Închid uşa.
- Am o lanternă pe undeva, dar nu mai ştiu pe unde, mormăie Carl. Chiar nu pot s-aprind lumina?
- Nu.
Aprind un chibrit şi-l văd pe Carl într-o pijama boţită, cu părul în dezordine. Mai văd şi două scaune. Eu mă aşez pe unul, el pe celălalt. Flacăra chibritului se stinge.
- Ce se-ntîmplă, Doc? Kates şi Ganzer au trecut pe-aici, te caută peste tot. M-au trezit mai adineauri şi nu mi-au spus mare lucru. Am impresia că ai cam încurcat-o. Chiar ai omorît pe cineva?
- Nu. Ascultă. Ai fost avocatul lui Ralph Bonney, nu-i aşa? Te ocupai de toate treburile lui, nu numai de divorţ?
- Da.
- Dacă a divorţat, cine îi este acum moştenitor?
- Sincer să fiu, nu pot să-ţi spun. Secret profesional.
- Kates nu ţi-a spus că Bonney a fost omorît? Şi Harrison? Au fost omorîţi în timp ce veneau de la Neilsville, pe la miezul nopţii.
- Doamne Dumnezeule! Nu, Kates nu mi-a spus nimic.

- Atîta timp cît testamentul nu-i deschis, nu poţi să scoţi o vorbă. Dar ascultă-mă. Lasă-mă pe mine să prezint ipotezele, tu nu trebuie decît să spui dacă mă înşel sau nu. Sau, şi mai bine, dacă am ghicit, nu-i nevoie să spui nimic, n-ai decît să taci pur şi simplu.
- Te ascult, Doc.
- Bonney are un fiu natural, acum de vreo 23 de ani. A întreţinut-o pe mama lui pînă cînd ea de-curînd a murit; muncea ca modistă, dar îi dădea destui bani ca să trăiască în largul ei şi să poată să plătească şcoala băiatului.

Tac o clipă. Carl nu zice nimic. Îmi reiau vorba:
- Bonney i-a plătit, în continuare, o pensie băiatului. Numai aşa – ah, să-i spunem, odată pe nume! –, numai aşa putea să trăiască Al Grainger fără să muncească. Şi chiar dacă nu e sigur că e trecut în testamentul lui Bonney, are, fără îndoială, dovezi ale filiaţiei sale ca să ceară cea mai mare parte a moştenirii. Care ar trebui să fie în jurul unei jumătăţi de milion.
- Bine, voi vorbi, zice Carl. E vorba de trei sute de milioane. Şi nu te-ai înşelat în privinţa lui Al Grainger, dar mă întreb cum de-ai ghicit. Legăturile lui Bonney cu doamna Grainger şi cu Al au fost strict secrete. De fapt, în afară de ei, numai eu le ştiam. Cum de-ai aflat?
- Gîndindu-mă la tot ce mi s-a întîmplat în această noapte, dar e prea complicat ca să-ţi explic acum.

Dar Al joacă şah şi are un spirit complicat şi îl ştie foarte bine pe Lewis Carrol...
Îmi întrerup discursul fiindcă încă mai caut dovezi şi nu vreau să mă pierd în explicaţii.
Noaptea e pe sfîrşite.
- Cît e ceasul? îl întreb eu pe Carl.
- E aproape ora cinci. Fără zece minute. Ascultă, Doc, ştii atîtea încît pot, fără remuşcări, să-ţi spun şi restul. Da, într-adevăr, Al are dovezi ale filiaţiei sale. Şi ca fiu, legitim sau nu, poate pretinde toată moştenirea, acum cînd Bonney a divorţat. Dar şi mai înainte de divorţ ar fi putut să obţină o bună parte din avere.
- Bonney n-a făcut un testament?
- Nu. Era prea superstiţios. M-am rugat de mai multe ori de el, dar întotdeauna m-a refuzat.
- Al Grainger ştia?
- Cu siguranţă.
- Era vreun motiv pentru care Al să fie atît de grăbit?
Carl se gîndeşte o clipă.
- Bonney vroia să-şi ia o vacanţă mai lungă, de cîteva luni. Al s-a gîndit că Bonney se putea însura din nou întîlnind în timpul călătoriei o femeie care să-i placă. Sînt lucruri care se pot întîmpla... La urma urmei, Bonney nu are decît 52 de ani...
Iată deci mobilul!

Acum ştiu absolut totul, în afară de anumite amănunte lipsite de importanţă. Acum ştiu de ce Al a acţionat aşa: era obligat să adune dovezi împotriva altcuiva, pentru ca atunci cînd s-ar fi prezentat ca singurul moştenitor legal el ar fi fost primul bănuit. Şi încep să ghicesc şi de ce m-a ales pe mine ca ţap ispăşitor.
Mă ura demult şi-şi ascundea cu multă grijă ura. Ştiu şi de ce nutrea faţă de mine un astfel de sentiment. Uneori nu mă prea controlez şi ajung să jignesc fără să vreau oamenii, deşi o fac cu tandreţe. De cîte ori nu i-am spus, rîzînd, lui Al, cînd mă bătea la şah: „De data asta m-ai avut, bastard nenorocit! Dar data viitoare o să-ţi dau o bătută de ai să mă pomeneşti!"
Fără să-mi închipui niciodată că este într-adevăr un bastard.
M-a urît din toată inima. Altfel ar fi ales o victimă mai plauzibilă, pe cineva mai capabil să comită o crimă pentru bani. Dar alegîndu-mă pe mine a trebuit să imagineze un plan şi mai absurd: trebuia să ajung în situaţia în care să fiu nevoit să spun o poveste de necrezut şi care să arate c-am înnebunit. Mai ştia şi de ura pe care mi-o purta Kates.
Îmi vine deodată o idee: dar dacă şeriful e în combinaţie cu Al? Asta ar explica de ce a vrut să mă omoare în loc să mă aresteze. Poate e vorba de un tîrg... În schimbul a douăzeci şi cinci zeci de mii de dolari, Kates a acceptat să mă omoare sub orice pretext.
Nu, nu e vorba de asta. Am fost singur cu Kates în biroul lui aproape o jumătate de oră, în timp ce Hank Ganzer venea de la Neilsville. I-ar fi fost foarte uşor să mă omoare, pe urmă să-mi pună un pistol în mînă şi să spună că l-am atacat. Şi cînd s-ar mai fi găsit şi cadavrele în maşina mea, povestea ar fi fost şi mai de crezut. Ar fi confirmat faptul că mi-am pierdut dintr-o dată minţile.
Nu, Kates a acţionat din dorinţa de a se răzbuna pentru tot ce-am publicat împotriva lui în ziar, pentru atitudinea mea în perioada alegerilor.
Prin urmare, Al a acţionat singur, dacă nu-l punem la socoteală pe Yehudi Smith. Al l-a angajat pe Smith ca să mă ţină de vorbă şi, după ce şi-a jucat rolul, l-a scos din joc. Un simplu pion. Şahul nu-i un sport de echipă.
- Cum de eşti amestecat în toată povestea asta? Cu ce te pot ajuta?
- Cu nimic.
E problema mea, nu a lui Carl. L-am ţinut pe Smiley deoparte, n-am să-l compromit nici pe Carl. Informaţiile pe care mi le-a dat m-au ajutat destul.
- Du-te înapoi şi culcă-te, îi zic. Mai trebuie să mă gîndesc la ceva.
- Du-te naibii! Cum crezi că pot să dorm cînd ştiu cum te frămînţi? Dacă nu zic nimic, îţi poţi închipui că nici nu sînt aici.
- Bine, atunci taci.
Îmi trebuie o dovadă, îmi zic. Dar ce dovadă? Undeva, Dumnezeu ştie unde, se află cadavrul actorului pe care Al l-a angajat ca să joace rolul lui Yehudi. Dar asta a fost deja prevăzut, şi încă bine prevăzut. Cu mult înainte de a fi luat trupul din vechea casă Wentworth, Al s-a gîndit cum să scape de el. Nu aş putea să descopăr acest cadavru decît printr-o întîmplare. N-am cum să ghicesc ce-a făcut cu el sau unde l-a îngropat. Are un avans de cîteva ore faţă de mine şi a ştiut mai dinainte ce are să facă.
Maşina în care Yehudi Smith m-a condus la casa cu stafii şi pe care Al a înlocuit-o cu propria mea maşină după ce s-a servit de ea pentru bluful cu jaful... Nu, n-am cum să găsesc niciodată maşina aia, şi ea n-ar constitui o probă... E, probabil, o maşină furată şi care a fost dusă în mod discret la locul de unde a fost luată, fără ca proprietarul să-şi dea seama de dispariţia ei. Nici măcar nu ştiu ce marcă avea.
Al a prevăzut oare şi un alibi pentru el însuşi? Poate că da. Poate că nu. Şi ce importanţă mai are dacă nu pot să mai descopăr nimic în afară de mobilul său? N-am decît convingerea mea intimă, şi asta e foarte puţin. Pot să povestesc o istorie de necrezut şi mai am şi două cadavre şi o servietă cu bani în portbagajul maşinii mele. Şi un şerif şi ajutoarele lui, gata să tragă de cum mă văd.
Am arma crimei în buzunar. Şi un alt pistol care e încărcat.

M-aș putea duce oare la Al Grainger și să-l sperii în asemenea hal încît să semneze o mărturisire? Mi-ar rîde în nas. Un tip cu mintea care a luat-o razna atît de tare și care a fost capabil să conceapă un asemenea plan nu mi-ar spune nici măcar cît e ceasul, chiar dacă îl ameninț cu pistolul.
- Carl...
- Da? Te-am lăsat să te gîndești, dar mi-ar fi plăcut să-mi și vorbești. Mi-a venit o idee.
- E tocmai ceea ce-mi trebuie. Zi-o!
- Vrei să bei ceva?
- Ideea asta ți-a venit? Ei bine, nu-i bună.
- Am o alta.
- Care?
- Nu știu cît de bună e... Lui Al îi e frică de foc. Îi e o asemenea frică încît nici măcar nu fumează. L-am văzut o dată sărind în sus cînd mi-am aprins ți...
- Taci, Carl!
Trebuia să mă gîndesc mai demult. Cu mult mai demult.
- O să beau totuși o înghițitură, Carl. Un singur pahar, Carl, dar plin.

15

la două pahare și sparge un al treilea. Zice ceva de dulce și le pune pe masă. Aprind un chibrit în timp ce le umple cu whisky.
- Doc, dacă ți se mai întîmplă să vii așa, noaptea și în astfel de condiții, o să fiu nevoit să cumpăr o vopsea fosforescentă. Ca să pictez cu ea paharele și sticla. Și știi ce aș mai putea face? Să pictez o tablă de șah fosforescentă și să fac și piesele fosforescente. Așa vom putea să jucăm șah pe întuneric.
- E chiar ceea ce fac în acest moment. Am ajuns în a șaptea căsuță. Cineva poate că mă va răsplăti la următoarea mutare, atunci cînd voi ajunge la rege. N-ai ceva de scos petele?
Se uită la mine în timp ce-și ia paharul.
- Ceva de scos petele? Whiskyul nu-i prea tare pentru tine?
- Nu vreau să beau, Doamne ferește. Vreau numai să nu ia foc.
Dă din cap ușor.
- Vrei să repeți, mai rar?...
- Aș vrea ceva de scos petele care să nu ardă.
- Nevasta mea trebuie să aibă pe undeva ceva de scos petele și care să nu se aprindă. O să văd pe unde e.
Caută servindu-se de chibriturile mele. În cele din urmă se ridică, după ce cotrobăiește după niște sticle și se uită la una dintre ele mai de aproape.
- Nu. Pe asta scrie cu litere mari: „Pericol. A nu se păstra lîngă o sursă de foc". Îmi pare rău, dar n-am ce-ți trebuie.
Suspin. Totul ar fi fost foarte simplu dacă prietenul meu ar fi avut ce căutam. La mine acasă există așa ceva, dar n-am de gînd să trec încă pe acolo. Trebuie deci să trag o raită pe la magazinul universal.
- Ascultă, Doc, chiar nu pot să fac nimic pentru tine?
- Și așa ai făcut prea mult. Dar, dacă vrei, poți să te îmbraci și să aștepți. Am să-ți dau un telefon în curînd dacă totul merge bine. O să am poate nevoie de tine.
- Așteaptă o clipă, Doc. Urc să mă îmbrac imediat și...
- M-ai încurca, bătrîne.
Zorii încep să se arate și nu mai e nevoie să merg pe bîjbîite. E cinci și un sfert.
Magazinul universal nu e încă deschis. Învelesc mînerul unuia dintre pistoalele pe care le am asupra mea într-o batistă – Stoeger cel cu două pistoale sînt eu – și sparg geamul unei ferestre din spate. Se aude un zgomot infernal, dar nimeni nu locuiește aici, nimeni nu mă aude, sau cel puțin nimeni nu reacționează.
Încalec fereastra și încep să-mi fac cumpărăturile. Ceva de scos petele. De două feluri: îmi trebuie un produs care să nu ia foc și un altul inflamabil.

Găsesc sticlele de care am nevoie, le scot dopurile și le duc la nas: miros cam la fel. Arunc produsul inflamabil într-o chiuvetă și îl înlocuiesc cu produsul care nu-i primejdios.
Mă gîndesc la ceea ce-mi mai trebuie și mai iau niște leucoplast, o lumînare și părăsesc încăperea. Pășesc pe străduțe liniștite și trec de casa lui Carl... În fața îmi apare cea a lui Al Grainger. Mică, un parter cu trei camere, ca și a mea.
E aproape ora șase. Al doarme fără griji, dacă s-a culcat. Și sînt aproape sigur de asta. A dus la bun sfîrșit tot ce și-a propus.
Înconjur casa și suspin ușurat cînd văd că fereastra de la camera de culcare e deschisă. Îmi e destul de ușor să încalec pervazul și să intru.
Nu fac deloc zgomot. Al Grainger doarme adînc. Am în mîna dreaptă pistolul încărcat și sînt gata să mă folosesc de el dacă s-ar trezi.

Dar mîna dreaptă o țin la spate. În mîna stîngă țin pistolul ruginit care le-a venit de petrecanie lui Miles și Bonney. Vreau să fac un test care să-mi aducă dovada absolută a vinovăției lui Al. Dacă nu izbutesc, n-ar însemna în nici un caz nevinovăția lui, dar nimic nu mă costă să încerc.
În cameră e întuneric. Aprind veioza. Vreau ca să vadă arma. Se întoarce, dar nu deschide ochii.
- Al! zic eu.
De data asta se trezește. Se ridică în capul oaselor și se uită la mine cu un aer descumpănit.
- Mîinile sus, Al!
Pistolul din mîna mea stîngă e îndreptat asupra lui: sînt destul de departe de el ca să nu mi-l smulgă, dar destul de aproape ca să-l recunoască.
Privirea lui trece de la chipul meu la mîna în care țin pistolul și apoi se uită în ochii mei. Aruncă de pe el cearșaful și se ridică protestînd:
- Nu fi prost, Doc! Pistolul ăsta nu-i încărcat și, chiar dacă ar fi, n-ar merge.
Am și dovada care-mi trebuia.
Se pregătește să-și pună picioarele pe podea, cînd îndrept asupră-i mîna dreaptă.
- Ăstălalt e încărcat și merge.
Rămîne nemișcat. Vîr pistolul ruginit în buzunar. Șovăie. Scot siguranța. Țeava pistolului este îndreptată asupra lui.
- Întoarce-te, Al!
Se întoarce, după ce-și calculează toate șansele. Imediat îmi mut pistolul în mîna stîngă. Îmi fac planul să-l lovesc exact așa cum trebuie, nici prea tare, nici prea încet.
La zgomotul pe care-l aud mi se face frică. Al șade de-a curmezișul patului. Îi pun mîna pe inimă și mă mai liniștesc. Bate regulat.
Îi pun mai întîi niște leucoplast pe gură, ca să nu urle, pe urmă îi înfășor gleznele și genunchii tot cu leucoplast. Îi fixez încheietura stîngă de coapsa stîngă și îi lipesc brațul drept de coaste. Mîna dreaptă îi rămîne liberă.
Caut în bucătărie o sfoară de rufe și îl leg de pat, astfel încît să se afle lîngă noptieră.
În birou găsesc o mapă cu hîrtii de scrisori, pe care i-o pun la îndemînă, împreună cu stiloul meu.
Acum trebuie numai să aștept...
Zece minute, un sfert de oră... S-a luminat pe deplin.

In sfîrșit, se trezește. Incearcă să-și smulgă leucoplastul cu mîna liberă. Dar brațul drept îi este lipit strîns de coaste și nu poate să-l miște. Se uită la mine cu un aer răutăcios.
– Salutare, Al. Sîntem în careul al șaptelea.
Nu sînt deloc grăbit, așa că m-așez într-un fotoliu înainte de a-i zice mai departe:
– Ascultă, Al. Ți-am lăsat mîna dreaptă liberă, ca să te poți servi de stilou și hîrtie.
Se lasă să cadă pe spate și închide ochii.
– Tot ceea ce vreau de la tine e să scrii cum i-ai omorît în această noapte pe Ralph Bonney și pe Miles Harrison. Cum mi-ai furat mașina și i-ai atacat pe drumul lor de întoarcere de la Neilsville, în timp ce făceai, chipurile, autostopul. Te cunoșteau, așa că n-au șovăit să te ia în mașina lor. Te-ai urcat în spate și mai înainte ca Miles, care era la volan, să poată porni motorul, l-ai lovit în cap cu mînerul pistolului, iar pe urmă ai făcut la fel și cu Bonney. Ai pus, după aceea, cadavrele în mașina mea, pe-a lor ai ascuns-o undeva și te-ai dus la casa Wentworth, de unde ai plecat cu mașina lui Smith, lăsîndu-mi-o pe-a mea. Așa e, sau poate mă înșel?
Nu răspunde, ceea ce nu mă miră foarte tare.
– Ai multe lucruri de scris, printre altele ceva despre felul cum ai angajat pe un actor ca să joace rolul unui oarecare Yehudi Smith și care să-mi spună o istorie atît de aiuritoare încît nimeni să n-o poată crede. Vreau să povestești cum ai reușit să-l convingi să mă atragă în casa Wentworth, să spui despre flaconul pe care l-ai lăsat acolo și despre ce conținea el. Și despre faptul că i-ai spus să-l bea. Să-i dai și adevăratul nume și să amintești și ce-ai făcut cu cadavrul lui... Cred că asta ar fi destul, Al. N-ai nevoie să spui care ți-a fost mobilul, o să devină evident din clipa în care o să se afle ce-a fost Bonney pentru tine. Și nu-i nevoie să notezi toate amănuntele: cum ai reușit, de pildă, să-mi dezumfli cauciucurile, sau cum ai tipărit în propria mea tipografie o carte de vizită pe numele de Yehudi Smith. E zadarnic să explici și de ce m-ai ales pe mine ca să fiu acuzat de crimele tale. De fapt, nu sînt prea mîndru de mine. Îmi este cam rușine de ceea ce trebuie să fac pentru a te convinge să scrii tot ce ți-am cerut.
E adevărat. Sîntem în plină zi. Mă așed pe un scaun renunț.
Iau sticla cu lichidul de scos pete neinflamabil, care miroase a benzină, și-i scot dopul.
Al Grainger deschide ochii mari cînd vede cum torn lichid pe cearșaf și pe pijamaua lui. Țin flaconul în așa fel încît să poată citi eticheta: Pericol. A nu se păstra aproape de foc.
După asta, scot din buzunar lumînarea și o pun în echilibru pe pat, în dreptul celei mai mari pete de lichid.
– Aprind lumînarea, Al, și te sfătuiesc să nu te miști prea mult. Unul căruia îi e frică de foc nu poate să aprecieze deloc ceea ce se va întîmpla în continuare.
Ochii lui se măresc înspăimîntați atunci cînd aprind un chibrit. Dacă gura nu i-ar fi acoperită de leucoplast, ar urla.
Aprind lumînarea și mă așez.
– Doi centimetri de ceară, Al... O să dureze vreo zece minute, cu condiția să nu te miști deloc. Va merge mai repede dacă te smucești. Lumînarea n-are cum să stea dreaptă pe o saltea.
Se uită cum nivelul de ceară scade în viteză. Mă gîndesc la cei trei oameni pe care i-a omorît și asta îmi dă curaj. Și apoi, singurul pericol există numai în închipuirea lui Al. Nici măcar cearșaful n-ar putea arde.

– Ești gata să scrii, Al?
Privirea lui cuprinsă de teroare trece de la lumînare la chipul meu, dar nu-mi face nici un semn. Mai întîi cred că mi-a descoperit bluful, dar pe urmă înțeleg că îi e pur și simplu frică să se miște, ca să nu răstoarne lumînarea.
– Foarte bine, Al, văd că ești gata.
Iau încetișor lumînarea și o pun pe masă. Pe urmă îi dau hîrtia de scris. Începe să scrie, dar se întrerupe. Întind mîna spre lumînare. Scrie din nou, cu vioiciune.
După o vreme îl opresc:
– E bine așa. Semnează!

Scot un suspin de ușurare și mă duc la telefon. Carl Trenholm e lîngă aparat, fiindcă răspunde de la primul apel.
– Ești gata?
– Sigur, Doc. Ce trebuie să fac?
– Am obținut mărturisirile complete ale lui Al Grainger, în scris. Vreau ca hîrtiile să ajungă la poliție ca să mă disculpe, dar nu pot face asta eu însumi. Kates m-ar omorî mai înainte de a citi un singur cuvînt. Trebuie să le duci tu.
– Unde ești? La Al?
– Da.
– Vin imediat. Și am să-l aduc și pe Ganzer, ca să-l aresteze pe Al. E un tip de treabă, n-o să tragă cum te vede. I-am vorbit, l-am lămurit și a recunoscut că e posibil ca vreunul să-ți fi vîrît cadavrele în portbagaj.
– Dar ce facem cu Kates? Și cum de-ai vorbit cu Hank?
– A venit la mine, îl căuta pe Kates. Kates l-a părăsit acum vreo oră sau două ca să se ducă la birou și de atunci nimeni nu l-a mai văzut și nu știe unde e. Dar nu-ți face griji, Kates n-o să tragă asupra ta dacă ești cu Ganzer și cu mine. Vin imediat.
Îi dau telefon lui Pete ca să-l anunț despre desfășurarea evenimentelor și că, în clipa de față, avem, în sfîrșit, un articol pentru pagina întîi, mai grozav decît toate celelalte pe care le-am pierdut. Îmi promite c-o să se ducă imediat la ziar și o să pună linotipul în priză, ca să se-ncălzească.
– De altfel, tocmai plecam de-acasă. E șapte și jumătate.
E adevărat. Sîntem în plină zi. Mă așed pe un scaun și-i aștept pe Carl și pe Hank.
La ora opt sînt și eu la redacție. Îmi trebuie cam două ore bune ca să scriu articolul.
Pete se pune îndată pe lucru și scoate materia din rama paginii întîi ca să-i facă loc articolului meu pe mai multe coloane. Dau un telefon la restaurantul din apropiere și cer să mi se trimită un fermos mare cu cafea, mă așez la mașina de scris și încep să lovesc clapele ca la pian.
Sună telefonul.
– Doc Stoeger? Aici e doctorul Buchan. Vă sun de la azil. Aseară ați fost extrem de amabil acceptînd să nu scrieți despre fuga doamnei Griswald, dar, dacă nu e prea tîrziu, puteți publica orice despre acest subiect.
– Nu, și așa sîntem în întîrziere. Mulțumesc. Dar ce s-a întîmplat? Din cîte-am înțeles, doamna Griswald nu vroia să-și neliniștească fiica.
– Fiica ei știe deja totul. Una dintre prietenele ei, pe la care am trecut atunci cînd o căutam pe doamna Griswald, a sunat-o la telefon și i-a spus. Iar fata ne-a sunat pe noi ca să se asigure că lucrurile sînt în ordine. Am liniștit-o, așa că puteți publica articolul.
– Bine, doctore. Mulțumesc.

Degetele mele zboară pur şi simplu pe claviatura maşinii de scris. Soseşte şi cafeaua, beau o ceaşcă dintr-o sorbitură şi mă frig. Articolul despre fuga de la azil şi despre regăsirea bolnavei e scurt şi uşor de scris, aşa că-l termin mai întîi pe acesta. Tocmai scriu ultima frază cînd telefonul sună din nou.
- Domnul Stoeger? Aici e Ward Howard, administratorul uzinei pirotehnice. Ieri am avut un mic accident şi-aş vrea să scrieţi cîteva rînduri despre asta, dacă nu-i prea tîrziu.
- Nu e, cu condiţia ca accindentul să se fi produs la secţia jocuri de artificii.
- A! Deja ştiţi? Aveţi toate amănuntele sau e nevoie să vi le spun eu?
Îi cer să mi le dea, iau notiţe şi pe urmă întreb de ce direcţia uzinei ţine ca presa să scrie despre acest lucru.
- E o schimbare de politică, domnule Stoeger. Au fost tot felul de vorbe despre accidente care s-ar fi petrecut la noi şi despre care nu s-a dat, chipurile, voie să se scrie. E fals, nu s-a întîmplat nimic, dar oamenii trăncănesc. Atunci am hotărît că e bine să publicăm adevărul, să arătăm că se pot întîmpla accidente, ca pretutindeni, şi astfel o să alungăm ştirile false.
Îl asigur de toată înţelegerea mea.
Mai beau o ceaşcă de cafea, scriu o vreme despre cele trei crime, mă destind puţin cu secţia de luminări romane şi ajung la articolul de fond.
Nu-mi mai lipseşte decît...
Căpitanul Evans, de la poliţia federală, năvăleşte în birou. Îl fulger cu privirea. El îmi zîmbeşte cu toată gura.
- Nu-mi spune nimic, mormăi eu. Ai venit să m-anunţi că, în sfîrşit, pot să scriu despre plimbarea mea şi a lui Smiley cu cei doi bandiţi şi să povestesc cum Smiley l-a omorît pe unul şi l-a înhăţat pe celălalt. Nu-mi mai lipsea decît asta. Dacă insişti, pot să dau o ştire de două rînduri la mica publicitate.
Începe să rîdă şi-şi trage un scaun mai aproape de biroul unde bat în continuare la maşină:
- Chiar aşa, Doc!
Fac patru greşeli de dactilografie în trei cuvinte şi ridic ochii, aiurit:
- Cum? Eu glumeam...
- Eu însă nu. Poţi să publici articolul, Doc. Gene Kelley a fost arestat la Chicago acum două ore.
Încep să torc de fericire. Pe urmă îmi regăsesc aerul meu sever:
- Atunci lasă-mă să lucrez. Şterge-o!
- Nu vrei să ştii totul?
- Ce-i de ştiut? E destul să ştiu că e în mîinile voastre. Ceea ce-i interesează pe cititorii mei e planul local, ce se întîmplă aici oamenilor de-aici. De rest, puţin le pasă!
Mai bat o frază la maşină. Nu se mişcă din loc.
- Fii calm, Doc. E cît se poate de local. Aseară era o chestie pe care nu ţi-o puteam spune fiind prea locală şi în acelaşi timp prea fantastică. Mai e ceva ce-am obţinut de la Bat Masters. Nu trebuia să se ducă direct la Chicago sau la Gary. Trebuia să-şi petreacă noaptea într-un loc sigur, într-un fel de ascunzătoare a bandiţilor, un fel de hotel pentru gangsterii căutaţi de poliţie. E o fermă care aparţine unui oarecare George Dixon, situată pe dealurile din împrejurimi. O fermă izolată. Ştiam că Dixon a avut de-a face cu justiţia, dar nu credeam că ţine un soi de pensiune pentru indivizii certaţi cu legea. Azi noapte am descins la el. Am găsit acolo patru criminali căutaţi la Chicago. Şi am mai găsit, între alte lucruri, şi scrisori şi hîrtii care ne-au arătat unde se află Gene Kelley. Am dat imediat telefon la Chicago şi tipii de acolo l-au arestat, aşa că poţi să publici toată istoria fiindcă, în mod sigur, ceilalţi membri ai bandei n-or să mai vină la întîlnire. Dar cu Kelley în mîinile noastre şi cu toţi cei pe care i-am găsit în ascunzătoare sîntem mai mult decît mulţumiţi. Asta nu-i o ştire de interes local? Vrei cumva nume, amănunte?
Bineînţeles că da! Înşfac iute un creion. Nu ştiu unde să mai pun şi articolul ăsta, dar nu-mi pasă. Evans îmi vorbeşte o vreme şi pe urmă se întrerupe.
- Bine, mi-ai spus totul. Nu mai pot asculta, simt cum mă ticnesc.
- Bine, Doc, îmi zice el. (E deja în pragul uşii cînd îmi spune pe un ton nepăsător): Deci nu vrei să ştii de ce l-am arestat pe şeriful Kates?
E deja pe treptele scării cînd îmi vin în fire, o pornesc în goană după el şi-l aduc înapoi.
- Dixon, care conducea această pensiune pentru bandiţii urmăriţi de poliţie, l-a plătit pe Kates ca să-l lase în pace. Cînd poliţia a năvălit la fermă, Dixon şi-a închipuit că şeriful l-a turnat, aşa că a vorbit la rîndul lui. Poliţia statului s-a dus drept la biroul lui Kates şi l-a înhăţat chiar cînd a sosit, la ora şase.
Mai dau un telefon, ca să mai cer cafea.
După asta nu mai sînt întrerupt decît o singură dată, la ora unsprezece şi jumătate, cînd tocmai închideam ediţia. E Clyde Andrews.
- Vroiam să-ţi mulţumesc încă o dată, Doc, pentru ce-ai făcut aseară. Am avut cu cel mic o discuţie îndelungată şi de-acum totul o să meargă bine.
- Minunat, Clyde!
- Trebuie să-ţi mai spun ceva, Doc, şi vreau să cred că nu-ţi dau o veste proastă. Fratele meu mi-a trimis o telegramă prin care mă anunţă că se duce în vest, aşa că nu-ţi mai cumpăr ziarul.
- Nu-i nimic, Clyde. Mai stai puţin. Trebuie să bag un anunţ, fii atent. (Pe urmă urlu la Pete): Hei, Pete! Scoate ceva, nu mă interesează ce, şi fă-mi un chenar frumos: DE VÎNZARE *CARMEL CITY CLARION*. PREŢUL: 1 MILION DE DOLARI. Ai auzit, Clyde?
Izbucneşte în rîs.
- Sînt bucuros că iei lucrurile aşa, Doc. Dar mai e ceva. Vînzarea în scopuri de binefacere o să aibă loc totuşi marţi. Dacă n-ai închis încă ediţia şi dacă trebuie să umpli vreun spaţiu...
Îmi vine să-l strîng de gît, dar îi promit să strecor cîteva rînduri.
La ora douăsprezece şi jumătate ajung la Smiley cu primul exemplar din ziarul abia ieşit de sub teasc. Îl pun cu mîndrie pe tejghea.
- Citeşte! îi spun eu lui Smiley, dar mai înainte adu o sticlă şi un pahar. Sînt pe jumătate mort şi n-am mai băut nimic serios de vreo şase ore. Sînt prea surescitat ca să pot dormi. Am nevoie de trei pahare ca să mă culc.
Le dau peste cap în timp ce Smiley se uită la titluri.
- Noapte bună Smiley, încep eu să mă bîlbîi. A fost o plăcere să te cunosc. Trebuie să...
Mă îndrept spre uşă.
- Doc, lasă-mă să te conduc.
Glasul îi vine de la mari depărtări. Îl zăresc cum iese de după tejghea.
- Aşază-te, Doc, ţine-te bine înainte de a cădea ţeapăn, aşteaptă-mă...
Dar cel mai apropiat taburet e la kilometri depărtare. Avertismentul lui Smiley vine cu o clipă prea tîrziu.

Versiune in limba română de GEORGE ARION
Desene: AUREL ŞTEFAN ALEXANDRESCU